

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vydrany

2008

Zhotoviteľ:

Regionálna rozvojová agentúra ISTER, Dunajská Streda

Riešiteľský kolektív:

Mgr. Gábor Lelkes PhD, Dunajská Streda

Ing. Andrea Borosová, Regionálna rozvojová agentúra ISTER, Dunajská Streda

Ing. Silvia Manczalová, Regionálna rozvojová agentúra ISTER, Dunajská Streda

Komisia hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vydrany

Michal Rác - predseda komisie

Štefan Tóth - starosta obce, člen komisie

Ladislav Balódi, Mgr. - člen komisie

Szabolcs Hodosy, Mgr. - člen komisie

Zoltán Pintér, Ing. - člen komisie

Ildikó Bugárová, Bc. - hlavná kontrolórka obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vydrany bol schválený uznesením
Obecného zastupiteľstva obce Vydrany č. A/3 dňa 13.8.2008.

Vydrany - Dunajská Streda, 2008

Obsah

<i>A1. Úvod.....</i>	<i>3</i>
<i>A2. Vymedzenie riešeného územia.....</i>	<i>5</i>
<i>A3. Fyzicko-geografická poloha obce.....</i>	<i>6</i>
A3.1. Geomorfologia a geologia územia.....	6
A3.2. Klimatické podmienky územia.....	6
A3.3. Pedologické podmienky územia.....	7
A3.4. Rastlinstvo, živočíšstvo.....	8
A3.5. Nerastné suroviny.....	8
A3.6. Hydrologické pomery.....	8
A3.7. Súčasná krajinná štruktúra.....	9
A3.8. Ochrana prírody.....	9
<i>A4. Socio-geografická poloha obce, sídelná štruktúra územia, rozvojové osi.....</i>	<i>13</i>
<i>A5. Ľudské zdroje, trh práce.....</i>	<i>15</i>
A5.1. Prirodzený pohyb obyvateľstva.....	17
A5.2. Mechanický pohyb obyvateľstva.....	19
A5.3. Sociálno-ekonomický pohyb obyvateľstva.....	20
A5.3.1. Nezamestnanosť.....	23
A5.3.2. Mzdy.....	24
A5.3.3. Ľudia ohrození rizikom sociálneho vylúčenia.....	25
<i>A6. Domový a bytový fond, domácnosti ako spoločenské jednotky.....</i>	<i>27</i>
<i>A7. Infraštruktúra.....</i>	<i>33</i>
<i>A8. Hospodársko-ekonomický potenciál obce.....</i>	<i>36</i>
A8.1. Poľnohospodárstvo.....	36
A8.2. Priemysel	37
A8.3. Trhové služby, maloobchod.....	40
A8.4. Podnikateľská aktivita.....	40
A8.5. Cestovný ruch	40
<i>A9. Občianska vybavenosť obce.....</i>	<i>43</i>
<i>A10. Životné prostredie a odpadové hospodárstvo.....</i>	<i>46</i>
<i>A11. Rozvoj vidieka.....</i>	<i>49</i>
<i>A12. Financovanie obce, majetková a rozpočtová situácia obce.....</i>	<i>51</i>
A12.1. ZÁVEREČNÝ ÚČET OBCE VYDRANY ZA ROK 2007.....	53
<i>B. SWOT analýza potenciálu rozvoja obce.....</i>	<i>62</i>
B1. Poloha, prírodné pomery.....	62
B2. Bytový fond, technická infraštruktúra, životné prostredie.....	63
B3. Ľudské zdroje, trh práce, školstvo, zdravotníctvo, sociálna oblasť, šport, kultúra.....	64

B4. Hospodárstvo, ekonomický rozvoj.....	65
C. Rozvojová stratégia obce.....	66
C1. Strategický plán rozvoja obce Vydrany.....	69
C1.1. Globálny cieľ - strategická vízia obce Vydrany	69
C1.2. Strategický program.....	70
D. Akčný plán obce Vydrany na obdobie 2008-2013.....	76
E. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.....	89
F. Záver	90
G. Prílohy.....	91
G1. Vybrané rozvojové aktivity obce Vydrany v období 1995-2007.....	91
G2. Monitorovanie rozvoja obce – vybrané ukazovatele kvality dobrého riadenia rozvoja územia.....	92
G3. Fotodokumentácia	94
G4. Použité materiály pre spracovanie programového dokumentu.....	97

A1. Úvod

Dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vydrany je základným dokumentom, ktorým sa samospráva obce pri výkone svojej činnosti stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov.

Cieľom predkladanej práce je zmapovanie sociálno-ekonomickej priestorovej štruktúry obce Vydrany – nachádzajúcej sa na juhozápadnom Slovensku – a na základe výsledkov týchto analýz vytvoriť program hospodárskeho a sociálneho rozvoja daného územia, ktorý bude základným strednodobým programovým dokumentom na podporu regionálneho rozvoja na úrovni obce. Vlastne je to program cielených opatrení na stimuláciu ekonomického a sociálneho rozvoja obce, ktorého cieľom je navrhnúť systematickú a funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pri rešpektovaní globálnych cieľov regionálneho vývoja, resp. štátnej regionálnej politiky.

Vypracovanie tohto dokumentu, Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vydrany, vyplýva zo zákona č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vydrany sa uskutočňuje podpora regionálneho rozvoja na miestnej úrovni s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Tento programový dokument je previazaný so sektorovými operačnými programami prioritných odvetví rezortov v rámci **Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky 2007-2013**, ako aj Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja, Územným plánom veľkého územného celku Trnavský kraj a Rozvojovým plánom sídelného útvaru Vydrany. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vydrany bol vypracovaný na základe metodiky, ktorú vydalo Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Pri vypracovaní programového dokumentu boli zohľadnené priority Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky 2007-2013, ako aj jeho strategický cieľ: výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky a zamestnanosť pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja. **Do stratégie rozvoja obce Vydrany taktiež boli zakompované ciele a priority 4 rozvojových osí Národného strategického plánu rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2007-2013.**

Na základe východísk stratégie a v nadväznosti na vytýčený strategický cieľ SR rozvojová stratégia obce – vychádzajúc z Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky 2007-2013 – je postavená na troch strategických prioritách a ich troch cieľoch, ktoré sa budú snažiť prostredníctvom financovania projektov v programovom období 2007-2013 naplniť.

Strategické priority Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vydrany vychádzajú z Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky 2007-2013

Strategická priorita	Cieľ strategickej priority
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	Zvýšenie hustoty vybavenia regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich verejných služieb
2. Vedomostná ekonomika	Rozvoj zdrojov trvalo udržateľného ekonomického rastu a zvyšovanie konkurencieschopnosti priemyslu a služieb
3. Ľudské zdroje	Zvýšenie zamestnanosti, rast kvality pracovnej sily pre potreby vedomostnej ekonomiky a zvýšenie sociálnej inklúzie rizikových skupín

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vydrany schvaľuje Obecné zastupiteľstvo vo Vydranoch. Obecné zastupiteľstvo bude potom aj realizovať vykonateľnosť, kontrolu, monitorovanie a hodnotenie tohto programu.

A2. Vymedzenie riešeného územia

Obec Vydrany sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenskej republiky (ďalej SR). Z hľadiska územnosprávneho členenia SR obec Vydrany na úrovni krajov (NUTS 3 región podľa kategorizácie Európskej únie) patrí do Trnavského kraja, na úrovni obvodov/okresov (NUTS 4 región) obec Vydrany sa nachádza v obvode/okrese Dunajská Streda.

Základné charakteristiky obce Vydrany

Kód obce	502014
Názov okresu	Dunajská Streda
Názov kraja	Trnavský
Štatút obce	obec
PSČ	930 16
Telefónne smerové číslo	031
Prvá písomná zmienka o obci - rok	1245
Nadmorská výška stredu obce - v m	116
Celková výmera územia obce [m ²]	16 049 091
Hustota obyvateľstva na km ²	90

Prameň: ŠÚ SR, 2008

Mapa 1: Poloha obce Vydrany na Slovensku vo vzťahu k hlavnému mestu, krajskému centru a obvodnému/okresnému mestu

A3. Fyzicko-geografická poloha obce

A3.1. Geomorfologia a geologia územia

Územie obce je súčasťou Alpsko-Himalájskej sústavy, v rámci nej je súčasťou podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina a celku Podunajská rovina. Z častí Podunajskej roviny do riešeného územia zasahuje Potônska mokraď (vyplňa strednú polovicu k.ú. obce).

Nadmorská výška k.ú. obce sa pohybuje medzi 114-116 m n.m..

Typ geologického substrátu a typ reliéfu predstavujú prvotný diferenciačný prvok z hľadiska ostatných prírodných zložiek krajiny, ale aj z hľadiska možného využitia človekom. Geologický podklad riešeného územia je tvorený kvartérnymi holocénnymi nivnými sedimentmi. Základnými kvartérnymi útvarmi k.ú. obce sú:

- fluviálno-mokrad'ové sedimenty s organickou prímiesou (holocén),
- fluviálno-nivné sedimenty v nížinách (holocén),
- viate piesky (würm až holocén).

Na základe typologického členenia reliéfu ide o reliéf rovín a nív. Na základe exogénnych procesov celé riešené územie je akumulácnym reliéfom a reliéfom s nepatrným uplatnením litológie, kde sa vyskytujú tieto typy reliéfu:

- fluviálny reliéf – fluviálna rovina,
- fluviálno-mokrad'ový reliéf – fluviálna mokraď a slatinná rovina,
- eolicko-fluviálny reliéf – eolicko-fluviálna zvlnená rovina.

Z hľadiska hydrogeologického podklad riešeného územia tvoria kvartérne piesky a štrky nivných území - priepustnosť zvodnených vrstiev je pórová – veľmi dobrá až dobrá.

Typ podzemnej vody: 70% podzemnej vody je doplňovaná z riek a ich prítokov.

Z hľadiska seizmických pomerov sa územie obce zaraďuje medzi menej aktívne oblasti v rámci Slovenska.

A3.2. Klimatické podmienky územia

Na základe klimatickogeografických typov Slovenska študované územie leží v suchej až mierne suchej oblasti teplej a prevažne teplej nížinnej klímy s miernou inverziou teplôt. Suma teplôt 10°C a viac za jeden rok je 3000-3200.

Priemerná ročná teplota vzduchu v obci je 9,9 °C. Najchladnejší je mesiac január, kedy priemerná mesačná teplota vzduchu dosahuje hodnoty -2,1 °C. Najteplejší je mesiac júl s priemernou mesačnou teplotou 20,5 °C.

Tab. 1: Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu (v °C)

Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok	Amplitúda
Teplota (°C)	-2,1	-0,2	4,6	10,5	15,4	19	20,5	19,6	15,7	10	5	0,6	9,9	22,6

Prameň: Lukniš a kol. (1972)

Zaujímavé územie nie je len našou najteplejšou oblasťou, ale patrí aj medzi najsuchšie oblasti Slovenska (oblasť je chránená pred západnými vetrami predhorím Álp a Malými

Karpatmi), priemerný ročný úhrn zrážok je 550-600 mm. Najviac zrážok padne v mesiacoch máj, jún a júl – priemerne za mesiac 59,3 mm zrážok.

Tab. 2: Priemerný počet dní so zrážkami 1,0 mm a viac

Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
Priemerný počet dní	6,9	6,9	6,8	6,7	8,1	7,6	7,3	6,9	4,9	7,0	8,8	8,5	86,4

Prameň: Lukniš a kol. (1972)

Tab. 3: Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok (v mm)

Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
Zrážky (mm)	32	33	37	43	56	62	60	48	42	48	50	44	555

Prameň: Lukniš a kol. (1972)

Časť zrážok v zimnom období padne u nás vo forme snehu, z ktorého sa pri teplotách pod nulou utvorí pokrývka dlhšieho alebo kratšieho trvania podľa priebehu počasia. Výskyt snehu a trvanie snehovej pokrývky na danom území sú z roka na rok veľmi premenlivé v závislosti od rázu zimy. Priemerný dátum prvého dňa so snehovou pokrývkou pripadá na začiatok decembra. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou za rok je 35,0, pričom najviac dní pripadá na mesiace január a február.

Tab. 4: Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou

Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
Priemerný počet dní	13,3	11,1	3,6	-	-	-	-	-	-	-	0,4	6,6	35,0

Prameň: Lukniš a kol. (1972)

Z hľadiska veterných pomerov obec leží v jednej z najveternejších oblastí Slovenska. Najväčšie rýchlosti vetra a aj najviac veterných dní sa vyskytuje v zimnom a jarnom období. V chladnom polroku (od októbra do marca) priemerná rýchlosť vetra je 3,1 m/s, kým v teplom polroku (apríl až september) je 2,8 m/s. Prevládajúci smer vetra je SZ (24,5%), výskyt ostatných vetrov je nasledovný: S (17,7%), JV (16,3%), Z (8,5%), V (8,5%), J (6,1%), SV (6%), JZ (4,3%).

A3.3. Pedologické podmienky územia

V k.ú. obce prevládajú piesočnato-hlinité, hlinité a ílovito-hlinité pôdne druhy. Pôdy sú bez skeletu až slabo skeletnaté. Potenciálna erózia pôdy je nijaká až nepatrná.

Hlavné pôdne typy v k.ú. obce sú:

- nívne pôdy karbonátové, sprievodné nívne pôdy glejové (na karbonátových nívnych sedimentoch),
- čiernice karbonátové, sprievodné čiernice glejové, lokálne rašelinové pôdy (na karbonátových nívnych sedimentoch),
- čiernice glejové, sprievodné čiernice a gleje (na karbonátových a nekarbonátových nívnych sedimentoch),
- černoze slabo glejové, prevažne karbonátové, sprievodné čiernice a čiernice glejové (na starých fluvialných sedimentoch).

Bonita poľnohospodárskych pôd je dobrá – v riešenom území sa nachádzajú veľmi produkčné pôdy.

A3.4. Rastlinstvo, živočíšstvo

Z hľadiska fytogeografického členenia riešené územie patrí do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu eupanónskej xerotermnej flóry (Eupannonicum), okresu Podunajská nížina.

Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetácia, ktorá by sa za daných klimatických, pôdnych a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste (biotope), keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal pôsobiť. Poznanie prirodzenej potenciálnej vegetácie územia je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej aj nelesnej) s cieľom jej priblíženia sa či úplného prinavrátenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia.

Potenciálnu prirodzenú vegetáciu na väčšine riešeného územia predstavujú:

- jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové lužné lesy,
- vrbovo-topoľové lužné lesy,
- slatiniská,
- suchomilné dubové lesy, ponticko-panonske dubové lesy (v najjužnejšej časti k.ú. obce).

Vplyvom intenzívneho hospodárenia pôvodná vegetačná pokrývka bola vo väčšej časti odstránená (zachovali sa zvyšky lesov a lesíkov, ktoré umožňujú vytvoriť obraz o ich prirodzenom alebo jemu blízkom zložení - ochrana týchto lesov je veľmi dôležitá, lebo spôsobujú ako ekostabilizačný faktor), na miestach prirodzených kultúr sa nachádzajú najúrodnejšie poľnohospodárske pôdy Slovenska.

Živočíchy tvoria nezastupiteľnú zložku všetkých typov spoločenstiev biosféry. V zložitých potravných reťazcoch rozhodujúcou mierou prispievajú k ekologickej rovnováhe v obehú látok a energie. Čím väčšia je druhová rozmanitosť, tým lepšie podmienky sa vytvárajú pre ďalší rozvoj územia aj v prípade, ak ich chápeme z hľadiska ekologickej stratégie ľudskej spoločnosti. Dnešné rozšírenie a zloženie fauny je výsledkom dlhodobého vývinu.

Z hľadiska živočíšnej regionalizácie Slovenska územie obce patrí do Panónskej oblasti, v rámci ktorej do juhoslovenského obvodu lužného dunajského okrsku.

Na území obce sa z poľovnej (srstnatej i pernatej) zveri vo voľnej prírode nachádzajú všetky významné druhy (srnec, diviak, bažant, jarabica a zajac).

A3.5. Nerastné suroviny

Za nerasty sa podľa zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) považujú tuhé, kvapalné a plynne časti zemskej kôry. Ložiskom nerastov je prírodné nahromadenie nerastov. V riešenom území sa vyskytujú významné zásoby štrkopieskov nadregionálneho významu na báze riečnych náplavov Dunaja.

A3.6. Hydrologické pomery

Územie obce patrí do povodia rieky Dunaj.

Cez riešené územie pretekajú 2 prirodzené vodné toky: rieka Malý Dunaj (na krátkom úseku tvorí severnú hranicu k.ú. obce) a Klátovské rameno (preteká cez severnú polovicu k.ú. obce).

Vo vodstve riešeného územia osobitné postavenie majú umelo vytvorené vodné toky – vodné kanály – cez riešené územie preteká viac odvodňovaco-zavlažovacích kanálov, z ktorých najvýznamnejšie sú Starý Klátovský kanál, Klátovský kanál a Veľkoblahovský kanál.

Územie obce patrí do chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vody – do Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov (kde sa nachádzajú veľkokapacitné zdroje nadregionálneho významu).

A3.7. Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra je tvorená súborom prvkov, ktoré človek ovplyvnil, čiastočne alebo úplne pozmenil, resp. novovytvoril ako umelé prvky krajiny. Typ súčasnej krajiny je poľnohospodársky, so sústredenými vidieckymi sídlami, kde možno identifikovať dva subtypy krajiny:

- ⇒ nížinnú rovinnú oráčinovú krajinu,
- ⇒ nížinnú rovinnú oráčino-lúčnu krajinu.

Tab. 5: Štruktúra využitia zeme (v m²)

Katastrálne územie, obec	Celková výmera	Poľnohospodárska pôda	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavené plochy a nádvorcia	Ostatné plochy
Vydrany	16049091	14288052	462896	244253	924775	129115
Podiel v %	100,00	89,03	2,88	1,52	5,76	0,80

Poznámka: Údaje k 4.4.2008

Prameň: VÚGK, 2008

A3.8. Ochrana prírody

Ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny a znížiť jej ekologickú stabilitu, ako i odstraňovanie takýchto zásahov. Cieľom ochrany prírody a krajiny je chrániť prírodu pre optimálne využitie krajiny. Príroda a jej časti v rámci krajiny predstavujú pre život nesmierne dôležitú, až existenčnú zložku životného prostredia. Prírodu a krajinu treba chrániť nielen z hľadiska súčasných životných potrieb, ale aj pre potrebu zachovať ju pre budúce pokolenie ako zdravú.

Územná ochrana

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre Európsku úniu ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území: chránené vtáčie územia a územia európskeho významu.

V riešenom území sa nachádzajú 2 územia zaradené do národného zoznamu území európskeho významu na základe výnosu Ministerstva životného prostredia SR č. 3/2004-5.1 zo dňa 14. júla 2004: Klátovské rameno a Margitín háj.

➤ Klátovské rameno

Identifikačný kód: SKUEV0075

Katastrálne územie: Okres Dunajská Streda: Malé Blahovo, Dunajský Klátov, Ohrady, Dolná Potôň, Dolné Topoľníky, Horné Topoľníky, Horné Mýto, Trhová Hradská, Veľké Blahovo, Vydrany

Výmera lokality: 263,71 ha

Vymedzenie stupňov územnej ochrany podľa parciel a katastrálnych území:

Stupeň ochrany: 3

Katastrálne územie: Dolná Potôň

Parcely: 781/1, 781/2

Katastrálne územie: Dolné Topoľníky

Parcely: 991/5, 998/4

Katastrálne územie: Dunajský Klátov

Parcely: 139, 140, 259/4 – časť

Katastrálne územie: Horné Mýto

Parcely: 741, 746/1 – časť

Katastrálne územie: Horné Topoľníky

Parcely: 614/3 – časť, 627/11

Katastrálne územie: Malé Blahovo

Parcely: 100, 108, 1161, 127, 164, 166, 74, 99

Katastrálne územie: Ohrady

Parcely: 1424, 1762

Katastrálne územie: Trhová Hradská

Parcely: 1188, 1192

Katastrálne územie: Vydrany

Parcely: 1655, 1777, 1780, 1870, 1871, 1872, 2047/9

Stupeň ochrany: 4

Katastrálne územie: Dolná Potôň

Parcely: 787

Katastrálne územie: Dunajský Klátov

Parcely: 111, 124/1, 124/4, 124/5, 124/7, 124/8, 124/9, 237/2, 240, 242/1, 242/2, 242/3, 249, 253, 266

Katastrálne územie: Horné Mýto

Parcely: 1082, 734/1, 734/2, 744, 746/1 – časť, 747/1, 772, 928/1

Časová doba platnosti podmienok ochrany: od 1.1. do 31.12. každého roka

Odôvodnenie návrhu ochrany: Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu:

Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy (91G0), Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek (91F0), Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (3150) a druhov európskeho významu: roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), plotica lesklá (*Rutilus pigus*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), pľž severný (*Cobitis taenia*), boleň dravý (*Aspius aspius*), býčko (*Proterorhinus marmoratus*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*) a vydra riečna (*Lutra lutra*).

➤ Margitín háj

Identifikačný kód: SKUEV0082

Katastrálne územie: Okres Dunajská Streda: Veľké Blahovo, Vydrany

Výmera lokality: 22,09 ha

Vymedzenie stupňa územnej ochrany podľa parciel a katastrálnych území:

Stupeň ochrany: 2

Katastrálne územie: Horné Topoľníky

Parcely: 625/3, 627/5

Katastrálne územie: Malé Blahovo

Parcely: 1155, 122, 73

Katastrálne územie: Ohrady

Parcely: 1271, 1468, 1619/2, 1619/3, 1633/10, 1633/11, 1633/12, 1633/13, 1633/14, 1633/2, 1633/3, 1633/4, 1633/5, 1633/6, 1633/7, 1633/8, 1633/9, 1837/1, 1837/3, 1880

Katastrálne územie: Trhová Hradská

Parcely: 1155, 1194/1, 1367

Katastrálne územie: Veľké Blahovo

Parcely: 2179/41

Katastrálne územie: Vydrany

Parcely: 1797, 1826, 2042, 2077

Stupeň ochrany: 5

Katastrálne územie: Dolná Potôň

Parcely: 783/1

Katastrálne územie: Dolné Topoľníky

Parcely: 996

Katastrálne územie: Dunajský Klátov

Parcely: 128, 149, 254, 279

Katastrálne územie: Horné Mýto

Parcely: 1211, 745, 955

Katastrálne územie: Horné Topoľníky

Parcely: 626, 633, 634, 635

Katastrálne územie: Malé Blahovo

Parcely: 110, 111, 1157, 1158, 1159, 1160, 1165

Katastrálne územie: Ohrady

Parcely: 1467, 1884

Katastrálne územie: Trhová Hradská

Parcely: 1205, 1213, 1214, 1375

Katastrálne územie: Veľké Blahovo

Parcely: 1905/32

Katastrálne územie: Vydrany

Parcely: 1670/1, 1670/2, 1670/3, 1768/1, 1768/2, 1796/1, 1796/2, 1875/1, 1875/2, 2047/1, 2047/2, 2080/1, 2080/2

Katastrálne územie: Veľké Blahovo

Parcely: 2359

Katastrálne územie: Vydrany

Parcely: 1288, 1379

Časová doba platnosti podmienok ochrany: od 1.1. do 31.12. každého roka

Odôvodnenie návrhu ochrany: Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopu európskeho významu: Lužné dubovo–brestovo–jaseňové lesy okolo nížinných riek (91F0) a druhov európskeho významu: býčko (Proterorhinus marmoratus) a čík európsky (Misgurnus fossilis).

Na základe zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny do k.ú. obce Vydrany zasahuje maloplošné chránené územie Národná prírodná rezervácia Klátovské rameno. NPR Klátovské rameno je geomorfologicky, biol. a krajinársky mimoriadne cenný priestor so zachovalými spoločenstvami vodnej vegetácie a komplexmi typických luž. lesov. Je chráneným územím na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 83/1993 Z.z. z 23.3.1993.

NPR Klátovské rameno s rozlohou 306,44 ha predstavuje ukážku prirodzeného meandrujúceho nížinného toku, s ojedinelými spoločenstvami fauny a flóry. NPR Klátovské rameno predstavuje zónu ticha uprostred poľnohospodárskej krajiny Podunajskej nížiny. Celková dĺžka je približne 25 km, z toho je vodný tok dlhý cca 18 km (od obce Orechová Potôň po obec Topoľníky). Šírka spolu s brehovými porastmi je 25–70 m. Hĺbka vody v Klátovskom ramene sa pohybuje od niekoľkých cm až do 4 - 5 m.

Tab. 6: Vybrané charakteristiky Národnej prírodnej rezervácie Klátovské rameno

Evidenčné číslo:	807
Výmera chráneného územia:	3 064 400 m ²
Výmera ochranného pásma:	-
Rok vyhlásenia:	1993
Rok poslednej novelizácie:	-
Zriaďovací orgán pri vyhlásení CHÚ:	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Názov právneho predpisu vyhlasujúceho CHÚ:	Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 83/1993 Z. z. z 23.3.1993
Názov organizačnej jednotky štátnej ochrany prírody SR, spravujúcej CHÚ:	ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy
Predmet ochrany:	Geomorfologicky, biol. a krajinársky mimoriadne cenný priestor so zachovalými spoločenstvami vodnej vegetácie a komplexmi typických luž. lesov. Výskyt vzácných a chránených druhov rastlín a živočíchov. Zóna ticha uprostred poľnoh. krajiny Podun. nížiny.
Príslušnosť do súvislej európskej sústavy chránených území:	nie
Súkromné chránené územie:	nie
Lokalizácia	
Kraj:	Trnavský
Okres:	Dunajská Streda
Obec:	Dunajský Klátov, Orechová Potôň, Topoľníky, Veľké Blahovo, Vydrany
Katastrálne územie:	Dunajský Klátov, Dolná Potôň, Dolné Topoľníky, Veľké Blahovo, Vydrany
Príslušnosť k VCHÚ:	Nie je súčasťou VCHÚ
Mapový list Základnej mapy SR 1:50 000:	Jelka 45-13, Šaľa 45-14, Čalovo 45-32

Prameň: ŠOP SR, 2007

Na území rezervácie sa vyskytujú popri vzácných druhoch rastlín aj vzácne druhy živočíchov. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany v NPR Klátovské rameno, sú nasledovné:

- karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy,
- prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition,
- lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek.

V rámci územného systému ekologickej stability predstavuje Klátovské rameno nadregionálny biokoridor. Pretože rameno má prevažne štrkovité podložie a je napájané priesakovými vodami, vyznačuje sa vysokým stupňom čistoty vody (nízka saprobita). Brehové porasty sú reprezentované asociáciou *Saliceto - Populetum typicum* so všetkými vývinovými fázami. Pre územie sú však charakteristické najmä vodné a mokradňové biocenózy.

Tab. 7: Vybrané charakteristiky flóry a fauny Národnej prírodnej rezervácie Klátovské rameno

<p>Flóra</p> <p>Spomedzi ohrozených druhov flóry tu bol zaznamenaný výskyt <i>Apium repens</i>, <i>Hippuris vulgaris</i>, <i>Veronica catenata</i>, <i>Myriophyllum verticillatum</i>, <i>Butomus umbellatus</i>, <i>Nuphar lutea</i>, <i>Nymphaea alba</i>, <i>Viola elatior</i>, <i>Avenula pratensis</i>, <i>Berula erecta</i>, <i>Najas marina</i>, <i>Epipactis helleborine</i>, <i>Potamogeton perfoliatus</i>, <i>Sagittaria sagittifolia</i>.</p> <p>Fauna</p> <p>Čo sa týka výskytu chránených a ohrozených druhov fauny - Klátovské rameno je významným refúgiom vodných a pri vode žijúcich bezstavovcov. Doteraz tu bolo zaznamenaných vyše sto druhov chrobákov, z ktorých si zasluhuje pozornosť nález vede neznámeho druhu (Dorytomus) a výskyt ohrozeného druhu (<i>Osmoderma eremita</i>). Spomedzi pôvodných chránených druhov bezstavovcov sa tu vyskytujú vodnár striebřistý (<i>Argyronetta aquatica</i>), rak bahenný (<i>Astacus leptodactylus</i>), šitovec jarný (<i>Lepidurus apus</i>), šitovec letný (<i>Triops cancriformis</i>), podenka nížinná (<i>Ephoron virgo</i>), šidlo belasé (<i>Aeschna coerulea</i>), šidlo obrovské (<i>Anax imperator</i>). V lokalite bol zistený výskyt viacerých faunisticky zaujímavých druhov dvojkrídlovcov Diptera a hrubopásych blanokrídlovcov Hymenoptera. V Klátovskom ramene sa predpokladá výskyt 23 druhov rýb. Podľa výsledkov prieskumu a zoznamu ulovených druhov sa v Klátovskom ramene vyskytuje 19 druhov rýb, z ktorých chránené sú nasledovné druhy: boleň dravý (<i>Aspius aspius</i>), karas zlatistý (<i>Carassius carassius</i>), plž severný (<i>Cobitis taenia</i>), čík európsky (<i>Misgurnus fossilis</i>) a lopatka dúhová (<i>Rhodeus amarus</i>). Z obojživelníkov boli zistené: kunka červenobruchá (<i>Bombina bombina</i>), ropucha zelená (<i>Bufo viridis</i>), rosníčka zelená (<i>Hyla arborea</i>), skokan krátkonohý (<i>Rana lessonae</i>), skokan rapotavý (<i>Rana ridibunda</i>), mlok dunajský (<i>Triturus dobrogicus</i>), mlok bodkovaný (<i>Triturus vulgaris</i>). Z plazov bol evidovaný výskyt užovky stromovej (<i>Elaphe longissima</i>), užovky obojkovej (<i>Natrix natrix</i>) a užovky fľkanej (<i>Natrix tessellata</i>). Z pôvodných chránených druhov vtákov sa tu vyskytujú rybárik riečny (<i>Alcedo atthis</i>), kačica divá (<i>Anas platyrhynchos</i>), chochlačka sivá (<i>Aythya ferina</i>), labuť hrbozobá (<i>Cygnus olor</i>), volavka biela (<i>Egretta alba</i>), sliepočka zelenonohá (<i>Gallinula chloropus</i>), bučiacik močiarny (<i>Ixobrychus minutus</i>), trasochvost biely (<i>Motacilla alba</i>), chriaštel' vodný (<i>Rallus aquaticus</i>), potápka hnedá (<i>Tachybaptus ruficollis</i>). Z cicavcov sú ohrozené predovšetkým niektoré druhy hmyzožravcov a mäsožravcov, viazané na vodné, močiarné a pobrežné biotopy, keďže v ekosystéme zaujímajú miesto na vrchole trofickej pyramídy. Sú to najmä vydra riečna (<i>Lutra lutra</i>), dulovnica menšia (<i>Neomys anomalus</i>), dulovnica väčšia (<i>Neomys fodiens</i>), piskor lesný (<i>Sorex araneus</i>), netopier vodný (<i>Myotis daubentoni</i>), bobor európsky (<i>Castor fiber</i>).</p>
--

Prameň: ŠOP SR, 2007

A4. Socio-geografická poloha obce, sídelná štruktúra územia, rozvojové osi

Obec Vydrany sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenskej republiky. Z hľadiska územnosprávneho členenia SR obec na úrovni krajov patrí do Trnavského kraja, na úrovni obvodov/okresov do obvodu/okresu Dunajská Streda (leží v jeho strednej časti).

Obec Vydrany zo severu susedí s obcou Tomášikovo, z východnej a južnej strany s mestom Dunajská Streda, zo západu a juhu s obcou Veľké Blahovo.

Rozvojové osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych súvislostí. Rozvojové osi tak efektívne plnia požiadavky trvalej udržateľnosti a vytvárania zdravého a environmentálne vhodného obytného i pracovného prostredia.

Cez obec Vydrany prechádza žitnoostrovská rozvojová os (Bratislava - Dunajská Streda - Komárno), ktorá je rozvojovou osou druhého stupňa.

Obec Vydrany leží v blízkosti dudvážsko-dunajskej rozvojovej osi (Galanta - Dunajská Streda - Veľký Meder - Komárno - Štúrovo), ktorá je rozvojovou osou tretieho stupňa.

Poloha obce Vydrany voči rozvojovému pólu prvého stupňa ako Dunajská Streda (25 tisíc obyvateľov a podľa KURS 2001 je to sídlo nadregionálneho až celoštátneho významu) je veľmi dobrá, obec Vydrany je vzdialená od mesta Dunajská Streda na 2 km.

Spoločný vstup Slovenska a Maďarska do EÚ vyvolal otváranie a priechodnosť spoločnej štátnej hranice týchto dvoch krajín, a tým aj vznik nových priestorových väzieb. V nových geopolitických podmienkach rozvoj obce (i jej mikropriestoru) stále silnejšie začínajú ovplyvňovať aj susedné pohraničné priestory Maďarskej republiky (ďalej len MR), hlavne región prihraničného mesta Győr (mesto Győr sa nachádza 37 km južne od obce), kde je zamestnaná časť pracovnej sily riešeného priestoru (hlavne v tamojších priemyselných parkoch). Táto pohraničná poloha spolu s dobrými prírodnými a klimatickými podmienkami vytvárajú perspektívne predpoklady ďalšieho rozvoja obce.

Pozícia riešeného územia v euroregionálnych spolupráciach

V posledných rokoch sa veľmi zintenzívnila slovensko-maďarská dvojstranná spolupráca obcí v pohraničných regiónoch, výsledkom ktorých sú mnohé euroregionálne združenia. Obec Vydrany je členom euroregionálneho združenia Euroregión Podunajského Trojspolku, ktorý vznikol v roku 2001 a ktorý je jedným z najdynamickejšie rozvíjajúcich euroregiónov v slovensko-maďarskom pohraničnom priestore. Reprezentantom Euroregiónu Podunajského Trojspolku na Slovensku je Podunajsko-Dolnovážske regionálne združenie, ktoré sídli v meste Dunajská Streda. Cieľom Podunajsko-Dolnovážskeho regionálneho združenia v rámci Euroregiónu Podunajského Trojspolku je spolupracovať na:

- zvýšení príťažlivosti regiónu,
- zosúladení rozvoja v oblasti hospodárstva a cudzineckého ruchu,
- rozvíjanie vzťahov v oblasti školstva a vedy,

- zosúladiení územného rozvoja,
- spolupráci v oblasti ochrany prírody, životného prostredia a vodných zdrojov, odvrátenia živelných pohrôm,
- zosúladiení rozvoja dopravy,
- spolupráci v humanitárnej a sociálnej oblasti,
- zachovaní spoločného kultúrneho dedičstva,
- dosiahnutí úspešnej účasti vo finančných programoch spoločenstva EÚ,
- vytvoreni podmienok výmeny informácií a zabezpečení ich toku,
- vypracovaní návrhov, odporúčaní a koordinácií spoločných projektov a programov.

V živote každého pohraničného regiónu základnú úlohu zohráva úroveň spojitosti s regiónom zo susedného štátu. Najbližší hraničný priechod sa nachádza 37 km juhovýchodne od riešeného územia v obci Medved'ov (cestný hraničný priechod).

Okolie obce sa vyznačuje významným rurálnym charakterom. Hustota obyvateľstva mikropriestoru obce – obvodu/okresu Dunajská Streda – je pod celoslovenským priemerom, priemerná hustota obyvateľstva je pod 100 osôb/km².

Ďalší vývoj sídelnej štruktúry záujmového územia je potrebné vnímať v nových súvislostiach. Tieto nespočívajú len v zmenených politických a hospodárskych podmienkach Slovenska, ale predovšetkým v súvislostiach a podmienkach tzv. postindustriálnej etapy vývoja spoločnosti. Podstatou tejto etapy vývoja spoločnosti je jej transformácia zo spoločnosti “industriálnej” na spoločnosť “informačnú”, pre ktorú je determinantom rozvoja transformácia z produkcie hmotných statkov na produkciu duchovných hodnôt. Súčasne s tým sa očakáva v súlade s charakterom postindustriálneho vývoja ďalší rozvoj primárneho a sekundárneho sektora, ktorého ďalší rozvoj tkvie v ekologizácii výroby, spôsobe spracovania a využívania ich produktov.

Pri ďalšom rozvoji obce i jej mikropriestoru sa žiada akceptovať charakteristické znaky vývoja vidieckeho osídlenia a kultúrnej krajiny, a to pri rozvoji sídiel a pri lokalizovaní výrobných a technických diel v krajine, stavieb a areálov, trás dopravy a technickej infraštruktúry a hospodárskej činnosti. To znamená:

- pri novej výstavbe akceptovať a nadväzovať na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity, špecifčnosti a pod. pôvodného osídlenia,
- rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky a architektonické objekty až areály v širšom zábere než požaduje ochrana pamiatok, tzn. podchytením aj ďalších hodnôt prostredia s cieľom zabezpečiť pre ne potrebnú ochranu,
- rešpektovať potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie, a to v polohe hmotnej aj nehmotnej a vytvárať pre ne vhodné prostredie.

Pre obce nachádzajúce sa v obvode/okrese Dunajská Streda funkciu obvodného/okresného sídla plní mesto Dunajská Streda, čo vymedzuje funkčné väzby obce. Vydrany k centru Dunajská Streda.

A5. Ľudské zdroje, trh práce

Obyvateľstvo nemožno považovať za statický element, ale naopak vyznačuje sa silnou dynamikou jeho počtu, štruktúry, priestorového rozloženia a ďalších znakov. Logickým a nevyhnutným dôsledkom transformačných pohybov v politickej a ekonomickej sfére slovenskej spoločnosti po roku 1989 sú aj posuny v demografickom vývoji.

Za uplynulých 30 rokov vo vývoji počtu obyvateľov obce Vydrany je možné identifikovať dva protichodné trendy. Počet obyvateľov obce Vydrany od 70-tych rokov do začiatku 90-tych rokov mal klesajúci trend, potom však nastala zmena, v poslednom pol druhu desaťročí počet obyvateľov obce Vydrany sa vyznačuje postupným rastom. Pri SODB k 26.5.2001 obec mala 1390 trvale bývajúcich obyvateľov. K 1.1.2008 v obci bývalo 1444 osôb, čo predstavoval rast o 54 osôb za cca 7 rokov.

Tab. 8: Vývoj počtu obyvateľstva obce Vydrany

Rok	Počet obyvateľov
1970	1415
1980	1391
1991	1293
2001	1390
2002	1380
2003	1394
2004	1400
2005	1409
2006	1416
2007	1440
2008	1444

Poznámka: 1900-2001 údaje zo SODB

2002- 2008 údaje k 1.1.

Prameň: Obecný úrad, SODB 2001, Štatistický úrad SR

Poznámka: PHSR vychádza z počtu obyvateľstva zisteného v SODB 2001.

Predpoklad vývoja obyvateľov obce pre výhľadové obdobie sa vychádza z nasledujúcich cieľov:

- zlepšiť vekovú štruktúru obyvateľstva obce,
- vytvoriť podmienky pre stabilizáciu a postupný nárast počtu obyvateľov obce,
- vytvoriť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít v obci.

V blízkej budúcnosti vplyvom oživenia hospodárstva v obci i jej mikropriestore sa očakáva stabilizácia počtu obyvateľstva na úrovni 1500.

Tzv. pomer závislosti definovaný ako podiel populácie v poproduktívnom veku k populácii v produktívnom veku už mierne rastie (intenzívnejším nárastom sa počíta po roku 2012 ako dôsledok výraznej redukcie miery pôrodnosti po roku 1989). Ak hodnotíme stav pomocou indexu vitality (index vitality = počet obyvateľov v predproduktívnom veku / počet obyvateľov v poproduktívnom veku x 100), tak jeho hodnota (103,4) svedčí o vyrovnanom podiele obyvateľov v predproduktívnom a poproduktívnom veku obyvateľstva obce.

Podľa priemerného veku obyvateľstva obec vykazuje takmer rovnaké hodnoty ako celoštátny priemer: priemerný vek obyvateľstva obce je 36,2 rokov.

Z hľadiska národnostného zloženia obyvateľstvo obce je heterogénne. Podľa SODB 2001 85,4% obyvateľstva obce sa hlásilo k maďarskej národnosti, kým 12,2% k slovenskej národnosti.

Tab. 9: Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a podľa národnosti

Národnosť	Vydrany		
	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	83	87	170
Maďarská	577	610	1 187
Rómska	1	1	2
Rusínska	-	-	-
Ukrajinská	-	-	-
Česká	3	3	6
Nemecká	0	1	1
Poľská	-	-	-
Chorvátska	-	-	-
Srbská	-	-	-
Ruská	-	-	-
Židovská	-	-	-
Ostatné, nezistené	14	10	24
Spolu	678	712	1 390

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

Tab. 10: Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a náboženského vyznania

Náboženské vyznanie / cirkev	Vydrany		
	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	363	416	779
Gréckokatolícka cirkev	2	2	4
Pravoslávna cirkev	-	-	-
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	23	18	41
Reformovaná kresťanská cirkev	222	209	431
Evanjelická cirkev metodistická	0	1	1
Apoštolská cirkev	-	-	-
Starokatolícka cirkev	-	-	-
Bratská jednota baptistov	0	1	1
Cirkev československá husitská	-	-	-
Cirkev adventistov siedmeho dňa	-	-	-
Cirkev bratská	1	0	1
Kresťanské zbory	-	-	-
Židovské náboženské obce	-	-	-
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	0	1	1
Ostatné	0	1	1
Bez vyznania	41	38	79
Nezistené	26	25	51
Spolu	678	712	1 390

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

Podľa SODB k 26.5.2001 v náboženskej štruktúre obyvateľstva obce dominovali obyvatelia, ktorí sa prihlásili k rímskokatolíckemu náboženskému vyznaniu (tvorili 56% obyvateľstva obce). Druhou najpočetnejšou náboženskou skupinou bola reformovaná kresťanská cirkev (431 osôb). Počet osôb bez náboženského vyznania bol 79.

Ekonomická a sociálna situácia obyvateľov obce sa nevyhnutne odráža na spoločenskom vedomí i správaní. Zmenená životná situácia má vplyv na hodnotenie prebiehajúcich zmien a utvára novú spoločenskú klímu vrátane populačnej.

V období transformácie vzrástli príjmové a sociálne rozdiely - diferencovali sa možnosti získania bytu, objavili sa ohrozenia a obavy zo straty zamestnania, čo v konečnom dôsledku viedlo a vedie k diferencovanému prístupu k takým rozhodnutiam, ako je uzatvorenie manželstva, založenie rodiny a počet detí.

Veľké množstvo rozličných foriem demografickej dynamiky možno rozdeliť do troch kategórií pohybu: prirodzený pohyb obyvateľstva, mechanický pohyb obyvateľstva, sociálno-ekonomický pohyb obyvateľstva.

A5.1. Prirodzený pohyb obyvateľstva

Populácia obce má podpriemernú úroveň pôrodnosti – v období 2000-2007 miera natality bola pod celoštátnym priemerom – v obci Vydrany natalita sa pohybovala okolo 8,8‰.

V období 2000-2007 miera úmrtnosti v obci bola mierne pod celoštátnom priemerom – v danom období na 1000 obyvateľov obce pripadalo ročne 9,4 zomretých, t.j. miera mortality bola okolo 9,4‰. V úmrtnosti podľa príčin smrti, podobne ako v celej republike, tak aj v mikropriestore obce dominuje úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy, predovšetkým ischemické choroby srdca. V riešenom regióne vysoká je aj úmrtnosť na nádorové ochorenia, na ochorenia dýchacej a tráviacej sústavy, na cievne choroby mozgu.

Tab. 11: Vývoj počtu narodených v obci v období 2001-2007

Obec	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počet narodených v priebehu roka	13	16	12	13	12	8	13

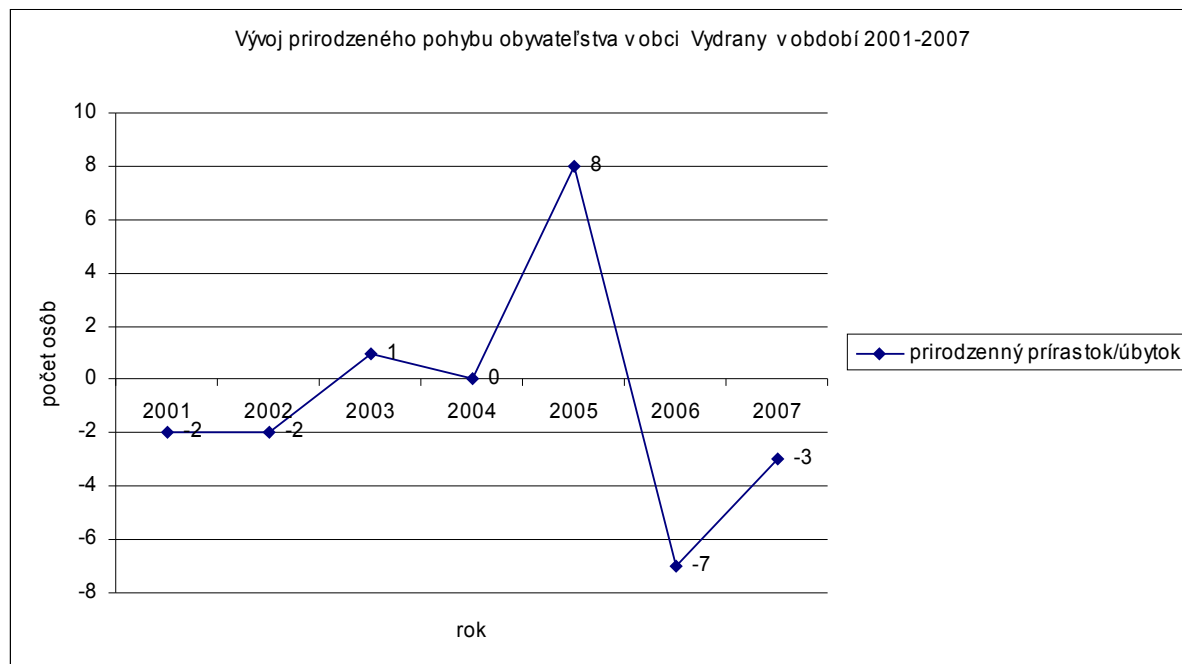
Prameň: Obecný úrad

Tab. 12: Vývoj počtu zomretých v obci v období 2001-2007

Obec	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počet úmrtí v priebehu roka	15	18	11	13	4	15	16

Prameň: Obecný úrad

Graf 1

Prameň: Obecný úrad

Rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých indikuje mierny prirodzený úbytok obyvateľstva v obci (v období 2001-2007 počet narodených bol 87, kým počet zomretých bol 92), čo zapríčiňuje viac faktorov, hlavne silné starnutie populácie obce a veková štruktúra obyvateľstva.

V budúcnosti 10 rokoch na základe prirodzeného vývoja bez vplyvu migračného salda (kladného alebo záporného) celkový počet obyvateľov obce sa stabilizuje na súčasnej úrovni.

Podiel populácie v predproduktívnom (veková skupina 0-14), produktívnom (muži 15-59, ženy 15-54) a poproduktívnom (muži nad 60, ženy nad 55) veku na celkovej populácii obce je priaznivejší ako celoštátny trend.

Nekoordinovaná exploatácia prírodných zdrojov, znečisťovanie ovzdušia, vody a pôdy, dopravná záťaž so všetkými negatívnymi dôsledkami spôsobuje prenikanie cudzorodých látok do prostredia a tým do potravinového reťazca. Nedomyslené sceľovanie pozemkov a nie vždy odborne vyriešené odvodnenie v synergii s vyššie menovanými negatívnymi javmi podmieňujú celkové zhoršenie stavu prostredia, čo má nepriaznivý dopad na genofond rastlín a živočíchov. To všetko prispieva k celkovému zníženiu kvality štruktúry krajiny a ekosystémov a vo svojich dôsledkoch negatívne ovplyvňuje vek a zdravotný stav ľudskej populácie v tomto regióne.

Tab. 13: Bývajúce obyvateľstvo podľa veku

Vek	Vydrany			
	Muži	Ženy	Úhm	v %
0 - 2	15	25	40	2,9
3 - 4	14	14	28	2
5	5	8	13	0,9
6 - 9	41	32	73	5,3
10 - 14	47	43	90	6,5
15	12	13	25	1,8
16 - 17	25	20	45	3,2
18 - 19	19	30	49	3,5
20 - 24	55	55	110	7,9
25 - 29	63	49	112	8,1
30 - 34	55	50	105	7,6
35 - 39	45	48	93	6,7
40 - 44	53	55	108	7,8
45 - 49	64	60	124	8,9
50 - 54	46	48	94	6,8
55 - 59	36	42	78	5,6
60 - 64	28	38	66	4,7
65 - 69	16	24	40	2,9
70 - 74	17	22	39	2,8
75 - 79	11	20	31	2,2
80 - 84	4	8	12	0,9
85+	1	5	6	0,4
Nezistený vek	6	3	9	0,6
Spolu	678	712	1 390	100

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

Stredná dĺžka života vyjadruje očakávanú dĺžku života pri narodení jedinca pri zohľadnení počtu úmrtí vo všetkých vekových kategóriách. Obec (ako i jej mikropriestor) v porovnaní so SR dosahuje nižšiu strednú dĺžku života aj u mužov aj u žien.

Tab. 14: Stredná dĺžka života pri narodení na rôznych regionálnych úrovniach

Regionálne úrovne	Muži - rok	Ženy - rok
Okres Dunajská Streda	68,19	76,12
SR	68,82	76,79

Prameň: SAŽP, 2003

Poznámka: údaje za roky 1998-2000

Populačný vývoj ovplyvňuje aj ďalší významný demografický ukazovateľ – potratovosť, na ktorom má určitý podiel aj environmentálny aspekt, nakoľko pôsobenie škodlivín v ovzduší, vode a potravinách sa dokázateľne negatívne prejavuje najmä u

tehotných žien. Index potratovosti v mikropriestore obce (v obvode/okrese Dunajská Streda) je vyšší než celoštátny priemer. Počet živonarodených s vrodenou chybou v záujmovom regióne je pod celoštátnym priemerom.

Tab. 15: Prehľad vybraných ukazovateľov zdravotného stavu obyvateľstva

Región	Index potratovosti (na 100 narodených)	Živonarodení s vrodenou chybou na 10000 živonarodených	Počet prípadov pracovnej neschopnosti na 100 zamestnancov
Okres Dun. Streda	55,8	146,1	64,20
Slovensko	43,4	277,1	61,75

Prameň: HEALTH STATISTICS YEARBOOK OF THE SLOVAK REPUBLIC 2002

Tab. 16: Prehľad vybraných ukazovateľov vekovej štruktúry obyvateľstva (%)

Podiel obyvateľstva:	Vydrany			Slovensko		
	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
0 - 5	5	6,6	5,8	6,6	5,9	6,3
6 - 14	13	10,5	11,7	13,3	12	12,6
Produktívny	69,8	60,1	64,8	66,7	58,1	62,3
Poproduktívny	11,4	22,3	17	12,5	23,1	18,0
Priemerný vek	35	37,3	36,2	34,5	37,6	36,1

Prameň: SÚ SR SODB 2001

A5.2. Mechanický pohyb obyvateľstva

Priestorová a sociálna mobilita obyvateľstva navzájom od seba závisia. Zmena sociálnej štruktúry vyvoláva priestorové pohyby obyvateľstva. Rozvoj priemyslu a terciárnych aktivít a ich lokalizácia predovšetkým v mestských sídlach vyvolali rozsiahle presuny obyvateľstva do miest – migrácia občanov obce v podstate odráža rozdiely medzi okolitými sídlami v sociálnych a ekonomických podmienkach života ľudí.

Z priestorového hodnotenia dochádzky do zamestnania rozhodujúca zložka pracovnej sily je zamestnaná v Dunajskej Strede. Podľa SODB 2001 41,3% ekonomicky aktívnych obyvateľov obce malo svoje pracovisko v inej obci. V členení podľa pohlavia bola dochádzka žien do zamestnania mimo obce nižšia ako mužov, čo je spôsobené hlavne tým, že ženy vzhľadom na svoje materské povinnosti sú menej mobilné. V odvetvovej štruktúre hospodárstva najvyšší odchod za prácou majú priemyselná výroba a služby. Najnižší odchod za prácou je v poľnohospodárstve.

Migrácia obyvateľstva je taký pohyb obyvateľstva, ktorý sa viaže na zmenu trvalého bydliska. Pri tomto pohybe vznikajú významné zmeny v priestorovom rozmiestnení pracovnej sily. Tá je však do značnej miery ovplyvňovaná predovšetkým možnosťou získania bývania a zamestnania. 55,4% obyvateľov obce sa narodilo v obci súčasného bydliska, čo svedčí o tom, že podiel ľudí prisťahovaných do obce je výrazný.

Tab. 17: Vývoj počtu odsťahovaných z obce v období 2001-2007

Obec	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počet odhlásených v priebehu roka	18	41	35	40	51	31	29

Prameň: Obecný úrad

Tab. 18: Vývoj počtu prisťahovaných do obce v období 2001-2007

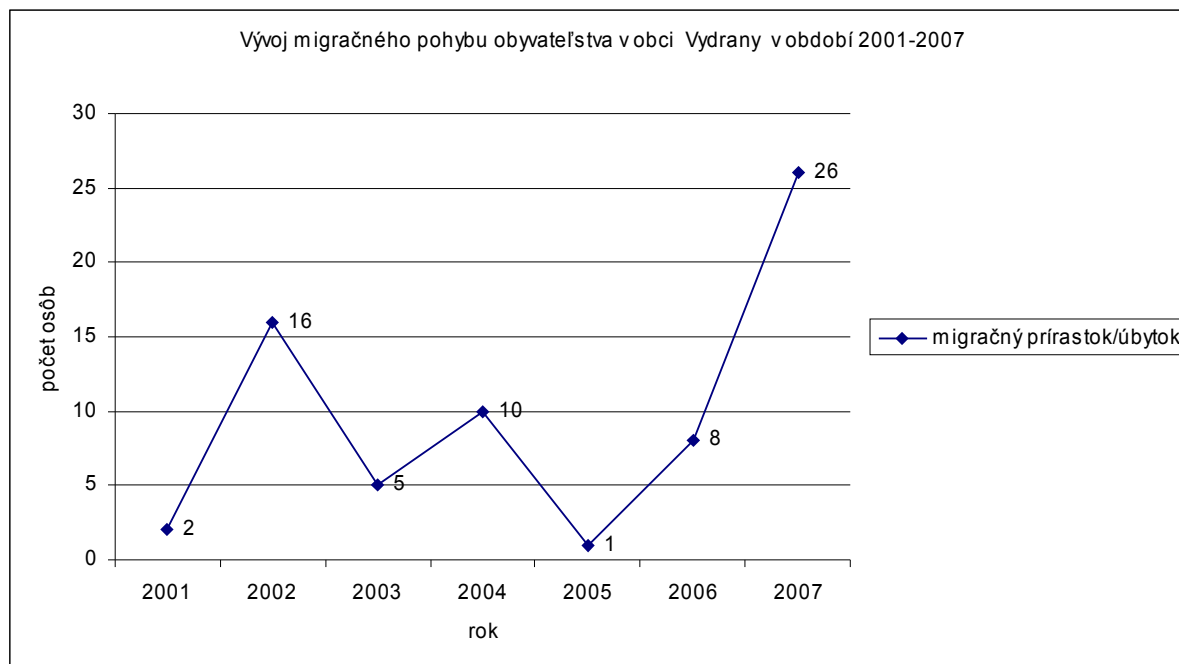
Obec	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počet prisťahovaných v priebehu roka	20	57	40	50	52	39	55

Prameň: Obecný úrad

V období 2001-2007 do obce sa prisťahovalo 313 osôb, pričom v tom istom období z obce sa odsťahovalo len 245 osôb. Tieto údaje svedčia o veľkom migračnom prírastku.

obyvateľstva. V najbližších rokoch prvoradou úlohou bude ďalšia podpora migračného prírastku obyvateľstva obce.

Graf 2

Prameň: Obecný úrad

Tab. 19: Bývajúce obyvateľstvo podľa miesta narodenia

Obec	Pohlavie	Úhrn obyvateľov	Narodení v obci súčasného bydliska	
			spolu	v %
Vydrany	muži	678	399	58,8
	ženy	712	371	52,1
	spolu	1 390	770	55,4

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

A5.3. Sociálno-ekonomický pohyb obyvateľstva

Táto mobilita zahŕňa presuny obyvateľstva medzi jednotlivými sociálnymi skupinami. Výsledkom tohto pohybu sú zmeny v štruktúre obyvateľstva podľa ekonomických a kultúrnych znakov.

Tab. 20: Bývajúce obyvateľstvo podľa stupňa ekonomickej aktivity, podľa pohlavia I.

Obec	Pohlavie	Osoby ekonomicky aktívne						Nepracujúci dôchodcovia	Ostatní nezavisli
		spolu	v %	z toho					
				na materskej dovolenke	pracujúci dôchodcovia	vypomáhajúci v rod. podniku	nezamestnaní		
Vydrany	muži	379	55,9	1	1	0	91	99	13
	ženy	323	45,4	43	4	0	65	162	14
	spolu	702	50,5	44	5	0	156	261	27

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

Miera ekonomickej aktivity obyvateľov obce je 49,8% (celostátny priemer je 48,2%). V čase SODB 2001 v obci bolo 156 nezamestnaných, čo predstavovalo vyše 22% ekonomicky aktívnych osôb. V období 2001-2007 počet nezamestnaných výrazne klesol,

v súčasnosti miera evidovanej nezamestnanosti je na úrovni okolo 7%. 18,8% obyvateľstva obce je nepracujúcim dôchodcom.

Tab. 21: Bývajúce obyvateľstvo podľa stupňa ekonomickej aktivity, podľa pohlavia II.

Obec	Pohlavie	Deti a žiaci ZŠ	Žiaci a študenti			
			spolu	v tom		
				z učilišť (SOU)	zo stredných škôl	z vysokých škôl
Vydrany	muži	135	32	13	17	2
	ženy	135	37	4	22	11
	spolu	270	69	17	39	13

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

V čase SODB 2001 v obci bolo 270 detí a žiakov ZŠ a 69 študentov na stredných a vysokých školách. Podiel vysokoškolákov na celkovom počte obyvateľstva bol pod celoštátnym priemerom: len 0,9% obyvateľstva obce navštevovalo vysokú školu (celoslovenský priemer bol 1,9%).

Tab. 22: Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	44	9	53	11
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	-	-	-	-
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	1	0	1	1
Priemyselná výroba	68	83	151	63
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	5	0	5	5
Stavebníctvo	41	0	41	29
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	31	37	68	44
Hotely a reštaurácie	5	5	10	8
Doprava, skladovanie a spoje	25	7	32	14
Peňažníctvo a poisťovníctvo	-	-	-	-
Nehnuteľností, prenájom a obchodné služby, výskum a vývoj	8	9	17	12
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	19	20	39	21
Školstvo	4	29	33	27
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	11	20	31	29
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	4	4	8	6
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-
Exteritoriálne organizácie a združenia	-	-	-	-
EA bez udania odvetví	113	100	213	20
Spolu	379	323	702	290

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

Za posledných 10 rokov došlo k úbytku pracovných príležitostí v mnohých sektoroch hospodárstva mikroregiónu obce, v najväčšej miere v nosných výrobných odvetviach riešeného územia – v pôdohospodárstve a priemysle. Súčasnú zamestnanosť v obci (i jej mikropriestore) okrem kvalitných agroprodukcčných prírodných podmienok ovplyvňuje najmä proces privatizácie hospodárstva, stav a rozvoj malého a stredného podnikania.

Základom hospodárskej aktivity a zdrojom obživy tunajšieho obyvateľstva bola od najstarších čias poľnohospodárska výroba, ktorá sa realizovala vo veľmi priaznivých prírodných podmienkach. V dôsledku reštrukturalizácie hospodárstva v minulom desaťročí mierne klesol počet pracovníkov v tomto odvetví, avšak v čase SODB 2001 ešte 53 osôb stále

pracovalo v primárnom sektore, t.j. 7,5% ekonomicky aktívneho obyvateľstva pracovalo v poľnohospodárstve a súvisiacich službách (celkový počet EA k SODB 2001 bol 702). Priemyselná výroba bezprostredného okolia obce zažila veľmi ťažké chvíle v období transformácie - tvorba nových pracovných miest v tomto odvetví v obvode/okrese Dunajská Streda je stále ešte nízka.

Tab. 23: Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	168	244	412
Učňovské (bez maturity)	225	129	354
Stredné odborné (bez maturity)	7	7	14
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	25	19	44
Úplné stredné odborné (s maturitou)	44	77	121
Úplné stredné všeobecné	19	52	71
Vyššie	5	3	8
Vysokoškolské bakalárske	1	3	4
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	20	27	47
Vysokoškolské doktorandské	3	0	3
Vysokoškolské spolu	24	30	54
Vysokoškolské podľa zamerania			
- univerzitné	10	19	29
- technické	8	4	12
- ekonomické	3	4	7
- poľnohospodárske	0	1	1
- ostatné	3	2	5
Ostatní bez udania školského vzdelania	30	18	48
Ostatní bez školského vzdelania	1	6	7
Deti do 16 rokov	130	127	257
Úhrn	678	712	1 390

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

Školské vzdelanie je výrazom kultúrnej vyspelosti každej spoločnosti. Je jedným z činiteľov ovplyvňujúcich životnú úroveň a podmieňujúcich úspešný rozvoj národného hospodárstva vo všetkých jeho oblastiach.

Z hľadiska vzdelanosti obyvateľstva obec (ako aj celý obvod/okres Dunajská Streda) vykazuje veľmi nízku vzdelanostnú úroveň. Nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva je dôsledkom viacerých faktorov: malá mobilita obyvateľstva obce vplyvom jazykovej bariéry (tak v súčasnosti, ako aj v minulosti – jazyková uzavretosť komunity je typickou črtou záujmového územia), rurálny charakter územia (čo sa všeobecne vyznačuje podpriemernou vzdelanostnou štruktúrou, študovanie nie je rodinným príkladom), neúplný školský systém pre obyvateľov maďarskej národnosti, nepriaznivá veková štruktúra obyvateľstva obce (vysoký podiel osôb v poproduktívnom veku, ktorí majú väčšinou len základné vzdelanie).

V štruktúre školského vzdelania na úrovni obce a Slovenska sú veľké rozdiely v neprospech riešeného územia. Index vzdelanosti obyvateľov obce Vydrany nedosahuje ani polovicu celoštátneho priemeru.

Potreby našej ekonomiky a štruktúrne zmeny v technike, technológii a medzi odvetviami vyvolali analogické zmeny v sociálnej štruktúre ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

V období 1997-2005 vzrástol podiel podnikateľov, avšak sa znížil podiel družstevných poľnohospodárov. Podnikateľská aktivita v obci (ako aj v jej mikropriestore) je na relatívne dobrej úrovni – 6,4% ekonomicky aktívneho obyv. vykonáva podnikateľskú aktivitu bez zamestnanca a 5,3% ekonomicky aktívneho obyv. je podnikateľom so zamestnancami (celoslovenský priemer prvého ukazovateľa je 4,6%, celoslovenský priemer

druhého ukazovateľa je 3,1%). Relatívne vysoký podiel podnikateľov na celkovom počte ekonomicky aktívneho obyvateľstva zdôvodňuje hlavne nedostatok pracovných možností v obci (i v jej mikropriestore) – veľa ľudí sa začalo podnikat' z núdze.

Tab. 24: Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa spoločenskej skupiny a podľa pohlavia

Obec	Zamestnanec pracujúci za mzdu, plat, iný druh odmeny				Členovia produkčných družstiev	Podnikatelia		Ostatní a nezistení	Ekonomicky aktívni	
	v štátnom podniku	v súkromnom podniku	v poľnoh. družstve alebo inej družs. organizácii	u iného zamestnávateľa		bez zamestnancov	so zamestnancami		spolu	z toho robotníci
Muži	71	141	13	1	6	30	26	91	379	228
Ženy	94	98	7	8	1	15	11	89	323	144
Spolu	165	239	20	9	7	45	37	180	702	372
v %	23,5	34	2,8	1,3	1	6,4	5,3	25,6	100	53

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

Podiel robotníkov na celkovom počte ekonomicky aktívneho obyvateľstva je 53%, kým celoslovenský priemer je 45,4%.

A5.3.1. Nezamestnanosť

Najvýznamnejším ukazovateľom situácie na trhu práce je miera nezamestnanosti, ktorá je jedným zo základných kritérií pre klasifikovanie problémových regiónov. Sprievodným javom vysokej miery nezamestnanosti je sociálna a ekonomická ohrozenosť.

Ekonomická recesia, likvidácia veľkých zamestnávateľov a nízka reštrukturalizácia ekonomickej základne vyvolali aj v záujmovom regióne silný tlak na trh práce – avšak od roku 2003 miera nezamestnanosti v širšom okolí obce, v obvode/okrese Dunajská Streda je pod úrovňou celoštátneho priemeru. K 30.4.2008 v obci bolo 53 nezamestnaných, z toho 29 žien - miera nezamestnanosti bola 7%.

Najväčším problémom súčasného trhu práce je vysoká miera dlhodobu nezamestnaných osôb (68% evidovaných nezamestnaných v obci hľadá prácu už viac ako 1 rok), ako aj nezamestnanosť ľudí vo veku nad 45 rokov.

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných odhaľuje, že najzraniteľnejšie sú skupiny s najnižšou kvalifikáciou a vzdelaním. Nízky stupeň vzdelania predstavuje hlavnú prekážku pri uplatnení sa na trhu práce. Vysoká nezamestnanosť osôb s nízkym vzdelaním svedčí o štrukturálnych zmenách v dopyte po práci a jeho orientácii na kvalifikovanú a kvalifikačne flexibilnú pracovnú silu.

Tab. 25: Štruktúra evidovaných nezamestnaných podľa doby evidencie k 30.4.2008

UoZ spolu	do 3 mesiacov	4-6 mesiacov	7-9 mesiacov	10 -12 mesiacov	13-24 mesiacov	nad 24 mesiacov
53	8	6	2	1	8	28

Prameň: UPSVAR, 2008

Tab. 26: UoZ podľa klasifikácie zamestnaní k 30.4.2008

UoZ spolu	Zákonnodarcovia, vedúci a riad. prac.	Vedeckí a odborní duševní zamest	odb. Technickí, zdrav., pedag. zam. v príbuzných	Administratívni zamestnanci (úradníci)	Prevádzkovi zam. v službách a v obchode	odb. Kvalifikovaní robotníci v poľn., lesn. a príb.	opraváriRemeselníci a kvalif. výrobcovia, sprac.	Obsluha strojov a zariadení	Pomocní a nekval. pracovníci	Príslušníci armády	Osoby bez kvalifikácie
53	0	0	0	2	3	0	4	3	21	0	20

Prameň: UPSVAR, 2008

Tab. 27: Štruktúra evidovaných nezamestnaných podľa najvyššieho ukončeného stupňa vzdelania k 30.4.2008

UoZ Spolu	bez vzdelania	základné	vyučení	SOU bez maturitv	SOU s maturitou	Gymnázium	SOS s maturitou	vyššie vzdel.	VŠ	vedecká výchova
53	0	31	13	0	3	2	3	0	1	0

Prameň: UPSVAR, 2008

Tab. 28: Veková štruktúra evidovaných nezamestnaných k 30.4.2008

UoZ spolu	Do r19	r20_24	r25_29	r30_34	r35_39	r40_44	r45_49	r50_54	r55_59	r60
53	3	3	8	2	2	4	11	10	8	2

Prameň: UPSVAR, 2008

A5.3.2. Mzdy

Jedným z najdôležitejších ukazovateľov vyspelosti regiónov je cena práce. Je zrejmé, že problémy, ktoré sa kumulovali v súvislosti s málo efektívnou ekonomikou v predchádzajúcom období, ako aj mnohé lapsusy po roku 1989 spôsobili, že veľká časť obyvateľov Slovenska nie je schopná naplňať v plnej miere svoje potreby.

Okres Dunajská Streda na základe výšky priemerných miezd patrí medzi podpriemerné regióny Slovenska, príjmy tunajších obyvateľov sú mierne pod krajským a celoslovenským priemerom: v 1. polroku 2006 priemerná mzda v okrese Dunajská Streda bola 15334 Sk, kým priemerná mzda na Slovensku bola o takmer 30% vyššia. Takáto nízka úroveň nominálnej mzdy v záujmovom regióne je odrazom faktorov, ako nemoderná štruktúra hospodárstva (v regióne dominuje poľnohospodárstvo), nízka kvalifikačná štruktúra obyvateľov regiónu a nedostatok pracovných možností. Avšak v budúcich 2-3 rokoch sa očakáva ožiovovanie rastu nominálnych miezd – v prvom polroku 2005 rast miezd v okrese Dunajská Streda bol na úrovni 4,5% (čo znamenalo medziročné vylepšenie hrubých miezd o

takmer 976 Sk).

Tab. 29: Nárast priemernej hrubej mzdy v rôznych regiónoch Slovenska v prvom polroku 2005*

Územie	Plat (v Sk)	Reálny rast % **	Polepšili si (v Sk) **
Okres Dunajská Streda	14 171	+4,5%	+976
Trnavský kraj	16 589	+6,9%	+1 481
Slovensko	18 038	+5,7%	+1 428

* ide o podniky s 20 a viac zamestnancami

** reálny nárast je údaj očistený o infláciu oproti prvému polroku 2004

Prameň: ŠÚ SR, 2005

Tab. 30: Štruktúra priemernej nominálnej mesačnej mzdy v Sk podľa hospodárskych aktivít v okrese Dunajská Streda*, 1. polrok 2006

Odvetvia ekonomickej činnosti	Priemerná nominálna mesačná mzda v Sk	
	1. polrok 2006	index 1.-2. Q. 2006 1.-2. Q. 2005
Spolu odvetvia ekonomickej činnosti	15334	108,2
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo, lesníctvo, rybolov, chov rýb	14033	107,9
Priemysel spolu	16588	109,4
Stavebníctvo	13616	95,2
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov, spotrebného tovaru	16564	110,9
Hotely a reštaurácie	11573	158,3
Doprava, skladovanie, pošty a telekomunikácie	19258	112,9
Finančné sprostredkovanie	-	-
Nehnuteľnosti, prenájom a obchodné činnosti	11397	96,1
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezp.	19837	108,2
Školstvo	14467	108,6
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	12087	100,5
Ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	12192	104,8

Poznámka: To sú údaje za podnikateľské subjekty s 20 a viac zamestnancami (za organizácie pošty a telekomunikácií, peňažníctva a poisťovníctva, nebankové finančné inštitúcie a všetky nepodnikateľské organizácie bez ohľadu na počet zamestnancov) a podniky s počtom zamestnancov nižším ako 20 dosahujúce ročnú produkciu 100 mil. Sk a viac.

Prameň: ŠÚ SR 2006

A5.3.3. Ľudia ohrození rizikom sociálneho vylúčenia

Najpočetnejšou skupinou ľudí ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia sú nezamestnaní. V najbližších rokoch bude potrebné sústrediť pozornosť aj na pracovnú silu vo vekových skupinách nad 40 rokov, ktorí sú ohrození rizikom sociálneho vylúčenia, lebo väčšinou majú nízku adaptabilitu na meniace sa požiadavky pracovného trhu a majú zväčša nevyhovujúcu kvalifikáciu, čoho dôsledok je ich nízka atraktivita pre zamestnávateľa (majú malú šancu uplatniť sa na trhu práce).

Ďalšou skupinou ľudí ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia sú starší obyvatelia, ktorí sú poberateľmi starobných dôchodkov (výraznejšie vyššie vekové kategórie) a zdravotne, zmyslovo a duševne postihnutí občania. Títo občania sú v prevažnej miere poberateľmi invalidných dôchodkov.

Ďalšou významnou skupinou ľudí, ktorých možno zaradiť medzi ohrozených rizikom sociálneho vylúčenia, sú deti odkázané na pomoc cudzích a prípadne iné sociálne ohrozené skupiny obyvateľov.

V budúcom období možno predpokladať zvýšený záujem občanov o sociálne služby, keďže dochádza k starnutiu populácie, čo predstavuje celoeurópsky trend.

A6. Domový a bytový fond, domácnosti ako spoločenské jednotky

Úroveň bývania je jednou zo základných charakteristík životnej úrovne obyvateľstva. Jej vývoj úzko súvisí s rastom počtu obyvateľstva, jeho štruktúrou a rozmiestnením. Ovplyvňuje úroveň reprodukcie pracovných síl, pôsobí na celkový životný štýl obyvateľstva.

Jedným zo základných predpokladov na riešenie celkovej nepriaznivej situácie v regióne, ako sú nízka ekonomická aktivita obyvateľov a nepriaznivý demografický vývoj s priamym dopadom na jeho vekovú štruktúru, je vytváranie podmienok na bývanie.

V čase SODB 2001 v obci bolo 398 trvalo obývaných bytov. Na domovom fonde obce 99%-ný podiel mali rodinné domy. Počet neobývaných bytov bol veľmi vysoký, 56 rodinných domov bolo voľných, z ktorých 11 rodinných domov bolo určených na rekreáciu. Veľká časť neobývaných bytov je určitou rezervou pre skvalitňovanie domového fondu, nakoľko po ich rekonštrukcii sa spravidla zvýši ich vybavenosť.

Od mája 2001 došlo k veľkým zmenám v počte a štruktúre domového fondu: v období 2001-2007 bolo vybudovaných až 24 rodinných domov a 2 bytových domov spolu s 22 bytovými jednotkami (2x11 bytových jednotiek). Táto skutočnosť svedčí o dynamickom raste výstavby bytov v obci za ostatné roky.

V strednodobom horizonte obec Vydrany plánuje výmeru cca 100-120 nových stavebných pozemkov pre individuálnu bytovú výstavbu (IBV), kým súkromní investori plánujú výstavbu bytových domov spolu s 36 bytovými jednotkami (2x18 b.j.).

V strednodobom horizonte obec Vydrany plánuje vytvorenie vyššie spomenutých stavebných pozemkov pre IBV na troch lokalitách v rámci nasledovných troch projektov definovaných v Akčnom pláne tohto dokumentu:

- Vytvorenie obytnej zóny pre IBV I. – Šasín,
- Výstavba obytnej zóny II. – Viničné,
- Výstavba obytnej zóny III. – Zimná strana obce Vydrany.

Tab. 31: Vývoj počtu postavených rod. domov a bytových domov v období 2000-2007

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počet postavených rod. domov	6	2	3	0	8	3	3	5
Počet postavených bytových domov/bytov - súkromné org.	-	-	-	-	-	-	-	-
Počet postavených bytových domov/bytov – obec	-	-	-	-	-	-	-	2/22

Prameň: Obecný úrad

Tab. 32: Trvale obývané byty podľa druhu budovy, podľa obdobia výstavby

Obdobie výstavby	Vydrany			
	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
- 1899 a nezistené	8	0	0	8
1900 - 1919	4	0	0	4
1920 - 1945	24	0	0	24
1946 - 1970	151	3	0	154
1971 - 1980	96	4	1	101
1981 - 1990	66	4	0	70
1991 - 2001	37	0	0	37
spolu	386	11	1	398
%	97	2,8	0,3	100
Úhrn - z toho 1996 - 2001	16	0	0	16

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

Trvalo obývané domy vykazujú priaznivú vekovú štruktúru, priemerný vek domového fondu je 32 rokov (celoslovenský priemer je 38 rokov). Od veku bytov čiastočne závisia aj všetky ostatné charakteristiky, počínajúc veľkosťou, až po ich technické vybavenie.

Bývanie a jeho úroveň patria k dôležitým aspektom celkových životných podmienok obyvateľstva. Byt neplní iba materiálnu funkciu prirodzených potrieb rodiny ako základnej jednotky spoločnosti, ale zároveň je výraznou zložkou kultúrneho štandardu obyvateľstva a v nemalej miere aktívne pôsobí na regeneráciu ľudí.

Na celkovú úroveň bývania pôsobí predovšetkým počet obyvateľov bývajúcich v bytoch a domácnostiach, čo je však popri celkovom počte bytov a ich vybavení podmienené demografickou skladbou obyvateľstva a domácností. Vo všetkých základných ukazovateľoch úrovne bývania došlo za obdobie 1991-2001 k pozitívnemu vývoju. Priemerná veľkosť obytnej plochy v m² na 1 osobu je nad celoštátnym priemerom, v obci Vydrany na jednu osobu pripadne obytná plocha 20,6 m² (celoštátny priemer je 17 m²). Priemerný počet obytných miestností na 1 byt je 4,01 (celoštátny priemer je 3,21). Priemerný počet osôb na 1 obytnú miestnosť je 0,87 (celoštátny priemer je 0,99).

Ďalším dôležitým ukazovateľom bývania rodín je spoločné bývanie domácností. Napriek tomu, že v mnohých prípadoch ide o vzájomne želané spolužitie (tzv. viacgeneračné rodiny), spoločné bývanie je väčšinou dôsledkom nevyriešeného bytového problému. Dotýka sa to predovšetkým mladých rodín. Úroveň bývania a jej vzťah k úrovni vybavenia bytu a jeho zariadenia do bytovej kategórie nie je taký jednoznačný ako v predchádzajúcich prípadoch. Bytový fond obce má priemerný štandard vybavenosti v porovnaní s celoštátnymi údajmi: v obci 73,9% bytového fondu patrí do 1. kategórie (do najvyššej kategórie), 12,1% bytov do 2. kategórie, 3,8% bytov do 3. kategórie, kým 10,3% bytov do 4. kategórie (na úrovni Slovenska diferenciácia predchádzajúcich ukazovateľov je nasledovná: 77,8%, 11,8%, 2,9% a 7,5%).

Spoločne hospodáriace domácnosti tvoria osoby spoločne býajúce a spoločne hospodáriace. Na rozdiel od cenзовých domácností, u ktorých hlavným a rozhodujúcim kritériom je rodinný zväzok, základom hospodáriacich domácností je prehlásenie ich členov, že hospodária spoločne. Pri sčítaní ľudu v roku 2001 v obci bolo 559 cenзовých domácností, 396 bytových domácností a 465 spoločne hospodáriacich domácností. Ich vzájomný pomer bol 1,41 : 1 : 1,17. Táto vyváženosť svedčí o vysokej kultúre bývania a o vysokom ekonomickom stupni samostatnosti domácností. Malý rozdiel medzi tromi uvedenými kategóriami domácností naznačuje, že v prevažnej väčšine v jednom byte bývala jedna cenзовая domácnosť. Vývoj počtu cenзовých domácností ovplyvnil predovšetkým zvyšovanie životnej úrovne obyvateľstva, ale aj rast počtu ovdovených, ako aj rozvodov. Na celkovom počte cenзовých domácností podiel úplných domácností, v ktorých bývajú spolu obidvaja rodičia buď sami alebo so svojimi deťmi, bol prevládajúcim typom domácností. Ich podiel bol 57%. Úplné domácnosti so závislými deťmi mali 30,1%-ný podiel na celkovom počte cenзовých domácností. Neúplné domácnosti tvorili 12,7% všetkých cenзовých domácností, kým podiel jednotlivcov v rámci všetkých cenзовých domácností bol 29,5% (celoštátny podiel týchto domácností bol 30,0%). V poslednom desaťročí došlo k nárastu počtu neúplných rodín, najmä v dôsledku stúpajúcej rozvodovosti, čo je nepriaznivým javom z hľadiska ďalšej reprodukcie populácie. Veľkostná skladba cenзовých domácností ukazuje, že najrozšírenejším typom domácností bola 1 členná domácnosť.

Tab. 33: Základné charakteristiky domového a bytového fondu

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
Domov spolu	441	3	1	445
Trvale obývaných domov	386	3	1	390
v %	99	0,8	0,3	100
v tom vlastníctvo:				
štátu	-	-	-	-
bytového družstva	-	-	-	-
obce	-	-	-	-
fyzickej osoby	381	3	0	384
právnickej osoby	1	0	0	1
ostatných	4	0	1	5
s 1-2 nadzemnými podlažiami a nezistené	386	3	1	390
s 3-4 nadzemnými podlažiami	-	-	-	-
s 5+ nadzemnými podlažiami	-	-	-	-
Ubytovacích zariadení bez bytu	-	-	-	-
Neobývaných domov	55	0	0	55
z toho: určených na rekreáciu	12	0	0	12
Priemerný vek domu	32	25	26	32
Bytov spolu	442	12	1	455
v tom: trvale obývané	386	11	1	398
v %	97	2,8	0,3	100
z toho družstevné	-	-	-	-
byty vo vlastníctve občana v bytovom dome	0	11	0	11
neobývané	56	1	0	57
neobývané z dôvodu zmeny užívateľa	7	0	0	7
neobývané, určené na rekreáciu	11	0	0	11
neobývané, uvoľnené na prestavbu	4	0	0	4
neobývané, nespôsobilé na bývanie	4	0	0	4
neobývané po kolaudácii	2	0	0	2
neobývané v pozostalostnom alebo súdnom konaní	3	0	0	3
neobývané z iných dôvodov	25	0	0	25
nezistené	0	1	0	1
Trvale obývané byty:				
Materiál nosných múrov: kameň, tehly	321	11	1	333
drevo	1	0	0	1
nepálené tehly	51	0	0	51
ostatné a nezistené	13	0	0	13
Veľkosť bytu: 1 obytná miestnosť	9	0	0	9
2 izby	31	1	0	32
3 izby	126	1	0	127
4 izby	101	9	0	110
5+ izieb	119	0	1	120
Bývajúcich osôb	1 330	44	6	1 380
Počet CD	540	13	2	555
Počet HD	450	12	2	464
Obytné miestnosti	1 549	41	5	1 595
Počet osôb na 1: byt	3,45	4	6	3,47
obytné miestnosti	0,86	1,07	1,2	0,87
CD	2,46	3,38	3	2,49
HD	2,96	3,67	3	2,97
Obytná plocha bytu v m ²	27 593	623	172	28 388
Celková plocha bytu v m ²	43 778	772	276	44 826
Priemerný počet:				
- m ² obytnej plochy na 1 byt	71,5	56,6	172	71,3
- m ² celkovej plochy na 1 byt	113,4	70,2	276	112,6
- m ² obytnej plochy na 1 osobu	20,7	14,2	28,7	20,6
- obytných miestností na 1 byt	4,01	3,73	5	4,01

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

Tab. 34: Charakteristika bytového fondu podľa kategórie bytov (%)

Územie	Kategórie bytov			
	I. kategória	II. kategória	III. kategória	IV. kategória
Vydrany	73,9	12,1	3,8	10,3
Slovensko	77,8	11,8	2,9	7,5

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

Tab. 35: Vybrané charakteristiky domácností podľa typu a počtu členov

Domácnosti	Domácnosti s počtom členov						Domácnosti spolu
	1	2	3	4	5	6+	
Bytové:							
s 1 CD	63	77	35	68	24	3	270
s 2+ CD	0	10	18	21	35	42	126
spolu	63	87	53	89	59	45	396
Hospodáriace:							
s 1 CD	103	99	66	86	28	6	388
s 2+ CD	0	6	13	15	22	21	77
spolu	103	105	79	101	50	27	465
Cenzové:							
úplné:							
bez závislých detí	0	94	38	13	5	1	151
so závislými deťmi	0	0	54	84	26	4	168
spolu	0	94	92	97	31	5	319
neúplné:							
bez závislých detí	0	32	3	2	0	1	38
so závislými deťmi	0	14	16	2	0	1	33
spolu	0	46	19	4	0	2	71
viacčlenné nerodinné	0	4	0	0	0	0	4
jednotlivci:							
vo vlastnom byte	95	0	0	0	0	0	95
v inom byte	70	0	0	0	0	0	70
podnájomníci	-	-	-	-	-	-	-
spolu	165	0	0	0	0	0	165
úhrn	165	144	111	101	31	7	559

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

V obci 69,1% trvale obývaných bytov má ústredné kúrenie lokálne, z ostatných spôsobov druhý najrozšírenejší je kúrenie pomocou kachlí. Z hľadiska ochrany životného prostredia veľký význam má použité palivo. V záujmovom území plynofikácia je na dobrej úrovni: v čase SODB 2001 71,6% trvale obývaných bytov používalo plyn na vykurovanie.

Celkový charakter životnej úrovne obyvateľstva sa prejavuje rastom hmotnej spotreby obyvateľstva a jej kvality. Konkrétnym prejavom toho je vysoká vybavenosť domácností predmetmi dlhodobej spotreby.

V riešenom území až 348 bytov malo farebný televízor k SODB 2001, čo znamenal 87,4%-ný podiel na celkovom bytovom fonde (celoštatny priemer bol 86,6%). Vybavenosť bytov pevnou telefónnou linkou bola 69,8%-ná (celoslovenský priemer bol 70%). Úroveň vybavenia domácností osobným automobilom bola 50,8% (celoštatny priemer bol 39,1%). Pri vlastníctve osobného počítača obec bola pod celoslovenským priemerom – 8,4% obyvateľov obce malo možnosť používať ho doma (celoslovenský priemer bol 12,5%). Počet domácností napojených na internet bol rovnako pod celoštatným priemerom. V čase SODB 2001 len v 12 bytoch (čo predstavoval 3,0% všetkých bytov v obci) bol osobný počítač s internetom (celoštatny priemer bol 3,3%). V strednodobom horizonte bude potrebné zvýšiť dostupnosť internetu občanov obce.

Tab. 36: Spôsob vykurovania trvale obývaných bytov

Spôsob vykurovania	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Ústredné kúrenie diaľkové	-	-
Ústredné kúrenie lokálne	275	979
na pevné palivo	12	46
na plyn	241	854
elektrické	18	68
Etážové kúrenie		
na pevné palivo	3	10
na plyn	34	123
ostatné	4	16
Kachle		
na pevné palivo	35	127
elektrické	2	3
plynové	10	17
ostatné	1	4
Iné	34	101
Spolu	398	1 380

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

Tab. 37: Vybavenie trvale obývaných bytov I.

Vybavenie	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Bytov spolu	398	1 380
z toho:		
s plynom zo siete	314	1 074
s vodovodom		
v byte	361	1 278
mimo bytu	9	31
bez vodovodu	23	58
nezistené	5	13
s kanalizáciou		
prípojka na kanalizačnú sieť	2	4
septik (žumpa)	354	1 253
so splachovacím záchodom	326	1 170
s kúpeľňou alebo sprchovacím kútom	358	1 265

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

Tab. 38: Vybavenie trvale obývaných bytov II.

Vybavenie domácnosti	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Samostatná chladnička	315	1 108
Chladnička s mrazničkou	182	671
Samostatná mraznička	208	754
Automatická práčka	206	753
Farebný televízor	348	1 216
Telefón v byte	278	971
Mobilný telefón	102	396
Rekreačná chata, domček, chalupa	2	6
Osobný automobil	202	748
Osobný počítač	30	117
Osobný počítač s internetom	12	49

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

Tab. 39: Cenzové domácnosti rodinné podľa počtu závislých detí

Počet závislých detí	Úplné rodiny		Neúplné rodiny
	ženy ekonomicky aktívne	ženy ostatné	
1	68	11	17
2	61	8	13
3	17	1	2
4+	1	1	1
Spolu	147	21	33

Prameň: ŠÚ SR SODB 2001

A7. Infraštruktúra

Rozvoj infraštruktúry je jedným zo základných predpokladov rozvoja každého regiónu i obce a výrazne ovplyvňuje hospodársky potenciál, spôsob života a životnú úroveň obyvateľstva.

Dopravná infraštruktúra

Kvalitná dopravná infraštruktúra a dobrá dopravná dostupnosť sú základné predpoklady rozvoja obce, ktoré významne ovplyvňujú jej hospodársky potenciál, spôsob života i životnú úroveň jej obyvateľov. Veľký význam dopravy je daný jej podstatným vplyvom na efektívnosť dovozu vstupov do územia a vývozu výstupov výroby z daného územia.

Záujmové územie sa nachádza v blízkosti križovatiek viacerých ciest európskeho významu, čo v budúcnosti môže znamenať silný rozvojový impulz pre daný región.

V blízkosti obce Vydrany prechádzajú významné európske multimodálne koridory:

- koridor č. VII (vodná cesta Dunaj – najbližší prístav sa nachádza v Gabčíkove vo vzdialenosti 12 km),
- koridor č. IV (Berlín / Norimberg-Praha-Kúty-Bratislava-Nové Zámky / Komárno-Štúrovo-MR lokalizovaný pre trate železničnej a kombinovanej dopravy).

Obec má relatívne dobrú dopravnú polohu aj vo vzťahu k diaľničnému systému Európy: 37 km západne od obce – pri Bratislave – prechádza diaľnica D1 (medzinárodným označením E75).

Tieto dopravné koridory patria medzi najvýznamnejšie komunikačné osi v Európe. V budúcnosti teda nevyhnutnou úlohou bude využiť prítomnosť hore uvedených európskych komunikačných systémov (bude potrebné zlepšiť infraštruktúrne prepojenia na hore uvedené európske multimodálne koridory).

Cestná infraštruktúra

Najvýznamnejším cestným ťahom prechádzajúcim v blízkosti obce Vydrany (cca 4. km južne od obce) je:

- cesta I/63 – Štúrovo-Komárno-Dunajská Streda-Bratislava – cestný ťah medzinárodného významu (E 575).

Druhým najvýznamnejším cestným ťahom prechádzajúcim v tesnej blízkosti obce Vydrany (popri južnej hranici k.ú. obce) je:

- cesta II/572 (Dunajská Streda - Lehnice - Bratislava) – cestný ťah medziregionálneho významu.

Miestne komunikácie majú bezprašnú povrchovú úpravu (všetky miestne komunikácie majú spevnený povrch) a rôzne šírkové a smerové usporiadanie. Pre bezpečnosť cestnej premávky je potrebné ďalej rozvíjať miestny systém chodníkov, ako aj skvalitniť miestne komunikácie.

V strednodobom horizonte je potrebná rozsiahla rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov pre zvýšenie bezpečnosti a plynulosti dopravy, ako aj vytvorenie peších zón pre výraznejší rozvoj pešej dopravy.

V perspektíve dopravnú polohu záujmového územia kladne ovplyvní aj výstavba plánovanej rýchlostnej komunikácie R7 (Bratislava – Dunajská Streda – Nové Zámky – Lučenec).

Železničná doprava

Obec Vydrany nie je priamo napojená na európsky železničný systém. Najbližšia železničná stanica je v susednom meste Dunajská Streda a v susednej obci Veľké Blahovo na železničnej trati č. 131 (Bratislava-Dunajská Streda-Komárno, jednokolajná trať, neelektrifikovaná). V budúcnosti sa plánuje modernizácia trate č. 131 na traťovú rýchlosť 120 km/h, vrátane elektrifikácie a technickej modernizácie.

Hromadná doprava

Integrovaný regionálny systém hromadnej dopravy zabezpečuje organizáciu a prepojenie hlavných zložiek hromadnej cestnej dopravy v hlavných smeroch pohybu cestujúcich, ktorými pre riešené územie sú:

- cesty do obvodného/okresného centra Dunajská Streda (2 km).
- cesty do hlavného mesta Bratislava (37 km).

Hromadnú prepravu osôb do zamestnania, škôl, úradov a za nákupmi zabezpečuje autobusová preprava (hlavne prostredníctvom prímestských liniek, ktoré prevažne zabezpečuje SAD Dunajská Streda a.s.).

V strednodobom horizonte je potrebné zriadenie novej autobusovej zastávky a rekonštrukcia existujúcich autobusových zastávok pre zvýšenie úrovne autobusovej hromadnej dopravy.

Ostatné druhy dopravy

Konfigurácia terénu, rozmiestnenie funkcií bývania, vybavenosti, práce, rekreácie a relatívne málo frekventovaný charakter dopravy v sídle dávajú predpoklady k významnejšiemu postaveniu bicyklovej dopravy ako jedného zo základných vnútro sídelných dopravných systémov a ekologicky najefektívnejšieho druhu dopravy.

V blízkosti riešeného územia prechádza najdôležitejšia cyklistická trasa na Slovensku: medzinárodná Dunajská cyklistická cesta.

V strednodobom horizonte obec plánuje vybudovanie medzisídelnej sústavy cyklochodníkov Dunajská Streda-Vydrany-Veľké Blahovo.

Letisko s verejnou prepravou osôb a nákladov sa nachádza v 37 km vzdialenosti v Bratislave.

Zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou

Obec Vydrany má vybudovaný celoobecný verejný vodovod. Stav vodovodnej siete umožňuje obyvateľom obce, ako aj organizáciám napojiť sa na kvalitnú pitnú vodu

z verejného vodovodu. Do nových rozvojových lokalít je potrebné postupne vybudovať rozvodnú sieť pitnej vody.

V strednodobom horizonte je potrebné vybudovať verejný vodovod na trase Vydrany - Dunajská Streda.

Kanalizácia a čistenie odpadovej vody

Verejná kanalizačná sieť v obci Vydrany nie je vybudovaná, avšak požiadavka na vybudovanie kanalizačnej siete je výrazná v strednodobom horizonte.

Dažďové vody z komunikácií, z nehnuteľností a zo spevnených plôch sú odvádzané jestvujúcimi prícestnými odvodňovacími rigolmi.

Zásobovanie elektrickou energiou, verejné osvetlenie

V strednodobom horizonte je potrebné zlepšiť zásobovanie obce Vydrany elektrickou energiou.

Súčasný technický stav verejného osvetlenia je však nevyhovujúci, v strednodobom horizonte je potrebné zrekonštruovať verejné osvetlenie obce.

Zásobovanie plynom

Obec Vydrany je celoplošne splynofikovaná. Zemný plyn je v prevažnej miere využívaný na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie. V prípade výstavby nových rodinných domov, objektov občianskej vybavenosti je možnosť predĺženia plynových rozvodov k týmto objektom.

Telekomunikácie

Rozvoj telekomunikácií za posledné desaťročie zaznamenal výrazný kvantitatívny i kvalitatívny rast, predstihujúci mnohonásobne rozvoj ostatných odvetví technickej infraštruktúry. Je to jednak prestavbou a rekonštrukciou pevnej telefónnej siete a ústrední, ale hlavne rozvojom mobilných telefónnych systémov a ich plošného uplatnenia a rozvojom internetovej siete.

Obec Vydrany má dobré GSM pokrytie od všetkých troch mobilných operátorov: Orange a.s., T-Mobile a.s. a Telefónica O2 a.s..

V obci je dostupný širokopásmový internet.

V obci je vybudovaný miestny rozhlas.

V strednodobom horizonte je potrebné realizovať rekonštrukciu miestneho rozhlasu a zriadenie obecného káblového televízneho vysielania.

A8. Hospodársko-ekonomický potenciál obce

Ekonomický potenciál obce je nižší ako priemer Slovenska (čo naznačovali aj ukazovatele, ako priemerná mesačná nominálna mzda a vzdelanostná štruktúra pracovnej sily v predchádzajúcich kapitolách), avšak vplyvom rozvoja cestovného ruchu sa môže stať veľmi prosperujúcim vidieckym sídlom.

Širší priestor obce – obvod/okres Dunajská Streda – patrí do kategórie priemyselnopoľnohospodárskych regiónov SR. Z pohľadu makroekonomickej štruktúry rozhodujúce postavenie majú poľnohospodárstvo, potravinársky a elektrotechnický priemysel - odvetvia nenáročné na kvalifikačnú úroveň pracovnej sily.

A8.1. Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo je rozšírenou aktivitou v záujmovom území. Celková výmera poľnohospodárskeho pôdneho fondu v obci je 1428,8 ha, čo predstavuje až 89% z jej celkovej výmery. O intenzívnej poľnohospodárskej výrobe svedčí aj vysoký podiel poľnohospodárskej pôdy využívannej ako orná pôda – 91,4%.

Tab. 40: Štruktúra poľnohospodárskeho pôdneho fondu v obci (v m²)

Obec	Celková výmera v m ²	Orná pôda	Chmeľnice	Vinice	Záhrady	Ovocné sady	Trvalé trávne porasty	Výmera v m ² pre poľnohospo- dársku pôdu
Vydrany	16049091	13063811	0	504	348121	0	875616	14288052

Poznámka: Údaje k 4.4.2008
Prameň: VÚGK, 2008

V transformačnom procese novozaložené subjekty uprednostnili v podmienkach vysokej rizikovosti poľnohospodárskej výroby najmä právne formy s nižšou mierou osobnej zodpovednosti za záväzky podniku, väčšina účastníkov poľnohospodárskej produkcie mikropriestoru obce je aktívna v právnej forme spol. s r.o..

Rastlinná produkcia je výrazne ovplyvňovaná produkčným potenciálom pôd. Záujmový región patrí do vysokoprodukčnej poľnohospodárskej oblasti Slovenska, dobré prírodné a klimatické podmienky územia vytvorili predpoklady pre pestovanie všetkých poľnohospodárskych plodín Slovenska.

Rastlinná výroba regiónu obce sa zameriava prevažne na výrobu obilnín (najviac sa pestujú pšenica ozimná a jarná, sladovnícky jačmeň, kukurica na siláž a krmivo), ktoré zaberajú plochu tradične viac ako 2/3 ornej pôdy. Ďalšími významnými komoditami sú olejniný (repka olejná, slnečnica), cukrová repa a d'ateliny. K významným plodinám regiónu, pestovaným aj na ornej pôde aj v záhradách, patria zeleniny. Najviac sa pestujú uhorky, paprika, paradajky a kapusta. Pestovanie zelenín prebieha sčasti vo fóliovníkoch.

Živočíšna výroba je druhou základnou časťou poľnohospodárskej výroby, ktorej prvoradou úlohou je produkcia živočíšnych výrobkov pre spotrebu obyvateľstva, ako aj poskytovanie ďalších surovín pre priemyselnú výrobu. Nosným programom živočíšnej výroby záujmového územia je chov ošípaných. V obci (ako i v jej mikropriestore) tradične veľký význam má chov ošípaných a hydiny v prídomových hospodárstvach. Chov hydiny v prídomových hospodárstvach je orientovaný hlavne na sliepky a na produkciu vajec.

Všetky opatrenia v rastlinnej a živočíšnej výrobe sa musia smerovať k tomu, aby sa dosiahla primeraná rentabilita výroby, za dodržania pravidiel ochrany vôd, pôdy a ovzdušia. Z ekologického hľadiska je dôležité podstatné obmedzenie používania anorganických hnojív a chemických prípravkov na ochranu rastlín. V rastlinnej výrobe sa i do budúcnosti

predpokladá zachovanie jej intenzity s podmienkou udržiavania ekologickej stability poľnohospodárskej krajiny.

Dávnej tradícii sa v okolí obce teší rybolov.

V mikroregióne obce veľkú tradíciu má včelárstvo, čoho hlavným produktom je med (v záujmovom území sa med produkuje z kvetu repky olejnej, agáta, slnečnice). Okrem toho sa produkuje vosk, medovina, propolis a materská kašička.

Obec (ako aj jej mikropriestor) poskytuje výborné možnosti pre poľovníkov prakticky na celom svojom území, kde vďaka ochrane a cieľavedomej starostlivosti žije široká škála poľovnej zveri (srnec, zajac, bažant).

A8.2. Priemysel

Rozvoj priemyslu v mikropriestore obce (v obvode/okrese Dunajská Streda) je v podstate spojený s realizáciou programu industrializácie zo 60-tych rokov, ktorého cieľom bolo vybudovanie priemyselnej základne v dovtedy ekonomicky slabo rozvinutých a prevažne poľnohospodársky orientovaných oblastiach. Okrem spoločensko-politických faktorov sa v lokalizácii priemyslu v danom regióne uplatnili aj ďalšie faktory, a to hlavne dostatok pracovnej sily a čiastočne ekonomicko-geografická poloha.

Priemyselná výroba obce je relatívne dobrá, druhý sektor zastupujú predovšetkým kovovýroba a krajčírstvo realizované obchodnými spoločnosťami (avšak popri nich v obci je aj veľa aktívnych samostatne zárobkovo činných osôb so svojimi domácimi aktivitami, ako stolárstvo, zámočníctvo atď.).

Medzi základné ciele obce z hľadiska riešenia rozvoja priemyselnej výroby patrí vytvorenie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít obce, pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obce, predovšetkým pre miestne pracovné sily.

Tab. 41: Podniky v obci Vydrany zamestnávajúce aspoň 10 zamestnancov

Názov podniku	Počet zamestnancov	Oblasť výroby
Dunajtextil s.r.o.	24	krajčírstvo
Kovotech s.r.o.	35	kovovýroba
N:RV s.r.o.	15	poľnohospodárstvo
Csiba Family s.r.o.	10	poľnohospodárstvo – pestovanie rastlín
DITEX s.r.o.	12	krajčírstvo

Prameň: Obecný úrad, máj 2008

Tab. 42: Prehľad o počte ekonomických subjektov podľa druhu vlastníctva

Obec	Zatiaľ nezistené	Medzinár. s prevažujúcim verej. sektorom	Súkrom. tuzemské	Družstevné	Štátne	Vlastníctvo územ. samosprávy	Vlast. združení, polit. strán a cirkví	Zahraničné	sektoromMedzinár. sprevaž. súkrom.	Zmiešané (kombinácia 1 až 8)	SPOLU
Vydrany	0	0	160	1	0	1	6	2	2	0	172

Poznámka: stav k 1.1.2004

Prameň: ŠÚ SR, 2006

Tab. 43: Prehľad o počte podnikateľských subjektov podľa formy

Obec	Živnostník	SHS roľník	FO-slob.povolanie	Živ.a SHR roľník	Spol.s r.o.	Družstvo	Združenie (zväz,spolok)	Cirkev.org.	Org.jednotka združenia	Obec,mesto	SPOLU
Vydrany	100	32	1	10	21	1	4	1	1	1	172

Poznámka: stav k 1.1.2004

Prameň: ŠÚ SR, 2006

Tab. 44: Prehľad o počte podnikateľských subjektov podľa hlavnej činnosti

Obec	Pol'noh., poľov., a služby	Výr.potrav.a nápojov	Textil.výr.	Odev.výr.	Úpr.kože a výr.obuvi	Drevár.výr.	Vydavateľ.a tlač	Výr.z gumy a plastov	Výr.ostat.nekov.výr.	Výr.kov.konštr.	Výr.strojov	Výr.el.stroj.	Stavebníctvo	Predaj a údrž.mot.voz.a predaj pohon.látok	Veľkoobchod	Malooobchod	Hotely a rešt.	Pozem.doprava	Čin.v oblasti nehnut.	Počítač.činn.	Iné obch.slужby	Verej.správa	Školstvo	Činnosti člen.organiz.	Rekreač.kult.a šport.činn.	Ostat.slужby	SPOLU
Vydrany	37	7	1	3	2	3	2	2	4	2	3	1	27	5	12	24	7	8	1	1	6	1	3	3	3	4	172

Poznámka: stav k 1.1.2004

Prameň: ŠÚ SR, 2006

A8.3. Trhové služby, maloobchod

Škála poskytovaných trhových služieb v obci je veľmi úzka a aj tie sa vo väčšine prípadov rozvíjajú na základe živnostenských oprávnení a v prevažnej miere v priestoroch rodinných domov (prípadne vo vyčlenených priestoroch pre tento účel). V obci sa nachádzajú služby, ako: pohostinská činnosť; pneuservis; autoservis; prenájom poľnohospodárskych strojov a zariadení; opravy poľnohospodárskych strojov, záhradkárskych traktorov; poskytovanie služieb poľnohospodárom poľnohospodárskou technikou; sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu a služieb; výroba, oprava a predaj kožených výrobkov; maliarske, natieračské a lakovnicke práce, obchodná činnosť s ovocím, zeleninou a kvetmi; cestná nákladná doprava atď..

K 1.4.2008 v obci sa nachádzalo 1 pohostinstvo a 2 bistrá.

Záverečnú časť pohybu materiálnych produktov na ich ceste od výroby k spotrebe zabezpečuje maloobchod, ktorého cieľom je predaj vyrobených tovarov spotrebiteľom. K 1.4.2007 sieť maloobchodných predajní v obci tvorili 3 predajne potravín, 1 predajňa textilu - zmiešaného tovaru. Priemerný obrat maloobchodov na jedného obyvateľa je nižší než celoslovenský priemer, čo je dôvodom nízkych finančných príjmov tunajšieho obyvateľstva.

V obci Vydrany sa nachádza poštový úrad (sídli v budove obecného úradu).

V riešenom území sa nenachádzajú zariadenia peňažných služieb okrem Poštovej banky a.s. na miestnom poštovom úrade, najbližšie ďalšie zariadenia peňažných služieb sa nachádzajú v susednom meste Dunajská Streda (2 km).

A8.4. Podnikateľská aktivita

K 1.1.2004 v obci bolo 172 aktívnych ekonomických subjektov. Z celkového počtu podnikateľských subjektov v obci vyše 90% tvorili fyzické osoby. K 16.4.2008 v obci sídlilo 38 obchodných spoločností. Podnikateľská aktivita vyjadrená podielom fyzických a právnických osôb na celkovom počte obyvateľstva je relatívne dobrá. Rozhodujúca väčšina podnikateľov vyvíja svoju činnosť v službách. Z pohľadu zamestnanosti efektívna by bola podpora aktivít vykonávaných fyzickými osobami v rámci živnostenského podnikania.

A8.5. Cestovný ruch

Cestovný ruch je interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na jeho realizácii sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú poľnohospodárstvo, priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Predstavuje komplex vzťahov a javov, ktoré výrazne prispievajú k tvorbe pracovných miest, navyše investičné náklady na pracovné miesta sú nižšie než v priemysle.

Národný program rozvoja cestovného ruchu SR na základe zhodnotenia ponukovej stránky územia a jeho vybavenosti a posúdenia dlhodobých vývojových tendencií dopytu v cestovnom ruchu navrhuje rozvíjať nasledovné nosné formy cestovného ruchu: **a)** Letná rekreácia, pri vodných plochách založená na kúpaní a vodných športoch, hobby turizmus, cykloturizmus, rôzne alternatívne tzv. soft formy cestovného ruchu, poľovnícky cestovný ruch, rôzne športy. **b)** Mestský a kultúrny cestovný ruch. **c)** Zdravotný cestovný ruch v jeho klasickej liečebnej podobe, ktorý je potrebné zachovať a popritom rozvíjať zdravotný cestovný ruch (relax, fitness, prevencia, skrášľovanie, kondícia), ktorý začína prudko rásť prakticky v celosvetovom rozsahu. **d)** Vidiecky cestovný ruch a agroturistika. **e)** Doplnkové formy cestovného ruchu.

Na základe hore uvedenej klasifikácie nosných foriem cestovného ruchu Slovenska obec Vydrany má reálny potenciál predovšetkým pre rozvoj vidieckej turistiky vrátane agrotistiky, ako aj letnej rekreácie pri vodách založenej na kúpaní a vodných športoch.

V riešenom území turisticky najhodnotnejšími lokalitami sú:

- rieka Malý Dunaj so svojimi ramenami – poskytuje priestor pre relax a šport,
- lužné lesy v okolí Malého Dunaja,
- reformovaný kostol – postavený v r. 1786 v klasicistickom slohu,
- chránené územia – vid' bližšie v kapitole A3.8. *Ochrana prírody*.

V záujmovom regióne okrem vyššie uvedených foriem cestovného ruchu sú veľmi dobré predpoklady aj pre kulinársku turistiku – návštevníkov obce môže prilákať aj vychýrenou maďarskou a slovenskou kuchyňou. Kuchyňa obce (ako i jej mikropriestoru), ktorá je vzácnou zmesou tradícií a kultúr (ktoré sa na tomto území dlhodobo dotvárali), je oddávna založená na troch princípoch: vynikajúca kvalita surovín, generáciami k dokonalosti dopracované tradičné receptúry a dostatok času a poctivosti pri príprave jedál (varenie je doteraz v mnohých rodinách láskyplným obradom).

V obci sú veľmi dobré podmienky pre cykloturistiku vzhľadom na nížinný terén, avšak je potrebná výstavba cyklistických ciest pre zvýšenie bezpečnosti cyklistov.

Cestovný ruch v mikropriestore obce

Host' – dovolenár necestuje len do konkrétneho zariadenia alebo do konkrétneho mesta či obce, ale vníma príslušný región ako celok. Preto je potrebné, aby ponuky cestovného ruchu boli navzájom regionálne zosúladené, rozvíjané a uplatňované. Z týchto dôvodov sa nedá vnímať rozvoj cestovného ruchu v obci Vydrany izolovane od rozvoja cestovného ruchu v regióne obce a preto i tento materiál posudzuje stav a navrhuje rozvoj cestovného ruchu v tomto kontexte.

Širší priestor obce Vydrany sa vyznačuje diverzitou vidieckej krajiny, zachovalým jedinečným ľudovým umením, zvykmi a folklórom, čo vytvára priaznivé predpoklady pre rozvoj vidieckeho turizmu a agrotistiky.

V mikropriestore obce najvýznamnejšími turistickými cieľmi sú:

- mesto Dunajská Streda – nachádza sa približne 2 km od obce Vydrany smerom na východ, mesto je významným kultúrnym a hospodárskym centrom juhozápadného Slovenska, najväčšími turistickými atrakciami mesta sú termálne kúpalisko, viaceré galérie, Žitnoostrovne múzeum a organická umelecká architektúra,
- mesto Bratislava – nachádza sa približne 36 km od obce smerom na západ, hlavné mesto SR,
- mesto Győr – nachádza sa približne 39 km od obce smerom na juhovýchod, mesto má takmer 200 tis. obyvateľov a je vysoko atraktívnym kultúrnym a hospodárskym strediskom západného Maďarska,
- obec Gabčíkovo – nachádza sa približne 14 km od obce smerom na juhovýchod, v obci bola vybudovaná najväčšia vodná elektráreň na Slovensku,
- Dunajská cyklistická cesta – medzinárodná trasa vedúca z Nemecka cez Rakúsko a Slovensko do Maďarska, na území obce je vedená po hrádzi súbežne s tokom Dunaja,
- Chránená krajinná oblasť Dunajské luhy – Chránená krajinná oblasť Dunajské luhy bola ustanovená vyhláškou MŽP SR č. 81/1998 Z.z. o Chránenej krajinnnej oblasti Dunajské luhy z 3. marca 1998 s účinnosťou od 1. mája 1998. Chránená krajinná oblasť sa rozprestiera na Podunajskej nížine v geomorfologickom celku Podunajská

rovina, vedľa slovenského a slovensko - maďarského úseku Dunaja od Bratislavy až po Veľkolélsky ostrov v okrese Komárno. Pozostáva z piatich samostatných častí. Toto jedinečné územie celé sa nachádza na arecentnom agradačnom vale Dunaja. Systém agradačných valov a akumulčných depresí s hustou sieťou riečnych ramien s prevahou sedimentačnej akumulácie vznikol ešte pred zásahmi do prírodného hydrologického režimu Dunaja.

Súčasná úroveň návštevnosti obce Vydrany je nízka – cestovný ruch však má výrazne väčší, zatiaľ nevyužitý potenciál. V blízkej budúcnosti prvoradou úlohou pre rozvoj cestovného ruchu v obci bude:

- rozvíjať služby cestovného ruchu (v obci zatiaľ sa nenachádzajú ani reštauračné, ani ubytovacie služby),
- rozvíjať kvalitnú propagáciu a marketingové aktivity produktov a tak zabezpečovať efektívne využitie už existujúcich, ako aj plánovaných služieb cestovného ruchu – v strednodobom horizonte za týmto účelom obec plánuje rozmiestniť informačné tabule poskytujúce prehľad o prírodných a spoločenských hodnotách obce.

V ďalšom rozvoji rekreačnej funkcie obce veľké rezervy predstavujú:
⇒ Dunajská cyklistická cesta a na ne nadväzujúce odbočky.

A9. Občianska vybavenosť obce

Sociálnu infraštruktúru a občiansku vybavenosť v obci charakterizujú zariadenia v oblasti administratívy, kultúry, športové a sociálne zariadenia. Vybavenosť obce službami je rozmanitá a ich účel závisí od ľudských zdrojov, tradícií, podmienok a špecifických daností okolitého mikropriestoru.

Administratíva

V zmysle zákona o obecnom zriadení obec má dva orgány: obecné zastupiteľstvo a starosta obce. Každý z orgánov obce má svoje samostatné postavenie dané ústavou a zákonmi a nie sú vo vzťahu vzájomnej podriadenosti či nadriadenosti. Obyvatelia obce nepriamo, prostredníctvom týchto dvoch orgánov vykonávajú samosprávu obce. Ďalšie orgány, ako je napr. obecný úrad, komisie a pod. sú len odvodenými orgánmi obecného zastupiteľstva. Obecný úrad, ktorý je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu, zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Stavebné povolania pre obec sa vydávajú na Spoločnom stavebnom úrade v Dunajskej Strede.

Spádovosť obce Vydrany k vybraným úradom

Sídlo matričného úradu	Veľké Blahovo
Sídlo pracoviska daňového úradu	Dunajská Streda
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Dunajská Streda
Sídlo Okresného súdu	Dunajská Streda
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Dunajská Streda
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Dunajská Streda
Sídlo Územnej vojenskej správy	Trnava
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Dunajská Streda
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Dunajská Streda

Stav k 31.12.2007

Prameň: Štatistický úrad SR, Obecný úrad, 2008

V strednodobom horizonte je potrebné realizovať rekonštrukciu budovy obecného úradu (ktorej druhá polovica slúži na účely usporiadania kultúrnych podujatí, t.j. je to kultúrny dom) pre vytvorenie vhodných pracovných podmienok pre zamestnancov obecného úradu, ako aj pre návštevníkov obecného úradu, pre zníženie prevádzkových nákladov budovy.

Školstvo

Základnú školskú infraštruktúru obce tvoria 3 školské zariadenia, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti obce: 1 materská škola, 2 základné školy (1-4. roč.).

Počet detí v MŠ s VJM má rastúcu tendenciu, rovnako ako počet žiakov v ZŠ s VJS, kým počet žiakov v ZŠ s VJM je stabilný.

V strednodobom horizonte je potrebné zlepšiť priestorové podmienky výchovy a vyučovania na materskej škole a základných školách, čo by malo byť riešené zriadením centra vzdelávania MŠ a ZŠ, kde by boli umiestnené všetky inštitúcie zabezpečujúce výchovu a výučbu detí obce Vydrany, ako aj kurzy pre dospelých záujemcov o ďalšie vzdelávanie.

Tab. 45: Vývoj počtu detí a žiakov v materskej škole a základných školách v období 2002-2008

Školský rok	Počet detí v MŠ s VJM	ZŠ s VJM Vydrany OcÚ Vydrany	ZŠ s VJS Vydrany OcÚ Vydrany
2002/2003	29	28	7
2003/2004	32	35	6
2004/2005	26	21	4
2005/2006	35	25	6
2006/2007	35	23	8
2007/2008	36	23	11

Prameň: Obecný úrad

Zdravotníctvo, sociálne služby

V obci sa nenachádzajú zdravotnícke ambulancie, pre obyvateľov obce najbližšie zdravotné strediská s bohatými odbornými ambulanciami sa nachádzajú v susednom meste Dunajská Streda (2 km). V obci Vydrany sa nenachádzajú ani lekárenské služby (tie sú rovnako dostupné v meste Dunajská Streda).

Nemocničné zdrav. služby sú taktiež zabezpečené v meste Dunajská Streda.

K 1.2.2008 obec nevykonávala opatrovateľskú službu.

V obci funguje základná organizácia Slovenského červeného kríža.

Obec Vydrany zabezpečuje poskytovanie stravy pre dôchodcov obce.

Kultúra, šport a ostatné služby

Kultúra je nielen ozdobou našej spoločnosti, ale je nezastupiteľnou sférou spoločenského života v dnešnej dobe. Pôsobí na myslenie a duchovne obohacuje celkový život človeka.

Rozvoj miestnej kultúrnej činnosti, organizovanie umeleckej činnosti, kultúrnych podujatí, záujmových činností a súťaží, výstav, divadelných predstavení a koncertov zabezpečuje predovšetkým kultúrny dom (ktorý má kapacitu 250 miest), ktorý sa nachádza v jednej budove s obecným úradom.

Pre obyvateľov obce je k dispozícii obecná knižnica (knižný fond je 4402 ks).

Spoločensky najaktívnejšími organizáciami a združeniami obce sú: základná organizácia Maďarského spoločenského a kultúrneho zväzu na Slovensku -CSEMADOK-u, klub dôchodcov (k 1.2.2007 mal 17 členov), dobrovoľný hasičský zbor, ŠVK Patriot, Slovenský poľovnícky zväz – Poľovnícke združenie Vydrany, Tanečný súbor „Napsugarak“, Združenie kulturistov.

Tradičnými kultúrno-spoločenskými akciami obce sú:

- Január Rodičovský ples - MŠ
- Február Maškarný ples detí
- Marec Oslavy výročia 1848-49
- Máj Deň matiek
- Jún Deň detí
- August Deň obce
- November Poľovnícky ples
- December Mikuláš, Deň dôchodcov, Vianoce, privítanie Nového roku

V strednodobom horizonte je potrebné realizovať rekonštrukciu budovy kultúrneho domu pre vytvorenie vhodných podmienok pre návštevníkov kultúrnych podujatí a pre zníženie prevádzkových nákladov budovy. V tom istom časovom horizonte je potrebné aj zriadenie kultúrno-rekreačného parku oddychu, t.j. vytvorenie takého verejného priestranstva v obci, kde by mohli obyvatelia obce a návštevníci z bližšieho i širšieho okolia zmysluplne tráviť svoj voľný čas.

Šport má pre rozvoj spoločnosti kľúčový význam, športovanie prispieva k rozvoju osobnosti, rozvíja fyzické a duševné zdravie, vôľové vlastnosti a charakter človeka.

V zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších zmien a doplnkov obec vykonáva okrem iného výstavbu, údržbu a správu športových zariadení, utvára podmienky pre telesnú kultúru a šport. V zmysle zákona č. 288/1997 Z.z. o telesnej kultúre obec utvára podmienky pre rozvoj telesnej kultúry, najmä na rozvoj športu pre všetkých a podporuje organizovanie telovýchovných, turistických a športových podujatí.

Jediným zariadením pre športovú činnosť v obci je areál futbalového štadióna.

V súčasnosti vybavenosť obce športovými ihriskami je nedostatočná – v strednodobom horizonte je potrebné zrekonštruovať športový areál futbalového štadióna obce a v ňom nachádzajúcu sa budovu voľnočasových aktivít.

Mimovládne organizácie, občianske združenia a ďalšie formy neziskových združení sú dôležitou súčasťou občianskej spoločnosti, so svojimi činnosťami prispievajú k výraznému zlepšeniu kvality života. V riešenom území sa nachádza viac mimovládnych organizácií.

Tab. 46: Zoznam mimovládnych združení so sídlom v obci Vydrany

Názov združenia	Sídlo združenia	Oblasť činnosti	Právna forma
Jazdecký klub Lipican	Družstevná 1, 930 16 Vydrany	Šport	Občianske združenie
Poľovnícke združenie SPZ vo Vydranoch	Vydrany 364, 930 16 Vydrany	Poľovnícke	Občianske združenie
ŠK FC Vydrany	Vydrany 35, 930 16 Vydrany	Šport	Občianske združenie
Stolnotenisový klub Vydrany	Vydrany 448, 930 16 Vydrany	Šport	Občianske združenie
ŠVK Patriot Vydrany	Nový rad 83, 930 16 Vydrany	Šport, voľný čas	Občianske združenie
Združenie majiteľov poľovných pozemkov Vydrany	Vydrany 245, 930 16 Vydrany	Poľovné pozemky	Občianske združenie
Združenie mraziarní Slovenska	Vydrany 495, 930 16 Vydrany	Podnikatelia	Občianske združenie
Združenie vlastníkov poľovných pozemkov Nový klas vo Vydranoch	Vydrany 197, 930 16 Vydrany	Poľovné pozemky	Občianske združenie

Poznámka: Stav k 1.4.2008

Prameň: MV SR, 2008

Ostatné služby

Okrem vyššie uvedených zariadení občianskej vybavenosti v obci sa nachádza 1 kostol, 1 cintorín a 1 dom smútku.

V strednodobom horizonte je potrebné realizovať rekonštrukciu budovy domu smútku a oplotenia cintorína.

A10. Životné prostredie a odpadové hospodárstvo

Súčasný stav kvality životného prostredia záujmového regiónu je výsledkom vzájomného priestorového a časového pôsobenia stresových faktorov rôznej intenzity.

Voda

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon). Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Kvalita podzemných vôd v tejto oblasti sa pozoruje v kvartérnych sedimentoch rieky Dunaj. Zmeny režimu kolísania hladín v závislosti od hladiny v povrchovom toku patria k hlavným faktorom vplyvu zmien kvality podzemných vôd. V dôsledku vysokej priepustnosti zvodneného prostredia sa stáva problémom sekundárne znečistenie podzemných vôd poľnohospodárskou a priemyselnou výrobou, ale aj skládkovanie komunálnych odpadov a znečistenie komunálnych odpadových vôd.

Podzemné vody tejto oblasti sú vysoko mineralizované (od 680 mg/l do 1700 mg/l). Na vysokej mineralizácii sa výrazne podieľajú sírany - 650 mg/l, chloridy - 130 mg/l, taktiež obsah dusičnanov je zvýšený až na 65 mg/l. Príčinou tohto javu je vysoké zasolenie pôd vplyvom antropogénnej činnosti. K ďalším nevyhovujúcim ukazovateľom kvality podzemnej vody patrí nízke nasýtenie kyslíkom, železo je zvýšené do 2,6 mg/l. Z organických látok boli zistené ropné látky a prítomnosť benzopyrénu. Z pesticídnych látok bol identifikovaný lidan pod medznou hodnotou, avšak jeho prítomnosť potvrdzuje intenzívne poľnohospodárske znečistenie.

Ovzdušie

Zákon č. 478/2002 Zb. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia, v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania.

Z hľadiska kvality ovzdušia záujmové územie nepatrí medzi zaťažené oblasti, ako aj širšie územie, obvod Dunajská Streda patrí v rámci SR z hľadiska znečistenia ovzdušia k menej zaťaženým územiám (čo je dôsledok spolupôsobenia viacerých faktorov: nížinný reliéf, absencia priemyselných závodov znečisťujúcich ovzdušie). Na znečisťovaní ovzdušia sa v regióne v podstatnej miere podieľajú existujúce stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a automobilová doprava, ktoré zaťažujú ovzdušie hlavne tuhými znečisťujúcimi látkami, SO_x, NO_x a CO.

Rozhodujúce je znečistenie ovzdušia malými zdrojmi (lokálne kúreniská). Nemalý podiel na vysokej prašnosti majú veterná erózia a poľnohospodárstvo. Závažné lokálne ohrozenia v znečistení ovzdušia spôsobujú v zberovej sezóne sušičky poľnohospodárskych podnikov, ako i aplikácia umelých pesticídov.

V obci Vydrany sa nenachádzajú výraznejšie (stredné) zdroje znečistenia ovzdušia.

Pôda

Z hľadiska kvality pôdneho fondu prevažná časť riešeného územia disponuje kvalitným pôdnym fondom. Pôdne pomery obce sú priaznivé pre rozvoj poľnohospodárstva, avšak intenzívnym poľnohospodárstvom dochádza k zvyšovaniu veternej erózie. Kontaminované pôdy sa nenachádzajú v k.ú. obce. Všetky druhy pôd v rámci PPF v

posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov (nedoriešené koncovky v chovoch hospodárskych zvierat, veľkablokový systém hospodárenia na ornej pôde, zjednodušené oševné procesy, chemizácia a mnohé ďalšie aktivity) a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže sa znížila ich prirodzená úrodnosť.

Lesy

Základným právnym predpisom upravujúcim starostlivosť o lesy je zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch, v znení neskorších predpisov. Podľa tohto zákona lesy sú jedným z najväčších bohatstiev Slovenska, sú jednou zo základných zložiek životného prostredia a poskytujú trvalý zdroj dreva pre priemyselné odvetvia. Lesy ovplyvňujú a zlepšujú podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvárajú prirodzené prostredie pre mnohé druhy rastlín a živočíchov, aj ich spoločenstiev, uchovávajú prírodné krásy a sú aj zdrojom zdravia a osvieženia obyvateľstva.

V záujmovom území lesy majú malú rozlohu a predstavujú nízky podiel na výmere obce – lesné pozemky predstavujú 2,9% výmery obce (celoslovenský priemer je nad 40%).

Hluk a vibrácie

K negatívnym faktorom, ktoré nepriaznivo pôsobia a zhoršujú kvalitu životného prostredia, patria hluk a vibrácie. Ochrana obyvateľstva pred nadmerným hlukom a vibráciami je ošetrená zákonom č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí. Prípustná hodnota hluku od roku 1997 je 60 dB pre dennú dobu a 50 dB pre nočnú dobu.

V záujmovom území najväčším zdrojom hluku je intenzívna cestná doprava prechádzajúca obytnou zónou.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Účelom odpadového hospodárstva v zmysle zákona o odpadoch je predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu, znižovať nebezpečné vlastnosti odpadov a prednostne zabezpečiť zhodnocovanie odpadov pred ich zneškodňovaním.

Infraštruktúru odpadového hospodárstva predstavujú zariadenia a objekty na nakladanie s odpadmi. Riešenie problematiky komunálneho odpadu a nový prístup k odpadom majú vplyv na zlepšenie stavu životného prostredia a na rast životnej úrovne obyvateľstva. Základným spôsobom zneškodňovania komunálneho odpadu je skládkovanie.

V obci Vydrany sú zabezpečené komplexné profesionálne služby v odpadovom hospodárstve:

- komunálny odpad sa zbiera v dvojtýždňovom intervale,
- v obci je zavedený komplexný separovaný zber odpadu (vrátane PET fliaš, skla, papiera, nebezpečného odpadu (napr. akumulátory), bielej techniky atď.).

Vzhľadom na prevažne poľnohospodársky ráz územia významný podiel na celkovej skladbe odpadu má odpad organického pôvodu popri samotnom komunálnom odpade.

V strednodobom horizonte je potrebné zaviesť intenzívnejší separovaný zber odpadov v obci, vybudovať kompostáreň, odstrániť množstvo čiernych skládok a rekultivovať uzavretú skládku tuhého komunálneho odpadu.

Kvalita životného prostredia

V procese aktualizácie environmentálnej regionalizácie Slovenska sa v roku 2001 spracoval súbor tematických máp za územie Slovenskej republiky (spravidla v 1:500 000) vyjadrujúcich stav zložiek životného prostredia a mieru pôsobenia rizikových faktorov životného prostredia.

Na základe komplexného zhodnotenia stavu ovzdušia, podzemnej a povrchovej vody, pôdy, horninového prostredia, bioty a ďalších faktorov sa vymedzilo 5 stupňov kvality životného prostredia (ohrozené územia z hľadiska životného prostredia podľa environmentálnej regionalizácie sú tie, ktoré sú zaradené do 4. a 5. stupňa kvality životného prostredia).

Na základe vyššie uvedenej metodiky v celkovom hodnotení úroveň životného prostredia v riešenom území je 3. stupňa, čo znamená, že je to prostredie mierne narušené. Možno však konštatovať, že riešené územie patrí medzi najmenej znečistené územia v obvode/okrese Dunajská Streda. Hlavne je to spôsobené tým, že sa tu nenachádza žiadna priemyselná výroba a aj poľnohospodárstvo je v súčasnosti v útlme a nevyužíva umelé hnojivá (tak ako to bolo v minulosti).

Pre všeobecné zvýšenie kvality životného prostredia obec plánuje v strednodobom horizonte zlepšiť vzhľad centra obce jeho komplexnou rekonštrukciou – zatraktívniť a spríjemniť centrum obce obnovou a rozšírením verejnej zelene, rozmiestnením informačných tabúl.

A11. Rozvoj vidieka

Mikropriestor obce – na základe kritérií Európskej únie (zamestnanosť v poľnohospodárstve > 5,1 %, hustota obyvateľstva < 100/ km², miera nezamestnanosti > 10,7% - priemer za posledné tri roky) – je typickým vidieckym priestorom.

Územné plánovanie

Územné plánovanie patrí k dôležitým nástrojom rozvoja sídiel. Územnoplánovacia dokumentácia komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúladí záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

Obstarávanie územných plánov v súlade s novelami stavebného zákona č. 50/1976 Zb. patrí do kompetencie obcí. Územné plánovanie komplexne rieši funkčné využitie územia, jeho cieľom je vytvárať predpoklady k súladu výstavby a iných činností ovplyvňujúcich rozvoj obce.

Obec Vydrany nemá spracovaný Územný plán.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Zákon o podpore regionálneho rozvoja (č. 503/2001 Z.z.) s cieľom vytvárania komplexného systému podpory rozvoja regiónov ukladá obciam povinnosť vypracovať svoj strednodobý strategický program: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len PHSR). PHSR má obsahovať najmä **a)** analýzu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb, **b)** úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach, **c)** návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vydrany je vypracovaný.

Združenia obcí

Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov, obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu. V praxi najčastejším predmetom činnosti združenia obcí sú oblasti: sociálne veci, starostlivosť o životné prostredie, miestna doprava, školstvo, kultúra a miestny cestovný ruch. Svojou činnosťou združenie obcí napomáha využiť svoj prirodzený potenciál na dosiahnutie hospodárskeho, kultúrneho a sociálneho rozvoja územia, spoločne vytvárať podmienky na plnenie úloh obcí.

Obec Vydrany aktívne spolupracuje s okolitými obcami z obvodu/okresu Dunajská Streda, ako aj so vzdialenejšími obcami z iných obvodov/okresov SR.

Obec Vydrany je členom regionálneho združenia Združenie miest a obcí Žitného ostrova, ktorého cieľom je zvýšiť kvalitu života v záujmovom priestore a prehĺbiť hospodársku, sociálnu a kultúrnu spoluprácu medzi členskými obcami.

Obec Vydrany má aj dobré dvojstranné medzinárodné vzťahy, užšie spolupracuje s obcou Hodoš (360 obyv.) zo Slovenska a obcou Domony (2200 obyv.) z Maďarska.

Finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja

Zákon o podpore regionálneho rozvoja (zákon č. 503/2001 Z.z.) o finančnom zabezpečení podpory regionálneho rozvoja stanoví, že na finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja možno použiť prostriedky štátneho rozpočtu, štátnych fondov, rozpočtu

samosprávnych krajov, rozpočtu obcí, prostriedky fyzických osôb, prostriedky iných právnických osôb, úvery a príspevky medzinárodných organizácií. Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja môžu byť prostriedky z fondov Európskej únie.

Príjemcovia prostriedkov z finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja môžu byť podnikateľské subjekty, obce a nimi založené právnické osoby alebo združenia obcí, samosprávne kraje a nimi zriadené právnické osoby, neziskové organizácie a iné právnické osoby, ktoré o ne požiadajú a predložia projekt, podľa ktorého sa majú uskutočniť opatrenia obsiahnuté v regionálnych operačných programoch, v sektorových operačných programoch, v programoch hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a v programoch hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Na hospodárenie s finančnými prostriedkami poskytnutými zo štátneho rozpočtu, zo štátnych fondov a z fondov Európskej únie sa vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu (zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov). Kontrolu finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja z prostriedkov štátneho rozpočtu, štátnych fondov a fondov Európskej únie upravuje osobitný predpis (zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 440/2000 Z.z. o správach finančnej kontroly v znení zákona č. 182/2002 Z.z., zákon č. 502/2001 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

A12. Financovanie obce, majetková a rozpočtová situácia obce

Podľa zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov, obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov. Vlastné príjmy v rozsahu podľa osobitných predpisov sú a) príjmy z majetku obce a z majetku prenechaného obci do užívania (nájom), b) výnosy z miestnych daní a z miestnych poplatkov, c) podiely na daniach v správe štátu, d) výnosy z pokút uložených za priestupky, e) iné príjmy.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Na plnenie rozvojového programu obce alebo na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem, možno obci poskytnúť štátnu dotáciu. Použitie štátnej dotácie je preskúmateľné štátnym orgánom podľa osobitných predpisov.

Obci, ktorej vlastné príjmy nepostačujú na plnenie úloh samosprávy, možno poskytnúť štátnu dotáciu podľa normatívu určeného vládou. Obec môže svoje úlohy financovať aj z prostriedkov združených s inými obcami, so samosprávnymi krajmi a s inými právnickými osobami alebo fyzickými osobami.

Obec si môže na plnenie svojich úloh zriadiť mimorozpočtové peňažné fondy. Na plnenie úloh spoločných pre viac obcí alebo z iného dôvodu môžu obce zriadiť spoločný fond; správu fondu vykonáva rada fondu ustanovená obcami, ktoré fond zriadili, a to podľa dohodnutých pravidiel.

Majetok obce

Majetkom obce sú veci vo vlastníctve obce a majetkové práva obce. Majetok obce slúži na plnenie úloh obce. Majetok obce sa má zveľaďovať a zhodnocovať a vo svojej celkovej hodnote zásadne nezmenšený zachovať. Darovanie nehnuteľného majetku obce je neprípustné, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Majetok obce možno použiť najmä na verejné účely, na podnikateľskú činnosť a na výkon samosprávy obce. Majetok obce, ktorý slúži na verejné účely (najmä pre miestne komunikácie a iné verejné priestranstvá), je verejne prístupný a možno ho obvyklým spôsobom používať, ak jeho používanie obec neobmedzila. Majetok obce a nakladanie s ním upravuje zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, v znení neskorších predpisov.

Rozpočet obce

Rozpočet obce, upravený zákonom č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočet obce je súčasťou rozpočtu sektora verejnej správy. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom. Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Rozpočet obce zahŕňa aj finančné vzťahy štátu k rozpočtom obcí [a) podiely na daniach v správe štátu, b) dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy, c) ďalšie dotácie v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok].

Rozpočet obce obsahuje príjmy a výdavky spojené s činnosťou samosprávy, finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, k rozpočtu samosprávneho kraja a finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám.

Príjmy rozpočtu obce

Príjmy rozpočtu obce sú:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu (zákon č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady),
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) výnosy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu (zákon č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov),
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov (napríklad zákon č. 369/1990 Zb., v znení neskorších predpisov),
- j) prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj

- a) prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov,
- b) zisk z podnikateľskej činnosti,
- c) návratné zdroje financovania,
- d) združené prostriedky.

Výdavky rozpočtu obce

Z rozpočtu obce sa uhrádzajú:

- a) záväzky obce vyplývajúce z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi,
- b) výdavky na výkon samosprávnych pôsobností obce podľa osobitných predpisov a na činnosť rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených obcou,
- c) výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov,
- d) výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce a majetku iných osôb, ktorý obec užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov,
- e) záväzky vzniknuté zo spolupráce s inou obcou alebo s vyšším územným celkom, prípadne s ďalšími osobami na zabezpečenie úloh vyplývajúcich z pôsobnosti obce vrátane záväzkov vzniknutých zo spoločnej činnosti,
- f) výdavky vyplývajúce z medzinárodnej spolupráce obce,
- g) úroky z prijatých úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí,
- h) výdavky súvisiace s emisiou cenných papierov vydaných obcou a na výdavky na úhradu výnosov z nich,
- i) iné výdavky ustanovené osobitnými predpismi.

Pred schválením je rozpočet obce zverejnený najmenej na 15 dní spôsobom v obci obvyklým, aby sa k nemu mohli obyvatelia obce vyjadriť; to platí aj o záverečnom účte obce, ako aj o návrhu na vyhlásenie dobrovoľnej zbierky. Prebytky rozpočtu obce možno previesť

do mimorozpočtového peňažného fondu obce alebo do rozpočtu obce na ďalší kalendárny rok.

Obec vedie účtovníctvo podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve, v znení neskorších predpisov. Ročnú účtovnú závierku obce overuje audítor, ako aj overuje ďalšie skutočnosti ustanovené osobitným zákonom. Postavenie rozpočtu obce, jeho tvorbu a obsah, pravidiel rozpočtového hospodárenia, tvorbu a použitie mimorozpočtových zdrojov, spôsob finančného vyrovňovania medzi obcami, vzťahy k štátnemu rozpočtu a k rozpočtu samosprávneho kraja ustanovujú osobitné zákony (zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

A12.1. ZÁVEREČNÝ ÚČET OBCE VYDRANY ZA ROK 2007

1. Rozpočet obce na rok 2007

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce Vydrany bol rozpočet schválený na rok 2007. Obec v roku 2007 zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 ods. 7/zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2007 bol zostavený ako prebytkový. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2007. Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 21.2.2007 uznesením č. 3/2007. Bol zmenený raz. Zmena bola schválená dňa 29.10.2007 uznesením OZ bod A/2. Po schválení zmeny bol rozpočet nasledovný:

Upravený rozpočet obce k 31.12.2007

Rozpočet obce Vydrany v tis. Sk

Príjmy celkom	39.629.
Výdavky celkom	36.950.

z toho:

Bežné príjmy	12.213.
Bežné výdavky	10.199.
Prebytok bežného rozpočtu	2.014.

Kapitálové príjmy	9.694.
Kapitálové výdavky	26.083.
Schodok bežného rozpočtu	16.389.

Príjmové finančné operácie	17.722.
Výdavkové finančné operácie	17.531.
Hospodárenie z fin. operácií	191.

2. Rozbor plnenia príjmov za rok 2007 v tis. Sk

Rozpočet na rok 2007	Skutočnosť k 31.12.2007	% plnenia
39.629.	39.085.	98,62

z toho:

Bežné príjmy – daňové príjmy:

Rozpočet na rok 2007	Skutočnosť k 31.12.2007	% plnenia
9.101.	8.816.	96,87

a) Výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve

Z predpokladanej finančnej čiastky vo výške 6.681.tis. Sk z výnosu dane z príjmov boli k 31.12.2007 poukázané prostriedky zo ŠR vo výške 6.744 tis. Sk, čo predstavuje plnenie na 100,95 %.

b) Daň z nehnuteľností

Z rozpočtovaných 1.977 tis. Sk bol skutočný príjem k 31.12.2007 vo výške 1682 tis. Sk, čo je 85,07 % plnenie. Príjmy dane z pozemkov boli vo výške 2.067 tis. Sk, dane zo stavieb boli vo výške 349. tis. Sk. Za rozpočtový rok bolo uhradených 266. tis. Sk za nedoplatky z minulých rokov. K 31.12.2007 obec eviduje pohľadávky na dani z nehnuteľností vo výške 836. tis. Sk.

c) **Daň za psa** - rozpočtovaných 18. tis. Sk bol skutočný príjem vo výške 22. tis. Sk, čo je 122,22 % plnenie.

d) **Daň za odstránenie komunálneho odpadu** bola rozpočtovaná vo výške 425 tis. Sk, z ktorej k 31.12.2007 bol skutočný príjem vo výške 368. tis. Sk, čo predstavuje 86,58 % plnenie. Za rok 2007 bolo uhradených 52 tis. Sk za nedoplatky z minulých rokov. K 31.12.2007 evidujeme pohľadávky na dani za odstránenie komunálneho odpadu vo výške 144. tis. Sk.

Bežné príjmy - nedaňové príjmy:

Rozpočet na rok 2007	Skutočnosť k 31.12.2007	% plnenia
1.445. tis. Sk	1.282. tis. Sk	88,71

a) Príjmy z vlastníctva majetku

Z rozpočtovaných 572 tis. Sk bol skutočný príjem k 31.12.2007 vo výške 515. tis. Sk, čo je 90 % plnenie. Ide o príjem z prenajatých pozemkov vo výške 110 tis. Sk, a príjem z prenajatých budov, priestorov a objektov vo výške 40. tis. Sk. V priebehu roka 2007 bolo uhradených 11. tis. Sk za nedoplatok nájomného z roku 2006. K 31.12.2007 obec Vydrany eviduje pohľadávky na nájomnom vo výške 46. tis. Sk v členení - pozemky 10. tis. Sk, nebytové priestory 36. tis. Sk.

b) Administratívne poplatky, iné poplatky a platby

Z rozpočtovaných 873. tis. Sk bol skutočný príjem k 31.12.2007 vo výške 767 tis. Sk, čo predstavuje 87,85 % plnenie. Prevažnú časť príjmov tvoria príjmy zo správnych poplatkov za

prevádzku výherných hracích prístrojov, ktoré sú vo výške 315 tis. Sk, ako aj poplatky PO úroky, vrátenie finančných prostriedkov – pôžička.

Obec Vydrany v roku 2007 prijala nasledovné granty a transfery

P.č.	Poskytovateľ	Suma v Sk	Účel
1.	Krajský školský úrad Trnava	1.376.000.-	Základné školy
2.	Krajský školský úrad Trnava	25.440.-	Vzdelávacie poukazy
3.	Ministerstvo kultúry SR- dotácia zo ŠR	10.000.-	Rozšírenie knižničného fondu, na nákup kníh
4.	Obvodný úrad Dunajská Streda	2.000.-	Odmena skladníkovi materiálu CO
5.	Recyklačný fond - sektor všeobecný	4.590.-	príspevok
6.	Obvodný úrad Dun. Streda – evidencia obyvateľstva REGOB	14.340.-	Financovanie výdavkov na úseku hlásenia pobytu občanov
7.	Krajský úrad ŽP Trnava	5.724.-	Ochrana životného prostredia
8.	Krajský stavebný úrad Trnava	36.122.-	Spoločný stavebný úrad
9.	Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Trnava	1.920.-	Pozemné komunikácie
10.	ÚPSVaR v Dunajskej Strede	3.500.-	Školské potreby pre deti v HN
11.	ÚPSVaR v Dunajskej Strede	3.000.-	Štipendium pre deti v HN
12.	ÚPSVaR v Dunajskej Strede	26.581.-	Stravné pre deti v HN
13.	ÚPSVaR v Dunajskej Strede	106.159.-	Aktivačná činnosť
14.	Szülöföld Alap - Budapešť	66.316.-	Dotácia pre obecný informačný leták
15.	Katastrálny úrad v Trnave	39.057.-	Register obnovenej evidencie pozemkov

Granty a transfery boli účelovo viazané a boli použité v súlade s ich účelom.

Kapitálové príjmy:

Rozpočet na rok 2007	Skutočnosť k 31.12.2007	% plnenia
9.694.	9.734.	100,41

a) Príjem zo ŠR – nenávratná dotácia

Zo štátneho rozpočtu obec obdržala nenávratnú dotáciu na výstavbu nájomných domov. Z rozpočtovaných 8.700. tis. Sk bol skutočný príjem k 31.12.2007 vo výške 8.700. tis. Sk, čo je 100 % plnenie.

b) Príjem z predaja pozemkov

Z rozpočtovaných 994. tis. Sk bol skutočný príjem k 31.12.2007 vo výške 1.034 tis. Sk, čo je 104 % plnenie.

Príjmové finančné operácie:

Rozpočet na rok 2007	Skutočnosť k 31.12.2007	% plnenia
17.722.	17.531.	98,92

3. Rozbor plnenia výdavkov za rok 2007 v tis. Sk

Rozpočet na rok 2007	Skutočnosť k 31.12.2007	% plnenia
36.950.	36.656.	99,20

Bežné výdavky:

Rozpočet na rok 2007	Skutočnosť k 31.12.2007	% plnenia
10.199.	10.028.	98,32

V tom:

v tis.

Sk

Funkčná klasifikácia	Rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
41 01 116 Správa OcÚ	3.937.	3.733.	94,8
41 01 70 Splácanie úveru	103.	227.	220,3
41 03 20 Požiarna ochrana	10.	1.	10
41 04 51 Miestne komunikácie	121.	114.	94,2
41 05 10 Nakladanie a preprava s odpadmi	622.	617.	99,1
41 06 10 Rozvoj bývania INBD	185.	180.	97,3
41 06 20 Rozvoj obcí - OAC	124.	35.	28,2
41 06 40 VO	253.	240.	94,9
41 08 10 FC- Šport	401.	391.	97,5
41 08 20 Kultúrny dom	95.	89.	93,7
41 08 202 Kultúrne výkony	200.	187.	93,5
41 08 205 Knižnica	22.	21.	95,5
41 08 30 MR	22.	22.	100
41 08 40 Pohrebníctvo a iné bežné transfery občianskych združení, nadácií	67.	42.	62,7
41 08 50 Klub dôchodcov	26.	17.	65,4
41 09 111 MŠ	1.973.	1.285.	65,1
41 09 121 ZŠ	372.	330.	88,7
41 09 501 ŠK	0	203.	203
41 09 601 ŠJ	0	403.	403
41 10 202 Starostlivosť o starých občanov	187.	204.	109,1
111 01,05,06,08,09	1.413.	1.621.	114,7
71 01 zahraničné fin. prostriedky - správa	66.	66.	100

a) Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Z rozpočtovaných 4 350 tis. Sk bolo skutočné čerpanie k 31.12.2007 vo výške 3 974 tis. Sk, čo je 91 % čerpanie. Patria sem mzdové prostriedky pracovníkov OcÚ, pracovníkov školstva v zriaďovateľskej pôsobnosti obce.

b) Poistné a príspevok do poisťovní

Z rozpočtovaných 1 369 tis. Sk bolo skutočné čerpanie k 31.12.2007 vo výške 1 309 tis. Sk, čo je 96 % čerpanie.

Sú tu zahrnuté odvody poistného z miezd pracovníkov za zamestnávateľa.

c) Tovary a služby

Z rozpočtovaných 3 324 tis. Sk bolo skutočné čerpanie k 31.12.2007 vo výške 3 906 tis. Sk, čo predstavuje 118 % čerpanie. Ide o prevádzkové výdavky všetkých stredísk OcÚ, ako je elektrická energia, plyn, voda, stočné, materiál, výdavky na údržbu, nájomné a ostatné tovary a služby.

d) Bežné transfery

Z rozpočtovaných 1 053 tis. Sk bolo skutočné čerpanie k 31.12.2007 vo výške 612 tis. Sk, čo predstavuje plnenie na 58 %.

e) Splácanie úverov

Z rozpočtovaných 103. tis. Sk bolo skutočné čerpanie k 31.12.2007 vo výške 227 tis. Sk, čo predstavuje 200 % plnenie.

Kapitálové výdavky:

Rozpočet na rok 2007	Skutočnosť k 31.12.2007	% plnenia
26.083.	26.084.	100

v tom:

v tis. Sk

Funkčná klasifikácia	Rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
111 06 Realizácia nových stavieb – 2 x 11 b.j. – dotácia	8.700.	8.700.	100
41 01 Nákup pozemkov	45.	0	0
41 01 Nákup štvorkolesovej kosačky	117.	117.	100
41 06 Realizácia nových stavieb – 2 x 11 b.j.	2.484.	2.530.	101,85
41 09 Rekonštrukcia a modernizácia	85.	85.	100
42 04 Vodovod, plynovod	2.243.	2.243.	100
52 06 Realizácia nových stavieb	12.409.	12.409.	100

Kapitálové výdavky boli rozpočtované vo výške 26.083. tis. Sk, k 31.12.2007 bolo skutočné čerpanie vo výške 26.084. tis. Sk, čo predstavuje 100 % plnenie.

Výdavkové finančné operácie:

Rozpočet na rok 2007	Skutočnosť k 31.12.2007	% plnenia
668.	544.	81,43

Z rozpočtovaných 668. tis. Sk na splácanie istiny bolo skutočné čerpanie k 31.12.2007 vo výške 544. tis. Sk, čo predstavuje 81,43 % plnenie.

4. Finančné usporiadanie výsledku hospodárenia za rok 2007

Za rok 2007 obec vykazuje schodok rozpočtu vo výške - 15 913 tis. Sk, nakoľko sa zmenil spôsob účtovania finančného prevodu z predchádzajúceho roka, ktorý v zmysle

ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) zákona č. 583/2004 Z.z. bol uhradený z rezervného fondu obce.

5. Tvorba a použitie prostriedkov sociálneho fondu

Sociálny fond

Povinný prídelenie do sociálneho fondu obce tvorí podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 152/1994 Z.z. o sociálnom fonde vo výške 1% hrubých miezd bez náhrad. Finančné prostriedky sú vedené na samostatnom bankovom účte.

Sociálny fond	Suma v Sk
Počiatkový stav k 01.01.2007	58.337,31
Prírastky	
- tvorba povinného prídelenia vo výške 1%	34.250.-
Úbytky	
- príspevok na stravovanie	16.178.-
- ceninové poukážky	14.300.-
Zostatok sociálneho fondu k 31.12.2007	62.109,31

6. Finančné usporiadanie vzťahov voči štátnemu rozpočtu a organizáciám

a) Finančné usporiadanie voči štátnemu rozpočtu

Poskytovateľ dotácie	Účelové určenie	Suma poskytnutých prostriedkov v roku 2007	Suma použitých prostriedkov v roku 2007	Rozdiel (stĺ. 3 – stĺ.4)
- 1 -	- 2 -	- 3 -	- 4 -	- 5 -
	Kapitálové výdavky			
Príjem zo ŠR	Výstavba nájomných bytov – 2 x 11 b.j.	8.700.000.-	8.700.000.-	0
	Bežné výdavky			
Krajský školský úrad Trnava	Základné školy	1.376.000.-	1.376.000.-	0
Krajský školský úrad Trnava	Vzdelávacie poukazy	25.440.-	25.440.-	0
Ministerstvo kultúry SR-dotácia zo ŠR	Rozšírenie knižničného fondu, na nákup kníh	10.000.-	10.000.-	0
Obvodný úrad Dunajská Streda	Odmena skladníkovi materiálu CO	2.000.-	2.000.-	0
Recyklačný fond - sektor všeobecný	príspevok	4.590.-	4.590.-	0
Obvodný úrad Dun. Streda – evidencia	Financovanie výdavkov na úseku hlásenia pobytu	14.340.-	14.340.-	0

obyvateľstva REGOB	občanov			
Krajský úrad ŽP Trnava	Ochrana životného prostredia	5.724.-	5.724.-	0
Krajský stavebný úrad Trnava	Spoločný stavebný úrad	36.122.-	36.122.-	0
Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Trnava	Pozemné komunikácie	1.920.-	1.920.-	0
ÚPSVaR v Dunajskej Strede	Školské potreby pre deti v HN	3.500.-	3.500.-	0
ÚPSVaR v Dunajskej Strede	Štipendium pre deti v HN	3.000.-	3.000.-	0
ÚPSVaR v Dunajskej Strede	Stravné pre deti v HN	26.581.-	26.581.-	0
ÚPSVaR v Dunajskej Strede	Aktivačná činnosť	106.159.-	106.159.-	0
Szülöföld Alap - Budapešť	Dotácia pre obecný informačný leták	66.316.-	66.316.-	0
Katastrálny úrad v Trnave	Register obnovennej evidencie pozemkov	39.057.-	39.057.-	0

Na základe obecného rozpočtu na rok 2007 schváleného Obecným zastupiteľstvom dňa 21.02.2007 uznesením č. 3/2007 Obec Vydrany v roku 2007 poskytla finančné prostriedky na podporu kultúrnych a športových aktivít na území obce a na verejnoprospešný účel.

Prijímateľ dotácie	Účelové určenie	Suma poskytnutých finančných prostriedkov v roku 2007
Obecný futbalový klub FC Vydrany - muži	na činnosť organizácie	310.000.- Sk
Obecný futbalový klub FC Vydrany - ženy	na činnosť oddielu	25.000.- Sk
Kulturistický oddiel	na činnosť organizácie	5.000.- Sk
Červený kríž	na činnosť organizácie	10.000.- Sk

K 31.12.2007 boli vyúčtované všetky dotácie poskytnuté organizáciám pôsobiace na území obce Vydrany.

7. Bilancia aktív a pasív k 31.12.2007 v tis. Sk

A k t í v a

Názov	Počiatočný stav k 01.01.2007	Konečný stav k 31.12.2007
Neobežný majetok spolu	12.277.	37.195.
z toho:		

Dlhodobý nehmotný majetok	-	-
Dlhodobý hmotný majetok	12.277	37.195.
Dlhodobý finančný majetok	-	-
Obežný majetok spolu	6.213.	5.143.
z toho:		
Zásoby	42.	40.
Pohľadávky	558.	964.
Finančný majetok	5.613.	4.139.
Poskytnuté nárv.finančné výpomoci dlhodobé	-	-
Poskytnuté návr. finanačné výpomoci krátkodobé	-	-
Prechodné účty aktív	-	-
S p o l u	18.490.	42.338.

P a s í v a

Názov	Počiatkový stav k 01.01.2007	Konečný stav k 31.12.2007
Vlastné zdroje krytia majetku	11.521.	22.289.
z toho:		
Fond dlhodobého majetku	4.930.	18.007.
Fond obežného majetku	-	-
Finančné peňažné fondy	5.122.	37.
Výsledok hospodárenia	1.469.	4.245.
Prevod zúčtovania príjmov a výdavkov	- 6.477.	- 15.913.
Saldo výdavkov a nákladov rozpočtového hospodárenia	7.370.	19.226.
Saldo príjmov a výnosov rozpočtového hospodárenia	576.	932.
Záväzky		
z tohto:		
Dlhodobé záväzky	7.404.	19.273.
Záväzky zo soc. Fondu (952)	58.	62.
Ostatné dlhodobé záväzky (959)	7.346.	19.211.
Krátkodobé záväzky	- 435.	776.
Dodávatelia (321)	18.	24.
Ostatné priame dane (342)	2.	0
Iné záväzky (379)	- 455.	752.

8. Prehľad o stave a vývoji dlhu k 31.12.2007

Obec Vydrany k 31.12.2007 eviduje tieto záväzky:

- Bankový úver zo ŠFRB

19.211. tis. Sk

INVENTURNÝ SUPIS HDM

k dnu: 21.04.2008

Organizacia: Obecný úrad Vydrany

Trieda: 1- Budovy

Strana : 1

Por. Inventarne
cis. cislo Nazov

Obstaravacia
cena

Fyzicky
stav

Uctovny
stav

Zodpovedny
Rozdiel pracovník

MiesPoznamka

1. 1/ /	1 Rekonštrukcia MŠ 2003	78932.40	78932.40	78932.40	0.00	Toth
2. 1/ /	2 MS r.2004	31500.00	31500.00	31500.00	0.00	Toth
3. 1/ /	3 2x11BJ	29228305.80	29228305.80	0	29228305.80	Toth

Suma za obor.znak: 29338738.20 29338738.20 110432.40 29228305.80

4. 1/021/	18121 Dom smútku	560000.00	560000.00	560000.00	0.00	Tóth
5. 1/021/	18122 Športová obliekareň	283886.30	283886.30	283886.30	0.00	Tóth
6. 1/021/	180167 Klub dôchodcov	47600.00	47600.00	47600.00	0.00	Tóth
7. 1/021/1801615	Budova číslo 227	0.00	0.00	0.00	0.00	Tóth
8. 1/021/1801618	Kultúrny dom a prevádzková bu.	4007062.00	4007062.00	3894000.00	113062.00	Tóth
9. 1/021/1801619	Budova ZŠ s VJS	120734.00	120734.00	120734.00	0.00	Tóth
10. 1/021/1801620	Budova MŠ	1709547.00	1709547.00	1625000.00	84547.00	Tóth

Suma za obor.znak: 021 6728829.30 6728829.30 6531220.30 197609.00

Suma za triedu: 1 36067567.50 36067567.50 6641652.70 29425914.80

INVENTURNÝ SUPIS HDM

k dnu: 21.04.2008

Organizacia: Obecný úrad Vydrany

Trieda: 2- Stavby

Strana : 1

Por. Inventarne Obstaravacia Fyzicky Uctovny Zodpovedny

cis. cislo Nazov cena stav stav Rozdiel pracovník

1. 2/ /	1 Autobusova cakaren	13752.00	13752.00	13752.00	0.00	Tóth
2. 2/ /	2 Stánok - tržnica	11955.60	11955.60	11955.60	0.00	Tóth
3. 2/ /	3 Javisko	97227.00	97227.00	97227.00	0.00	Toth
4. 2/ /	4 Zamkova dlazba cintorin	241130.00	241130.00	241130.00	0.00	Toth
5. 2/ /	5 Technické vyb.k bytovkám 2x11B	2422969.00	2422969.00	0	2422969.00	Toth

Suma za obor.znak: 2787033.60 2787033.60 364064.60 2422969.00

Suma za triedu: 2 2787033.60 2787033.60 364064.60 2422969.00

B. SWOT analýza potenciálu rozvoja obce

Analýza rozvojového potenciálu obce Vydrany formou SWOT analýzy je spracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce. Analýza sa dotýka 4 oblastí: **1.** Poloha, prírodné pomery **2.** Bytový fond, technická infraštruktúra, životné prostredie **3.** Ľudské zdroje, trh práce, školstvo, zdravotníctvo, sociálna oblasť, šport, kultúra **4.** Hospodárstvo, ekonomický rozvoj.

B1. Poloha, prírodné pomery

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • dobrá geografická poloha vzhľadom k rozvojovým pólom Bratislava, Dunajská Streda, Győr • blízkosť okresného mesta Dunajská Streda • priaznivé prírodné podmienky pre rozvoj multifunkčného poľnohospodárstva • prírodné lokality s významnými estetickými a biologickými hodnotami	<ul style="list-style-type: none"> • vysoký podiel ornej pôdy na úkor lesných a trv. trávnych porastov v severnej polovici k.ú. obce - intenzívne využívaná poľnohospodárska pôda (veľké bloky parciel ornej pôdy)
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • zintenzívnenie cezhraničnej spolupráce, ako aj spolupráce s okolitými obcami	<ul style="list-style-type: none"> • stagnácia už nadviazanej lokálnej, regionálnej, ako aj medzinárodnej spolupráce, resp. nenadviažu sa nové partnerské vzťahy

B2. Bytový fond, technická infraštruktúra, životné prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • koncentrácia bytov v rodinných domoch • dynamický rozvoj individuálnej bytovej výstavby po roku 2000 • dynamický rozvoj individuálnej bytovej výstavby v poslednom poldesiatročí • dobrá veková štruktúra bytového fondu obce • veľký záujem o bývanie v obci • dostupnosť širokopásmového internetu • absencia väčších zdrojov znečisťovania živ. prostredia - dobrá kvalita živ. prostredia 	<ul style="list-style-type: none"> • absencia dostatočných priestorových podmienok pre rozvoj IBV • zlý technický stav miestnych komunikácií • zlý technický stav miestneho chodníkového systému • nevyhovujúci technický stav domu smútku a oplotenia cintorína obce • absencia kompostárne • absencia kanalizácie • absencia verejného vodovodu • nevyhovujúci technický stav existujúcich autobusových zastávok a ich nedostatočný počet • neupravený centrálny priestor obce • prítomnosť starej environmentálnej záťaže - uzavretej skládky TKO • nevyhovujúci technický stav verejného osvetlenia • nevyhovujúci technický stav miestneho rozhlasu • absencia obecného káblového TV
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • podpora projektov rozvoja bývania v obci • vytvorenie stavebných pozemkov s kompletnou technickou infraštruktúrou pre individ. bytovú výstavbu • vybudovanie kanalizácie • rekonštrukcia domu smútku a oplotenia cintorína obce • vybudovanie kompostárne • rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov • zvýšenie ekologickej stability územia – uplatnenie princípov trvalo udržateľného rozvoja v ďalšom rozvoji územia • rekonštrukcia verejných priestranstiev • zriadenie novej autobusovej zastávky a rekonštrukcia existujúcich autobusových zastávok • obnova centrálného priestranstva obce Vydrany, zriadenie informačných tabúl • výstavba verejného vodovodu – trasa Vydrany-Dunajská Streda • rekultivácia skládky TKO • Vytvorenie pešej zóny – Šašín • rozšírenie separovaného zberu odpadu • rekonštrukcia verejného osvetlenia obce Vydrany • rekonštrukcia miestneho rozhlasu a zriadenie obecného káblového TV 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatok finančných prostriedkov na ďalšie skvalitnenie technickej infraštruktúry • nevybudovanie kanalizácie • nezrekonštruovanie miestnych komunikácií • zhoršenie kvality miestnych komunikácií z dôvodu nedostatku financií na ich údržbu • znížovanie ekologickej stability krajiny v dôsledku intenzívneho sa stresových faktorov (vysoko intenzívna poľnohospodárska výroba, znečisťovanie prírody vplyvom rozvoja dopravy)

B3. Ľudské zdroje, trh práce, školstvo, zdravotníctvo, sociálna oblasť, šport, kultúra

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • multikulturálny ráz obyvateľstva • postupne zvyšujúci záujem o bývanie v obci (migračný prírastok obyvateľstva) • nízka miera nezamestnanosti • potenciál nových zdrojov zamestnanosti v sektore služieb cestovného ruchu • dobrá spolupráca obecného zastupiteľstva s aktérmi lokálneho života • vysoká angažovanosť obce o spoluprácu s ďalšími obcami v riešení spoločných problémov 	<ul style="list-style-type: none"> • nepriaznivá veková štruktúra obyvateľstva • nevyhovujúca vzdelanostná úroveň obyvateľstva - nízky podiel obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním • nedostatok priestorov pre kultúrno-rekreačný oddych • nevyhovujúci technický stav budov materskej školy a základných škôl • nevyhovujúce priestorové podmienky organizovania kultúrnych podujatí v obci • nedostatok ihrísk pre deti a mládež • nevyhovujúci technický stav športového areálu • nevyhovujúci technický stav budovy kultúrneho domu a obecného úradu
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • nové možnosti vzniku pracovných miest (najmä v službách) • rozvoj celoživotného učenia ako záruky rozvoja adaptability pracovnej sily • zvýšenie starostlivosti o starých obyvateľov obce • zriadenie centra vzdelávania – vytvorenie nových priestorových podmienok pre materskú školu a základné školy • rekonštrukcia budovy kultúrneho domu a obecného úradu • rekonštrukcia športového areálu • zriadenie kultúrno-rekreačného parku oddychu 	<ul style="list-style-type: none"> • výraznejšie starnutie populácie • odchod mladých a vzdelaných ľudí z obce z dôvodu chýbajúcich perspektív v obci, ako aj v jej mikropriestore • rast marginalizácie, vytlačanie čoraz väčšieho počtu rizikových skupín účastníkov z trhu práce a prehĺbenie sociálnej exklúzie • nedostatok finančných prostriedkov na skvalitnenie kultúrno-spoločenskej infraštruktúry obce • nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnej infraštruktúry

B4. Hospodárstvo, ekonomický rozvoj

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • priaznivé podmienky pre multifunkčné poľnohospodárstvo – tradícia podnikania v poľnohospodárstve • zvyšujúci záujem o cykloturistiku a vidiecku turistiku - veľký potenciál pre rozvoj cykloturistiky a agroturistiky • blízkosť ekonomického centra (Dunajská Streda) 	<ul style="list-style-type: none"> • nízka efektívnosť poľnohospodárskej výroby • zastaranosť technického vybavenia, strojov a zariadení v poľnohospodárskych podnikoch - nedostatočná kapitálová vybavenosť agropodnikov • absencia materiálno-technickej základne a lokálneho marketingu cestovného ruchu
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • zvyšujúci záujem o cykloturistiku, agroturistiku a bioprodukty • rozvoj nepotravinárskeho poľnohospodárstva - diverzifikácia tradičných činností poľnohospodárskych subjektov (napr. rozvoj agroturistiky, pestovanie liečivých rastlín, rozvíjanie ovocinárstva, poľovníctvo, oživenie remesiel) • vybudovanie služieb cestovného ruchu – umiestnenie turisticko-informačných tabúl, vytvorenie prírodného kúpaliska revitalizáciou jazera • rozvoj spolupráce subjektov hospodárskeho života • efektívne využitie podporných programov na rozvoj poľnohospodárstva a vidieka • vytvorenie konkurencieschopného marketingu pre lokálny rozvoj (napr. produktov cestovného ruchu) v spolupráci s partnerskými obcami i mestami • vybudovanie priemyselnej zóny pre malých podnikateľov 	<ul style="list-style-type: none"> • znehodnocovanie prírodného agropotenciálu územia • nerozvíjanie marketingu územia a úrovne poskytovaných služieb cestovného ruchu • nezáujem o turistické produkty obce i regiónu • implementácia investičných programov bez rešpektovania princípov trvalo udržateľného rozvoja • neschopnosť subjektov písať kvalitné projekty a využívať podporné programy štátu a EÚ

C. Rozvojová stratégia obce

Pri spracovaní tohto dokumentu boli plno akceptované najvýznamnejšie rozvojové dokumenty týkajúce sa územia obce: *Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007-2013, Národný strategický plán rozvoja vidieka pre obdobie 2007-2013, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja, Územný plán veľkého územného celku Trnavský kraj, Správa o stave životného prostredia Trnavského kraja k roku 2002, Regionálny operačný program 2007-2013, ako aj sektorové operačné programy.*

Stratégia, priority a ciele NSRR budú implementované prostredníctvom 11 operačných programov v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vydrany zohľadňuje možnosti získavania zdrojov zo spomenutých operačných programov.

Tab. 47: Prehľad operačných programov NSRR v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ

Operačný program	Špecifická priorita NSRR	Fond	Príspevok ES (v EUR)	
			Špecifická priorita	Operačný program
Regionálny OP	regionálna infraštruktúra	ERDF	1 445 000 000	1 445 000 000
Životné prostredie	environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF KF	230 756 935 1569 243 065	1 800 000 000
Doprava	dopravná infraštruktúra a verejná osobná doprava	ERDF KF	877 409 097 2 329 495 498	3 206 904 595
Informatizácia spoločnosti	informatizácia spoločnosti	ERDF	993 095 405	993 095 405
Výskum a vývoj	výskum a vývoj a infraštruktúra vysokých škôl	ERDF ERDF	1 009 415 373 200 000 000	1 209 415 373
Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF	772 000 000	772 000 000
Zdravotníctvo	modernizácia zdravotníctva	ERDF	250 000 000	250 000 000
Vzdelávanie	moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť	ESF	617 801 578	617 801 578
Zamestnanosť a sociálna inklúzia	podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF	881 801 578	881 801 578
Bratislavský kraj	Infraštruktúra, inovácie a informatizácia	ERDF	87 000 000	87 000 000
Technická pomoc		ERDF	97 601 421	97 601 421
Všetky fondy v NSRR spolu			11 360 619 950	11 360 619 950
ERDF spolu			5 962 278 231	5 962 278 231
KF spolu			3 898 738 563	3 898 738 563
ESF spolu			1 499 603 156	1 499 603 156

Prameň: Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007-2013

Tento programový dokument plne zohľadňuje horizontálne priority Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky 2007-2013, ktoré sú svojím charakterom a vplyvmi prierezovými témami všetkých priorit a budú rešpektované pri každom projekte/skupine projektov operačných programov, bez ohľadu na podporovanú tému alebo územie.

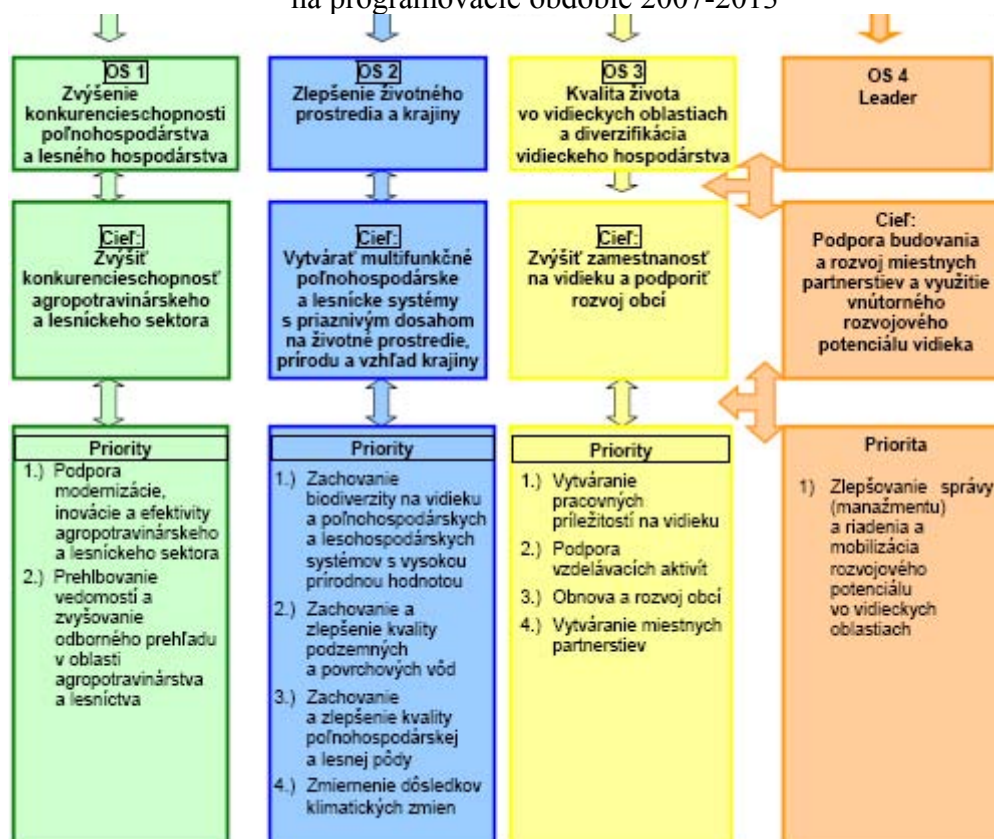
Tab. 48: Prehľad horizontálnych priorít Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky 2007-2013

Horizontálna priorita	Cieľ horizontálnej priority
A. marginalizované rómske komunity	Zvýšenie zamestnanosti a vzdelanostnej úrovne MRK a zlepšenie ich životných podmienok
B. rovnosť príležitostí	Zabezpečiť rovnosť príležitostí pre všetkých a predchádzanie všetkým formám diskriminácie
C. trvalo udržateľný rozvoj	Zabezpečenie environmentálnej, ekonomickej a sociálnej udržateľnosti ekonomického rastu
D. informačná spoločnosť	Rozvoj inkluzívnej informačnej spoločnosti

Prameň: Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007-2013

Pri rozvoji obce Vydrany ďalším dôležitým strategickým dokumentom je Národný strategický plán rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2007-2013, ktorého ciele taktiež sú zakompované do Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vydrany – zo 4 rozvojových osí Národného strategického plánu rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2007-2013 najväčší význam pre rozvoj obce majú Os 3 a Os 4.

Graf 3: Prehľad osí, cieľov a priorít Národného strategického plánu rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2007-2013

Prameň: Národný strategický plán rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2007-2013

Tab. 49: Prehľad rozdelenia finančných zdrojov Národného strategického plánu rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2007-2013 na úrovni osí pre regióny cieľa Konvergencia na roky 2007-2013 (bežné ceny)

Os	Verejný príspevok		
	Celkom €	EAFRD €	SR €
Os 1	810 612 482	607 959 361	202 653 121
Os 2	1 206 268 574	965 014 859	241 253 715
Os 3	347 405 350	260 554 012	86 851 338
Os 4	72 376 115	57 900 892	14 475 223
Technická pomoc	52 517 816	39 388 362	13 129 454
Z toho: NSRV – prevádzkové	533 333	400 000	133 333
NSRV – akčný plán	2 133 333	1 600 000	533 333
Celkom	2 489 180 337	1 930 817 486	558 362 851

Poznámka: NSRV – národná sieť rozvoja vidieka

EAFRD – Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka

Prameň: Národný strategický plán rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2007-2013

Tab. 50: Prehľad pravidiel štruktúry spolufinancovania projektov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013 pre prijímateľa – obec (príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou)

Obec, príp. RozO, PO zriadené obcou	Celkové oprávnené výdavky		
	Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	
	ERDF, ESF alebo Kohézny fond	Štátny rozpočet	Obec
	Spolu		
	85,0 %	10,0 %	5,0 %
			100,0 %

Poznámka: V prípade, ak je prijímateľom obec, príp. RozO, PO zriadená obce, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom príspevok z ERDF, ESF a Kohézneho fondu sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok obce vo výške 5,0 %.

Prameň: Návrh stratégie financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007– 2013, Ministerstvo financií SR, 2007

Na základe rozhodnutia Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR č. 3/2007 zo 6. júna 2007 pre účely NSRR SR na roky 2007-2013 riešené územie, t.j. obec Vydrany bola zaradená do kategórie „Obce, ktoré nie sú pólmi rastu mimo záujmových území“.

C1. Strategický plán rozvoja obce Vydrany

Zámerom tejto podkapitoly je opis rozvojovej stratégie obce Vydrany: stanovenie globálneho cieľa (strategickej vízie) obce Vydrany, identifikácia špecifických strategických rozvojových oblastí obce Vydrany a zároveň strategických cieľov, priorít a opatrení predstavujúcich rozvojovú stratégiu obce Vydrany nadväzujúcu na výsledky komplexného auditu rozvojového potenciálu záujmového územia, na SWOT analýzu a na programové dokumenty týkajúce sa územia obce Vydrany.

C1.1. Globálny cieľ - strategická vízia obce Vydrany

Globálny cieľ – strategická vízia obce Vydrany

„Vydrany – obec so spokojným a aktívnym obyvateľstvom vo vysokokvalitnom životnom prostredí, obec zabezpečujúca kvalitné služby pre obyvateľov i návštevníkov.“

Aká bude obec Vydrany v roku 2013?

V roku 2013 obec Vydrany bude obcou vzdelaných, aktívnych a občiansky angažovaných obyvateľov, bude obcou s vysokou kvalitou života i sociálne zdravým životným prostredím.

Obec ponúkne dostatočné množstvo podnetov a podmienok na všestranný občiansky život, na činnosť spolkov, združení a organizácií v širokom spektre záujmových oblastí. Obec sa intenzívne bude starať o marginalizované skupiny a bude podporovať rovnosť príležitostí. Obec vytvorí priaznivé sociálne podmienky života pre všetky skupiny obyvateľstva. V obci budú dobré podmienky bývania pre záujemcov o individuálnu bytovú výstavbu, ako aj o nájomné bývanie.

Technická infraštruktúra obce bude na dobrej úrovni: obyvateľom, návštevníkom i miestnym organizáciám budú slúžiť zrekonštruované miestne komunikácie, chodníky, cyklotrasy, verejné osvetlenie, miestny rozhlas, verejná kanalizácia a kompostáreň, nové, ako aj zrekonštruované autobusové zastávky. Dom smútku a oplotenia cintorína obce budú zrekonštruované.

Pre mládež budú k dispozícii moderné objekty predškolskej a školskej infraštruktúry, ako aj moderný športový areál. Miestne kultúrne podujatia budú usporiadané v zrekonštruovanom kultúrnom dome, pre relax a oddych bude slúžiť kultúrno-rekreačný park oddychu. Pestrú programovú štruktúru zabezpečí aj novovybudované obecné káblové televízne vysielanie.

V ekonomike obce merateľný význam bude mať cestovný ruch využívajúc prírodný, kultúrny a historický potenciál pre jeho rozvoj (atraktivitu obce budú zvýšiť medzi inými aj nové turisticko-informačné tabule).

Kvalita životného prostredia bude vysoká, rekultiváciou bude odstránená v súčasnosti uzavretá skládka tuhého komunálneho odpadu a ľudia aktívne sa budú zapájať do separovaného zberu odpadu. Pre oddych a relax budú slúžiť upravené plochy verejnej zelene, centrálné priestranstva obce budú obnovené a revitalizované.

C1.2. Strategický program

Pre splnenie **Globálneho cieľa (strategickej vízie) obce Vydrany** je potrebné realizovať **strategický program**, skladajúci sa zo špecifických strategických rozvojových oblastí so strategickými cieľmi, priorit, opatrení a aktivít.

Špecifické strategické rozvojové oblasti obce Vydrany

1. rozvojová oblasť – Ľudské zdroje
2. rozvojová oblasť – Sociálne služby
3. rozvojová oblasť – Zdravotníctvo
4. rozvojová oblasť – Školstvo
5. rozvojová oblasť – Šport
6. rozvojová oblasť – Kultúra, história, tradícia
7. rozvojová oblasť – Hospodárstvo
8. rozvojová oblasť – Rozvoj bývania
9. rozvojová oblasť – Životné prostredie, technická infraštruktúra, doprava

1. Ľudské zdroje

Strategický cieľ: *Rast zamestnanosti založený na kvalifikovanej a flexibilnej pracovnej sile, rozvoj inkluzívneho trhu práce a rovnosti príležitostí, zvýšenie kvalifikačného potenciálu a adaptability pracovnej sily. Zvýšenie počtu obyvateľstva obce. Rozvoj aktívneho občianstva.*

Priorita 1: Zabezpečiť konkurencieschopnosť obyvateľov obce

Opatrenie 1.1. Zvýšenie kvalifikácie miestnych obyvateľov

Aktivita 1.1.1. Podpora rekvalifikačných kurzov pre obyvateľov obce

Aktivita 1.1.2. Podpora výcvikových a vzdelávacích programov poskytujúcich rôzne kvalifikácie s ohľadom na dynamiku trhu práce

Aktivita 1.1.3. Podpora vzdelávacích programov zameraných na občanov s nízkym vzdelaním

Opatrenie 1.2. Spolupráca aktérov trhu práce

Aktivita 1.2.1. Podpora aktívnej komunikácie a spolupráce zamestnávateľov, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, vzdelávacích zariadení a ďalších aktérov trhu práce, dosiahnuť lepšiu prípravu a využitie pracovnej sily na trhu práce v regióne

Priorita 2: Zabezpečiť rovnosť príležitostí na pracovnom trhu obce

Opatrenie 2.1. Podpora zamestnávania osôb s dôrazom na dlhodobo nezamestnaných

Aktivita 2.1.1. Zdokonaľovanie zručností nezamestnaných v oblasti informačných a komunikačných technológií

Aktivita 2.1.2. Realizácia projektov a programov orientovaných na aktívnu politiku trhu práce

Opatrenie 2.2. Podpora zamestnatelnosti marginalizovaných skupín obyvateľstva

Aktivita 2.2.1. Podpora budovania chránených dielní pre zdravotne postihnutých občanov

Aktivita 2.2.2. Podpora rekvalifikačných programov pre starších ľudí

Aktivita 2.2.3. Podpora programov na elimináciu prejavov diskriminácie na trhu práce postavenej na akomkoľvek základe

Priorita 3: Zabezpečiť rast počtu obyvateľstva obce

Opatrenie 3.1. Vytvorenie príťažlivých podmienok bývania v obci

Aktivita 3.1.1. Podpora všeobecného spoločensko-ekonomického rozvoja obce

Priorita 4: Rozvoj aktívneho občianstva

Opatrenie 4.1. Vytvorenie podmienok pre podporu aktívneho občianstva

Aktivita 4.1.1. Realizovanie permanentného dialógu samosprávnych orgánov obce s obyvateľmi, zabezpečiť monitoring občianskych potrieb a dôsledne rešpektovať právo na informovanosť

Aktivita 4.1.2. Vytvárať podmienky pre činnosť mimovládnych organizácií a dobrovoľníckeho sektoru

Aktivita 4.1.3. Vytvárať prostredie pre etnickú a náboženskú znášanlivosť, boj proti xenofóbii a akýmkoľvek formám násillia

2. Sociálna oblasť

Strategický cieľ: *Zníženie percenta sociálne ohrozených a vylúčených obyvateľov obce. Zlepšenie sociálnej starostlivosti a služieb pre marginalizované skupiny a deti, podpora sociálneho zapojenia nezamestnaných. Zabezpečenie kvalitnej sociálnej infraštruktúry.*

Priorita 1: Starostlivosť o spoločenské skupiny, ktoré vyžadujú pomoc

Opatrenie 1.1. Starostlivosť o mládež

Aktivita 1.1.1. Podpora mládežníckych organizácií

Opatrenie 1.2. Starostlivosť o dôchodcov

Aktivita 1.2.1. Rozvoj opatrovateľskej služby

Aktivita 1.2.2. Podpora činnosti klubu dôchodcov

Opatrenie 1.3. Starostlivosť o zdravotne postihnutých

Aktivita 1.3.1. Odbúranie bariér komunikačnej infraštruktúry a jej vybavenie špeciálnymi signálnymi zariadeniami pre zdravotne postihnutých v zmysle bežnej európskej úrovne

Opatrenie 1.4. Starostlivosť o marginalizované skupiny

Aktivita 1.4.1. Podpora reintegrácie marginalizovaných skupín

Priorita 2: Zabezpečenie kvalitnej sociálnej infraštruktúry

Opatrenie 2.1. Starostlivosť o objekty sociálnej infraštruktúry
Aktivita 2.1.1. Rekonštrukcia a výstavba sociálnych zariadení

3. Zdravotníctvo

Strategický cieľ: *Zvyšovať kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti, čím sa zvýši kvalita života a spokojnosť občanov. Zvýšiť zdravotné povedomie občanov.*

Priorita 1: Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva

Opatrenie 1.1. Podpora zdravotníckej osvedy a zdravý životný štýl

Aktivita 1.1.1. Spolupráca s organizáciami zabezpečujúcimi zdravotnícku osvetu a zdravý životný štýl

Aktivita 1.1.2. Podpora programov a organizácií podporujúcich prevenciu rôznych druhov závislostí

Priorita 2: Zlepšiť životné podmienky ovplyvňujúce zdravie

Opatrenie 2.1. Vytvoriť podmienky pre zdravé a bezpečné životné prostredie

Aktivita 2.1.1. Vytvoriť podmienky na ochranu zdravia pred škodlivými biologickými, fyzikálnymi, chemickými a abiotickými faktormi v životnom i pracovnom prostredí

Priorita 3: Zvýšenie úrovne zdravotníckych služieb

Opatrenie 3.1. Zabezpečenie kvalitných zdravotníckych služieb

Aktivita 3.1.1. Podpora rozvoja zdravotníckych služieb v obci

4. Školstvo

Strategický cieľ: *Zvýšiť úroveň výchovy v miestnej materskej škole a základných školách a zabezpečiť kvalitné technické podmienky objektov materskej školy a základných škôl.*

Priorita 1: Kvalitný predškolský a školský výchovný systém

Opatrenie 1.1. Zvýšenie efektivity výchovného systému

Aktivita 1.1.1. Podpora záujmových aktivít s dôrazom na rozvoj kreativity, zručnosti a osobnosti mladej generácie

Aktivita 1.1.2. Podpora prevenčných aktivít so zameraním na propagáciu zdravého životného štýlu

Aktivita 1.1.3. Zapájanie sa do regionálnych, nadregionálnych a medzinárodných rozvojových projektov

Priorita 2: Kvalitná predškolská a školská infraštruktúra

Opatrenie 2.1. Zlepšenie podmienok slúžiacich na predškolskú a školskú výchovu

Aktivita 2.1.1. Zabezpečenie kvalitných priestorových podmienok a technickej infraštruktúry pre predškolskú a školskú výchovu

Aktivita 2.1.2. Zlepšenie podmienok výchovy a vyučovania v miestnej materskej škole a základných školách

5. Šport

Strategický cieľ: *Podpora športových aktivít občanov obce – podpora rozvoja telesnej kultúry. Zlepšenie možnosti voľnočasových športových aktivít detí, mládeže a dospelých podporujúcich zdravý životný štýl.*

Priorita 1: Rozvoj možností športovania

Opatrenie 1.1. Rozvoj masového športu

Aktivita 1.1.1. Rekonštrukcia a výstavba športových ihrísk a zariadení

Aktivita 1.1.2. Podpora organizovania programov masového charakteru

Aktivita 1.1.3. Zvýšiť osvetu o pozitívnom vplyve športu na zdravie

6. Kultúra, história, tradícia

Strategický cieľ: *Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce, rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít. Vytvorenie optimálnych podmienok pre rozvoj kultúry. Zvýšenie atraktivity obce.*

Priorita 1: Zvýšenie úrovne kultúrnej ponuky

Opatrenie 1.1. Investície do kultúrnej infraštruktúry

Aktivita 1.1.1. Modernizácia a rekonštrukcia priestorov a objektov slúžiacich na usporiadanie kultúrnych aktivít

Aktivita 1.1.2. Zriadenie kultúrno-rekreačného parku oddychu

Opatrenie 1.2. Zvýšenie spokojnosti občanov s ponukou programov

Aktivita 1.2.1. Podpora kultúrnych podujatí

Aktivita 1.2.2. Podpora miestnych kultúrnych organizácií

7. Hospodárstvo

Strategický cieľ: *Vytvorenie kvalitných podmienok na podnikanie v rôznych odvetviach hospodárstva, rešpektujúcich kvalitné životné a prírodné prostredie. Podpora cestovného ruchu ako perspektívneho hospodárskeho odvetvia obce.*

Priorita 1: Posilnenie hospodárstva obce zakladajúceho sa na cestovnom ruchu

Opatrenie 1.1. Posilnenie malých a stredných podnikateľov

Aktivita 1.1.1. Podpora rozvoja malých a stredných podnikateľov

Aktivita 1.1.2. Podpora multifunkčného poľnohospodárstva

Aktivita 1.1.3. Vytvorenie priemyselnej zóny

Opatrenie 1.2. Spolupráca v záujme hospodárskeho rozvoja

Aktivita 1.2.1. Zintenzívnenie spolupráce s aktérmi hospodárskeho života doma i v zahraničí

Aktivita 1.2.2. Účasť obce na projektoch podporujúcich cestovný ruch v danom regióne

Opatrenie 1.3. Posilnenie turistickej infraštruktúry obce

Aktivita 1.3.1. Podpora rozvoja vidieckej turistiky

Priorita 2: Zabezpečiť dobré podmienky pre riadenie rozvoja obce

Opatrenie 2.1. Vytvorenie dobrých pracovných podmienok na obecnom úrade

Aktivita 2.1.1. Rekonštrukcia budovy obecného úradu

8. Rozvoj bývania

Strategický cieľ: *Vytvoriť podmienky pre kvalitné bývanie reagujúce na potreby a požiadavky občanov obce a potenciálnych budúcich obyvateľov obce.*

Priorita 1: Skvalitnenie bytovej situácie

Opatrenie 1.1. Rozvoj výstavby rodinných domov

Aktivita 1.1.1. Zabezpečenie stavebných pozemkov s kompletnou technickou infraštruktúrou pre individuálnu bytovú výstavbu

Opatrenie 1.2. Rozvoj výstavby nájomných bytových domov

Aktivita 1.2.1. Podpora výstavby nájomných bytových domov

9. Životné prostredie, technická infraštruktúra, doprava

Strategický cieľ: *Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, znižovanie zaťaženia životného prostredia, skrášlenie vzhľadu obce, podpora rozvoja environmentálneho povedomia obyvateľstva, dobudovanie environmentálnej infraštruktúry na zabezpečenie ochrany zdravia obyvateľstva, minimalizácia množstva produkovaného odpadu s orientáciou na maximálne využitie separácie. Zvýšenie kvality, bezpečnosti a plynulosti dopravy v obci. Vydrany a minimalizovať jej negatívny vplyv na obyvateľov a návštevníkov obce. Rozvoj inžinierskych a komunikačných sietí. Zlepšenie technickej infraštruktúry miestneho cintorína. Koordinovaný rozvoj priestorového usporiadania obce.*

Priorita 1: Zlepšenie stavu životného prostredia

Opatrenie 1.1. Zníženie zaťaženia životného prostredia

Aktivita 1.1.1. Vybudovanie verejnej kanalizácie

Opatrenie 1.2. Úprava verejných plôch a zlepšenie stavu verejnej zelene

Aktivita 1.2.1. Rekonštrukcia verejných plôch – budovanie plôch a zariadení verejnej zelene
Aktivita 1.2.2. Vytvorenie zón pre pešiu dopravu

Opatrenie 1.3. Zlepšenie stavu povrchových vôd

Aktivita 1.3.1. Realizácia revitalizačných opatrení povrchových vôd

Priorita 2. Zníženie antropogénnych vplyvov na životné prostredie

Opatrenie 2.1. Riešenie problémov odpadového hospodárstva

Aktivita 2.1.1. Odstránenie divokých skládok a starých environmentálnych záťaží

Aktivita 2.1.2. Zriadenie kompostárne na zhodnocovanie biologického odpadu pre zlepšenie podmienok separovaného zberu odpadu

Opatrenie 2.2. Zapojenie verejnosti do zlepšenia stavu životného prostredia

Aktivita 2.2.1. Environmentálna výchova detí a širokej verejnosti

Aktivita 2.2.2. Zvýšenie angažovanosti občanov obce v procese zvyšovania objemu separovaného odpadu

Priorita 3: Modernizácia cestnej dopravy

Opatrenie 3.1. Rozvoj cestnej dopravnej infraštruktúry

Aktivita 3.1.1. Rekonštrukcia a budovanie miestnych komunikácií, chodníkov, cyklistických ciest a parkovísk

Priorita 4: Rozvoj hromadnej dopravy

Opatrenie 4.1. Optimalizácia výkonu hromadnej dopravy a zlepšenie technickej infraštruktúry pre hromadnú dopravu

Aktivita 4.1.1. Podpora kvalitnej a spoľahlivej hromadnej dopravy

Priorita 5: Rozvoj inžinierskych a komunikačných sietí

Opatrenie 5.1. Vybudovanie, rozšírenie a skvalitnenie inžinierskych a komunikačných sietí

Aktivita 5.1.1. Rozšírenie a modernizácia inžinierskych sietí (vodovod, plynovod)

Aktivita 5.1.2. Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia

Aktivita 5.1.3. Rekonštrukcia miestneho rozhlasu a zriadenie obecného káblového TV

Priorita 6: Zlepšenie technickej infraštruktúry miestneho cintorína

Opatrenie 6.1. Rekonštrukcia technickej infraštruktúry miestneho cintorína

Aktivita 6.1.1. Rekonštrukcia domu smútku a oplotenia cintorína obce Vydrany

Priorita 7: Koordinovať rozvoj priestorového usporiadania a funkčného využitia pozemkov súčasne s riadeným socio-ekonomickým rozvojom

Opatrenie: 7.1. Zabezpečenie dokumentov usmerňujúcich koordinovaný priestorový a socio-ekonomický rozvoj

Aktivita 7.1.1. Vypracovanie Územného plánu obce Vydrany

D. Akčný plán obce Vydrany na obdobie 2008-2013

Akčný plán vychádza zo Strategického programu (kapitola C1.2) a obsahuje konkrétne projekty s finančným plánom, ktorých realizácia je nevyhnutná k dosiahnutiu Globálneho cieľa PHSR obce Vydrany.

Oblasť / poradové číslo projektu Viazanosť na strategický program (oblasť, priorita, opatrenie, aktivita) Názov projektu	Časový harmo- nogram	Koordi-nátor	Finančná náročnosť v SKK	Verejné výdavky spolu v SKK	Verejné výdavky v SKK				Súkromné výdavky v SKK		
					miestne zdroje	regionálne (VUC) zdroje	národné zdroje/ štátny rozpočet	zdroje EU	podni- katelia	neziskové organizácie	iné
4/1 4.2.1.1. Zriadenie centra vzdelávania MŠ a ZŠ	2010- 2013	Obec Vydrany	8 000 000,-	8 000 000,-	400 000,-	-	1 200 000,-	6 400 000,-	-	-	-
5/1 5.1.1.1. Modernizácia športového areálu obce Vydrany	2010- 2013	Obec Vydrany	1 330 000,-	1 330 000,-	62 500,-	80 000,-	187 500,-	1 000 000,-	-	-	-
6/1 6.1.1.1. Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu a obecného úradu Vydrany	2009- 2010	Obec Vydrany	15 000 000,-	15 000 000,-	750 000,-	-	2 250 000,-	12 000 000,-	-	-	-
6/2 6.1.1.2. Zriadenie kultúrno-rekreačného parku oddychu	2010- 2011	Obec Vydrany	8 000 000,-	8 000 000,-	400 000,-	-	1 200 000,-	6 400 000,-	-	-	-

8/1 8.1.1.1. Vytvorenie obytnej zóny pre IBV I. - Šašín	2009- 2010	Obec Vydrany	15 000 000,-	15 000 000,-	3 000 000,-	-	12 000 000,-	-	-	-	-
8/2 8.1.1.1. Výstavba obytnej zóny II. - Viničné	2010- 2012	Obec Vydrany	8 000 000,-	8 000 000,-	400 000,-	-	1 200 000,-	6 400 000,-	-	-	-
8/3 8.1.1.1. Výstavba obytnej zóny III. – Zimná strana obce Vydrany	2011- 2013	Obec Vydrany	11 000 000,-	11 000 000,-	550 000,-	-	1 650 000,-	8 800 000,-	--	--	--
9/1 9.4.1.1. Zriadenie novej autobusovej zastávky a rekonštrukcia existujúcich autobusových zastávok	2009- 2010	Obec v spolupráci s SAD Dunajská Streda a.s.	500 000,-	500 000,-	25 000,-	-	75 000,-	400 000,-	-	-	--
9/2 9.1.2.1. Obnova centrálneho priestranstva obce Vydrany, zriadenie informačných tabúl	2008- 2010	Obec Vydrany	680 000,-	680 000,-	34 000,-	646 000,-	-	-	-	-	-
9/3 9.5.1.1. Výstavba verejného vodovodu – trasa Vydrany - Dunajská Streda	2009- 2010	Obec Vydrany v spolupráci so ZsVAK a.s.	1 000 000,-	1 000 000,-	50 000,-	-	150 000,-	800 000,-	-	-	-

9/4 9.2.1.1. Rekultivácia skládky TKO	2009- 2010	Obec Vydrany	10 000 000,-	10 000 000,-	500 000,-	-	1 500 000,-	8 000 000,-	-	-	-
9/5 9.1.2.2. Vytvorenie pešej zóny - Šašín	2010- 2011	Obec Vydrany	1 200 000,-	1 200 000,-	60 000,-	-	180 000,-	960 000,-	-	-	-
9/6 9.2.1.2. Rozšírenie separovaného zberu odpadu a vytvorenie kompostárne	2010- 2012	Obec Vydrany za spolupráci s ObvÚ Životného prostredia v Dunajskej Strede	2 300 000,-	2 300 000,-	115 000,-	-	345 000,-	1 840 000,-	-	-	-
9/7 9.3.1.1. Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov a cyklotrasy	2010- 2013	Obec Vydrany v spolupráci s OZ Dunajská Magistrála	20 000 000,-	20 000 000,-	1 000 000,-	-	3 000 000,-	16 000 000,-	-	-	-
9/8 9.5.1.2. Rekonštrukcia verejného osvetlenia obce Vydrany	2009- 2013	Obec Vydrany	800 000,-	800 000,-	40 000,-	-	120 000,-	640 000,-	-	-	-
9/9 9.5.1.3. Rekonštrukcia miestneho rozhlasu a zriadenie obecného káblového TV	2010- 2013	Obec Vydrany	900 000,-	900 000,-	45 000,-	-	135 000,-	720 000,-	-	-	-

9/10 9.6..1.1. Rekonštrukcia budovy domu smútku a oplotenia cintorína obce Vydrany	2011- 2013	Obec Vydrany	600 000,-	600 000,-	30 000,-	-	90 000,-	480 000,-	-	-	-
---	---------------	-----------------	-----------	-----------	----------	---	----------	-----------	---	---	---

Projektové zámery

Projektový zámer (oblasť / poradové číslo projektu): 4/1

<i>Názov projektu</i>		Zriadenie centra vzdelávania MŠ a ZŠ
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je zriadenie centra vzdelávania v obci, kde by boli umiestnené všetky inštitúcie zabezpečujúce výchovu a výučbu detí obce Vydrany, ako aj kurzy pre dospelých záujemcov o ďalšie vzdelávanie.
<i>Časový harmonogram</i>		2010-2013
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		8 000 000,-
<i>verejné zdroje</i>	<i>miestne zdroje</i>	400 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	1 200 000,-
	<i>zdroje EU</i>	6 400 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	8 000 000,-
<i>súkromné zdroje</i>	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové organizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Zrekonštruovaný objekt MŠ, vytvorené priestory pre ZŠ s VJS a ZŠ s VJM obce, zabezpečená možnosť pre ďalšie vzdelávanie dospelého obyvateľstva obce Vydrany, ako i záujemcov z okolia
<i>Užívatelia</i>		Žiaci a pedagógovia základných škôl, deti materskej školy, obyvatelia obce Vydrany, zájemcovia o kurzy ďalšieho vzdelávania
<i>Indikátory monitoringu</i>		Zlepšenie podmienok predškolskej a školskej výchovy v obci Počet detí MŠ, počet žiakov ZŠ, počet ostatných osôb absolvujúcich rôzne kurzy v novovytvorených priestoroch

Projektový zámer: 5/1

<i>Názov projektu</i>		Modernizácia športového areálu obce Vydrany
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je modernizácia športového areálu a v ňom nachádzajúcej budovy voľnočasových aktivít.
<i>Časový harmonogram</i>		2010-2013
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		1 330 000,-
<i>verejné zdroje</i>	<i>miestne zdroje</i>	62 500,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	80 000,-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	187 500,-
	<i>zdroje EU</i>	1 000 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	1 330 000,-
<i>súkromné zdroje</i>	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové organizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Zveľadené futbalové ihrisko, jeho okolie a zmodernizovaná, zateplená budova voľnočasových aktivít v areáli - vhodné priestorové podmienky pre športovcov používajúcich športový areál
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia obce a návštevníci zo širokého okolia regiónu prichádzajúci do obce Vydrany za športom, kultúrou a oddychom
<i>Indikátory monitoringu</i>		Zveľadená zelená plocha s rozlohou 3,5 ha, cca 740 m oplotenia okolo futbalového ihriska, úspora energie pri prevádzke budovy voľnočasových aktivít, zlepšenie úrovne sociálno-hygienickej vybavenosti športového areálu

Projektový zámer: 6/1

<i>Názov projektu</i>		Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu a obecného úradu Vydrany
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je zrekonštruovanie objektu, v ktorom sa nachádza kultúrny dom a obecný úrad, zateplenie budovy, vytvorenie vhodných podmienok pre návštevníkov kultúrnych podujatí, ako aj pre občanov vybavujúcich úradné záležitosti na obecnom úrade.
<i>Časový harmonogram</i>		2009-2010
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		15 000 000,-
Verejné zdroje	<i>miestne zdroje</i>	750 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	2 250 000,-
	<i>zdroje EU</i>	12 000 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	15 000 000,-
Súkromné zdroje	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové orgnizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Zrekonštruovaný objekt slúžiaci širokej verejnosti obce a širšieho okolia, úspora spotreby energie
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia obce, okolitých obcí a mesta Dunajská Streda
<i>Indikátory monitoringu</i>		Zníženie spotreby energie zateplením, výmena cca 80 okien a 3 dvojkrídlových vstupných dverí, rekonštrukcia 6 miestností – sociálnych zariadení, výmena ústredného kúrenia, výmena cca 900 m ² podlahových krytín, zvýšenie počtu kultúrnych podujatí, zvýšenie návštevnosti kultúrnych podujatí

Projektový zámer: 6/2

<i>Názov projektu</i>		Zriadenie kultúrno-rekreačného parku oddychu
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je vytvorenie takého verejného priestranstva v obci, kam obyvatelia obce a návštevníci z bližšieho i širšieho okolia budú môcť prichádzať zmysluplne tráviť svoj voľný čas.
<i>Časový harmonogram</i>		2010-2011
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		8 000 000,-
Verejné zdroje	<i>miestne zdroje</i>	400 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	1 200 000,-
	<i>zdroje EU</i>	6 400 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	8 000 000,-
Súkromné zdroje	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové orgnizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Zveľadené verejné priestranstvo s rozlohou cca 2 ha zabezpečujúce každému záujemcovi možnosť aktívneho strávenia svojho voľného času
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia obce, návštevníci obce
<i>Indikátory monitoringu</i>		Rast atraktivity obce

Projektový zámer: 8/1

<i>Názov projektu</i>		Vytvorenie obytnej zóny pre IBV I. - Šašín
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je vytvorenie novej obytnej zóny v obci zabezpečením stavebných pozemkov pre individuálnu bytovú výstavbu (cca 46 ks) a tak zlepšiť podmienky rozvoja bytového fondu v riešenom území, zvýšiť počet bytov v obci s ohľadom na záujem o bývanie v riešenom území, zlepšiť podmienky bývania v obci a následne prispieť k zlepšeniu demografickej štruktúry obyvateľstva obce.
<i>Časový harmonogram</i>		2009-2010
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		15 000 000,-
<i>Verejné zdroje</i>	<i>miestne zdroje</i>	3 000 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	12 000 000,-
	<i>zdroje EU</i>	-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	15 000 000,-
<i>Súkromné zdroje</i>	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové orgnizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Stavebné pozemky s vybudovanými inžinierskymi sieťami pre individuálnu bytovú výstavbu
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia obce, zájemcovia o bývanie v obci
<i>Indikátory monitoringu</i>		Počet novovytvorených stavebných pozemkov pre IBV, dĺžka inžinierskych sietí (cca 1,3 km) Rast kvality bytovej štruktúry obce, rast počtu obyvateľov obce (o cca 190 osôb)

Projektový zámer: 8/2

<i>Názov projektu</i>		Výstavba obytnej zóny II. - Viničné
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je vytvorenie ďalšej novej časti pre možnosť výstavby rodinných domov na území obce Vydrany.
<i>Časový harmonogram</i>		2010-2012
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		8 000 000,-
<i>Verejné zdroje</i>	<i>miestne zdroje</i>	400 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	1 200 000,-
	<i>zdroje EU</i>	6 400 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	8 000 000,-
<i>Súkromné zdroje</i>	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové orgnizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Novovytvorené stavebné územie pre výstavbu 14 RD
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia obce, zájemcovia o bývanie v obci
<i>Indikátory monitoringu</i>		Rast počtu bytov v obci Rast kvality bytovej štruktúry obce, zlepšené podmienky bývania v obci - rast počtu obyvateľov obce (o cca 60 osôb)

Projektový zámer: 8/3

<i>Názov projektu</i>		Výstavba obytnej zóny III. – Zimná strana obce Vydrany
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je vytvorenie ďalšej novej časti pre možnosť výstavby rodinných domov na území obce Vydrany.
<i>Časový harmonogram</i>		2011-2013
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		11 000 000,-
Verejné zdroje	<i>miestne zdroje</i>	550 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	1 650 000,-
	<i>zdroje EU</i>	8 800 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	11 000 000,-
Súkromné zdroje	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové organizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Novovytvorené stavebné územie pre výstavbu 48 RD, novovybudované inžinierske siete v dĺžke 1,4 km
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia obce, zájemcovia o bývanie v obci
<i>Indikátory monitoringu</i>		Rast počtu bytov v obci Rast kvality bytovej štruktúry obce, zlepšené podmienky bývania v obci - rast počtu obyvateľov obce (o cca 200 osôb)

Projektový zámer: 9/1

<i>Názov projektu</i>		Zriadenie novej autobusovej zastávky a rekonštrukcia existujúcich autobusových zastávok
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je vytvorenie novej autobusovej zastávky na kraji obce Vydrany smerom od Dunajskej Stredy pre obyvateľov nových obytných domov a zveľadenie 1 autobusovej zastávky v centre obce a 1 autobusovej zastávky na kraji obce smerom na obec Veľké Blahovo.
<i>Časový harmonogram</i>		2009-2010
<i>Koordinátor</i>		Obec v spolupráci s SAD Dunajská Streda a.s.
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		500 000,-
Verejné zdroje	<i>miestne zdroje</i>	25 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	75 000,-
	<i>zdroje EU</i>	400 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	500 000,-
Súkromné zdroje	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové organizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Nová autobusová zastávka na kraji obce Vydrany smerom od Dunajskej Stredy, zveľadené 2 autobusové zastávky v centre obce a na kraji obce smerom na Veľké Blahovo
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia a návštevníci obce využívajúce autobusovú dopravu
<i>Indikátory monitoringu</i>		Rast spokojnosti ľudí užívajúcich autobusovú hromadnú dopravu s úrovňou cestovania

Projektový zámer: 9/2

<i>Názov projektu</i>		Obnova centrálného priestranstva obce Vydrany, zriadenie informačných tabúl
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je zveľadenie centra obce, vytvorenie príjemného verejného priestranstva s možnosťou orientovať sa pomocou informačných tabúl pre všetkých návštevníkov prichádzajúcich do obce za kultúrou, za športom či za oddychom.
<i>Časový harmonogram</i>		2008-2010
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany
<i>Spolupráca (partneri)</i>		-
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		680 000,-
<i>Verejné zdroje</i>	<i>miestne zdroje</i>	34 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	646 000,-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	-
	<i>zdroje EU</i>	-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	680 000,-
<i>Súkromné zdroje</i>	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové orgnizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Skrášlené centrum obce, spokojní obyvatelia a návštevníci prichádzajúci do obce Vydrany, 45 ks informačných tabúl na 9 miestach obce
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia obce, návštevníci obce prichádzajúci za kultúrou, športom a oddychom
<i>Indikátory monitoringu</i>		Zveľadenie zelenej plochy v centre obce, zvýšenie atraktivity obce Počet informačných tabúl

Projektový zámer: 9/3

<i>Názov projektu</i>		Výstavba verejného vodovodu – trasa Vydrany - Dunajská Streda
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je zabezpečenie kvalitnej pitnej vody pre obyvateľov obce z verejného vodovodu.
<i>Časový harmonogram</i>		2009-2010
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany v spolupráci so ZsVAK a.s.
<i>Spolupráca (partneri)</i>		ZsVAK a.s.
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		1 000 000,-
<i>Verejné zdroje</i>	<i>miestne zdroje</i>	50 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	150 000,-
	<i>zdroje EU</i>	800 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	1 000 000,-
<i>Súkromné zdroje</i>	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové orgnizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Novovybudovaný verejný vodovod
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia obce Vydrany
<i>Indikátory monitoringu</i>		Vybudovanie 480 m hlavného vedenia verejného vodovodu a 46 prípojok k domácnostiam obyvateľov obce

Projektový zámer: 9/4

<i>Názov projektu</i>		Rekultivácia skládky tuhého komunálneho odpadu (TKO)
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je rekultivácia uzavretej skládky TKO v obci Vydrany s možnosťou neskoršieho vytvorenia oddychovej zóny na očistenej, vyrovnanej ploche.
<i>Časový harmonogram</i>		2009-2010
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		10 000 000,-
Verejné zdroje	<i>miestne zdroje</i>	500 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	1 500 000,-
	<i>zdroje EU</i>	8 000 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	10 000 000,-
Súkromné zdroje	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové orgnizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Zrekultivovaná skládka TKO – zrekultivovaná verejná plocha na rozlohe cca 2 ha
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia, návštevníci obce
<i>Indikátory monitoringu</i>		Rast kvality životného prostredia obce

Projektový zámer: 9/5

<i>Názov projektu</i>		Vytvorenie pešej zóny - Šašin
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je vytvorenie uzavretej pešej zóny v novej obytnej časti Šašin obce Vydrany. Takto vytvorená pešia zóna zabezpečí kľudné, nerušené prostredie pre mladé rodiny obce Vydrany a v nemalej miere prispeje k ochrane životného prostredia.
<i>Časový harmonogram</i>		2010-2011
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		1 200 000,-
Verejné zdroje	<i>miestne zdroje</i>	60 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	180 000,-
	<i>zdroje EU</i>	960 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	1 200 000,-
Súkromné zdroje	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové orgnizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Chodníky po dĺžke cca 60 metrov, detské ihriská s niekoľkými hojdačkami, malý park so 6 lavičkami a 4 uličnými svietidlami
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia novej obytnej zóny Šašin obce Vydrany
<i>Indikátory monitoringu</i>		Rast atraktivity obce

Projektový zámer: 9/6

<i>Názov projektu</i>		Rozšírenie separovaného zberu odpadu a vytvorenie kompostárne
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je rozmiestnenie nových kontajnerov na separáciu komunálneho odpadu v obci Vydrany, zriadenie kompostárne pre odpad rastlinného pôvodu (biologicky rozložiteľný odpad) a zvýšenie povedomia občanov obce pre ochranu životného prostredia.
<i>Časový harmonogram</i>		2010-2012
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany za spolupráci s ObvÚ Životného prostredia v Dunajskej Strede
<i>Spolupráca (partneri)</i>		ObvÚ Životného prostredia v Dunajskej Strede
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		2 300 000,-
Verejné zdroje	<i>miestne zdroje</i>	115 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	345 000,-
	<i>zdroje EU</i>	1 840 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	2 300 000,-
Súkromné zdroje	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové orgnizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Znížené množstvo komunálneho odpadu odvázaného na skládku TKO
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia obce, organizácie nachádzajúce sa na území obce
<i>Indikátory monitoringu</i>		Množstvo a druh zozbieraného separovaného odpadu (t, m ³) - zníženie množstva komunálneho odpadu o 7 ton ročne separáciou a 60 m ³ ročne kompostovaním biologického odpadu

Projektový zámer: 9/7

<i>Názov projektu</i>		Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov a cyklotrasy
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky na miestnych komunikáciách obce a vytvoriť bezpečnú cyklotrasu na úseku Dunajská Streda-Vydrany-Veľké Blahovo.
<i>Časový harmonogram</i>		2010-2013
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany v spolupráci s OZ Dunajská Magistrála
<i>Spolupráca (partneri)</i>		OZ Dunajská Magistrála
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		20 000 000,-
Verejné zdroje	<i>miestne zdroje</i>	1 000 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	3 000 000,-
	<i>zdroje EU</i>	16 000 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	20 000 000,-
Súkromné zdroje	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové orgnizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Zrekonštruované a novovybudované miestne komunikácie, chodníky a cyklotrasy
<i>Užívatelia</i>		Účastníci cestnej premávky - obyvatelia obce, návštevníci obce
<i>Indikátory monitoringu</i>		Zlepšenie stavu miestnych komunikácií, zlepšené podmienky dopravy na miestnych pozemných komunikáciách, dĺžka a rozloha zrekonštruovaných miestnych komunikácií

Projektový zámer: 9/8

<i>Názov projektu</i>		Rekonštrukcia verejného osvetlenia obce Vydrany
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je rekonštrukcia zastaralého verejného osvetlenia obce Vydrany.
<i>Časový harmonogram</i>		2009-2013
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		800 000,-
Verejné zdroje	<i>miestne zdroje</i>	40 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	120 000,-
	<i>zdroje EU</i>	640 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	800 000,-
Súkromné zdroje	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové organizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Zrekonštruované verejné osvetlenie obce Vydrany
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia a návštevníci obce
<i>Indikátory monitoringu</i>		Obnova 200 m káblov verejného osvetlenia, 12 ks kandelábrov, 60 ks uličných svietidiel Zníženie nákladov na prevádzku verejného osvetlenia

Projektový zámer: 9/9

<i>Názov projektu</i>		Rekonštrukcia miestneho rozhlasu a zriadenie obecného káblového TV
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je obnova zastaralého miestneho rozhlasu (výmena ústredného miestneho rozhlasu, rozloženie 5 km káblov a 65 reproduktorov na území obce) a zriadenie obecného káblového TV pre oboznamovanie obyvateľov obce s aktuálnymi informáciami verejného života.
<i>Časový harmonogram</i>		2010-2013
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		900 000,-
Verejné zdroje	<i>miestne zdroje</i>	45 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	135 000,-
	<i>zdroje EU</i>	720 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	900 000,-
Súkromné zdroje	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové organizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Obnovený miestny rozhlas a novozriadené obecné káblové TV
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia obce
<i>Indikátory monitoringu</i>		Zvýšenie informovanosti obyvateľov obce, rast atraktivity obce

Projektový zámer: 9/10

<i>Názov projektu</i>		Rekonštrukcia budovy domu smútku a oplatenia cintorína obce Vydrany
<i>Cieľ projektu</i>		Cieľom projektu je modernizácia budovy domu smútku na cintoríne obce Vydrany (zabránenie zatekaniu dažďovej vody do obradnej miestnosti) a výmena 720 metrov plotu okolo cintorína.
<i>Časový harmonogram</i>		2011-2013
<i>Koordinátor</i>		Obec Vydrany
<i>Spolupráca (partneri)</i>		
<i>Finančná náročnosť (v SKK)</i>		600 000,-
Verejné zdroje	<i>miestne zdroje</i>	30 000,-
	<i>regionálne (VUC) zdroje</i>	-
	<i>národné zdroje/štátny rozpočet</i>	90 000,-
	<i>zdroje EU</i>	480 000,-
	<i>verejné zdroje spolu</i>	600 000,-
Súkromné zdroje	<i>podnikatelia</i>	-
	<i>neziskové orgnizácie</i>	-
	<i>iné</i>	-
	<i>súkromné zdroje spolu</i>	-
<i>Výstupy</i>		Zrekonštruovaný objekt zabezpečujúci hygienické prostredie pre rozlúčku so zosnulými
<i>Užívatelia</i>		Obyvatelia obce Vydrany
<i>Indikátory monitoringu</i>		Zlepešenie podmienok na smútočný obrad, rast estetickeho priestoru cintorína

E. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

PHSR obce Vydrany je živým dokumentom. Realizácia programu bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Jednotlivé opatrenia a úlohy budú realizované obcou Vydrany, organizáciami zriadenými a založenými obcou, resp. v spolupráci s ďalšími organizáciami a inštitúciami.

Pre udržiavanie a realizáciu PHSR obce Vydrany bude zriadená Koordinačná komisia pre riadenie realizácie PHSR obce Vydrany, ktorej úlohou bude monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať v prípade potreby zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie vízie obce. V Koordinačnej komisii pre riadenie realizácie PHSR obce Vydrany budú zastúpení hlavní predstavitelia samosprávy (starosta, predsedovia komisií pri obecnom zastupiteľstve) s dôrazom na zastúpenie všetkých sektorov a priradenie odborníkov k jednotlivým prioritám.

Proces realizácie PHSR obce Vydrany sa začne po jeho schválení Obecným zastupiteľstvom.

Úlohou Koordinačnej komisie pre riadenie realizácie PHSR obce Vydrany bude:

- schádzať na prehodnocovanie plnenia PHSR obce Vydrany podľa potreby, najmenej jedenkrát polročne,
- jedenkrát ročne podať správu Obecnému zastupiteľstvu o stave realizácie cieľov PHSR obce Vydrany tak, aby bolo zabezpečené včasné splnenie všetkých cieľov,
- prideliť zodpovednosť (hlavnú garanciu) za monitorovanie jednotlivých cieľov akčných plánov svojim jednotlivým členom,
- vzájomne sa informovať o plánoch prípravy a realizovaní projektov za účelom koordinácie aktivít v obci,
- aktualizovať PHSR obce Vydrany (minimálne každý druhý rok) – je to živý, otvorený dokument,
- pravidelne komunikovať s občanmi, podnikateľmi a inštitúciami v obci s cieľom zabezpečiť informovanosť o PHSR obce Vydrany – so stratégiou rozvoja obce bude oboznámená verejnosť prostredníctvom miestnych médií.

Jednotlivé úlohy programu budú realizované pomocou bežných postupov a procedúr obecného úradu a ďalších zúčastnených inštitúcií, pričom rozhodujúcim pre úspech bude monitorovanie a koordinácia týchto úloh uskutočnená určeným odborom (oddelením) obecného úradu alebo príslušnými zodpovednými osobami.

PHSR obce Vydrany je otvorený dokument, ktorý bude reagovať na zmeny v okolí, zmeny potrieb obyvateľov obce Vydrany a legislatívne zmeny. PHSR obce Vydrany bude podliehať priebežným aktualizáciám a hodnoteniam. Vychádza z princípu, že proces plánovania bude úspešný len vtedy, ak sa k nemu bude pristupovať ako k dlhodobému procesu, bude sa orientovať na vyžitie silných stránok a možností územia, na potláčanie slabých stránok a možných ohrození územia a bude sa neustále adaptovať, aktualizovať a prispôbovať v súlade so zmenami a potrebami sociálno-ekonomického života obce. Otvorenosťou dokumentu sa zabezpečí flexibilita pri určovaní priorít obce, ktoré musia reagovať na vzniknuté zmeny v danom prostredí a preferenciách obyvateľov.

Aktualizácia PHSR obce Vydrany bude založená na princípe výberu priorít, opatrení, aktivít a projektov, pomocou ktorých je možné dosiahnuť najefektívnejší rozvoj prioritných oblastí obce. Postup bude nasledovný:

1. Koordinačná komisia pre riadenie realizácie PHSR obce Vydrany odporúča zmeny v PHSR obce Vydrany,
2. Obecné zastupiteľstvo schvaľuje PHSR obce Vydrany na ďalšie obdobie.

F. Záver

Dokument PHSR obce Vydrany je rozvojový dokument obce – vyjadruje víziu rozvoja obce založenú na výsledkoch strategického plánovania.

PHSR obce Vydrany je strednodobý programovací dokument s časovým horizontom 6 rokov. Tento programovací dokument bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov, priorít, opatrení a aktivít rozvoja obce Vydrany.

Z hľadiska štruktúry PHSR obce Vydrany je rozčlenený na štyri základné časti:

- v prvej časti je podrobne analyzovaný reálny stav jednotlivých oblastí územia obce Vydrany,
- v druhej časti je podaná SWOT analýza obce,
- v tretej časti je zostavená rozvojová stratégia, v ktorej sú zadefinované hlavné priority a opatrenia rozvoja obce Vydrany – navrhované konkrétne aktivity vychádzajú z miestnych podmienok a potrieb a smerujú k zlepšeniu kvality života v obci Vydrany – na toto programovacie obdobie,
- štvrtá časť programového dokumentu obsahuje akčný plán rozvoja obce Vydrany na obdobie 2008-2013.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov, pričom najkritickejšími prvkami sú finančná náročnosť jednotlivých aktivít a nevysporiadané vlastnícke vzťahy.

Schválený PHSR obce Vydrany je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové priority, opatrenia a aktivity, resp. môžu sa niektoré opatrenia a aktivity rušiť. PHSR obce Vydrany schvaľuje Obecné zastupiteľstvo vo Vydranoch. Monitorovanie a hodnotenie PHSR obce Vydrany realizuje Obecné zastupiteľstvo vo Vydranoch.

*G. Prílohy**G1. Vybrané rozvojové aktivity obce Vydrany v období 1995-2007*

Aktivita	Časový harmo- nogram	Koor- dinátor	Finančná náročnosť v SKK	Verejné výdavky v SKK	Verejné výdavky v SKK				Súkromné výdavky v SKK		
					miestne zdroje	regionálne (VUC)	národné/štátny rozpočet	zdroje EU	podni- katelia	neziskové organizácie	iné
Plynofikácia obce Vydrany	1995- 1996	Obec Vydrany	4 mil. Sk	4.mil. Sk	4.mil.Sk	-	-	-	-	-	-
Vybudovanie vodovodu cintorína a pamätníka na cintoríne	1995	Obec Vydrany	150.tis. Sk	150.tis. Sk	150.tis. Sk	-	-	-	-	-	-
Zriadenie klubu dôchodcov	2002	Obec Vydrany	220.tis. Sk	220.tis. Sk	220.tis. Sk	-	-	-	-	-	-
Výstavba a úprava chodníkov	2004- 2006	Obec Vydrany	346.tis. Sk	346.tis. Sk	346.tis. Sk	-	-	-	-	-	-
Výstavba nájomných bytov č. 510 a 511 vo Vydranoch	2000- 2007	Obec Vydrany	31.423. tis. Sk	31.423. tis. Sk	2.745. tis. Sk	-	28.678. tis. Sk	-	-	-	-

G2. Monitorovanie rozvoja obce – vybrané ukazovatele kvality dobrého riadenia rozvoja územia

Pomocou uvedených ukazovateľov je možné hodnotiť pozitívne alebo negatívne zmeny v rozvoji územia. V prípade negatívneho vývoja v niektorej z uvedených oblastí môže Koordinačná komisia pre riadenie realizácie PHSR obce Vydrany, ako aj ostatné zodpovedné orgány obce iniciovať zavedenie nových, účinnejších opatrení a aktivít. Navrhované ukazovatele sú akceptované na medzinárodnej úrovni a rešpektujú všetky tri základné dimenzie trvalo udržateľného rozvoja obce: sociálnu dimenziu, ekonomickú dimenziu a environmentálnu dimenziu. Uvedené ukazovatele sa odporúčajú vyhodnocovať každý rok, toto hodnotenie predložiť na rokovanie obecného zastupiteľstva a zároveň s ním oboznámiť občanov obce.

Ukazovateľ	Merná jednotka	Zdroj údajov
Miera nezamestnanosti	Počet podiel v %	Obec, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Štatistický úrad SR
Sociálne odkázani obyvatelia – pod hranicou chudoby	Počet podiel v %	Obec, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Prirodzený prírastok obyvateľov	Ročný prírastok v %	Obec, Štatistický úrad SR
Migrácia obyvateľov (prist'ahovaní – odst'ahovaní)	Ročný prírastok v %	Obec, Štatistický úrad SR
Spokojnosť obyvateľov so sociálnymi službami v obci	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Zdravie – chorobnosť, úmrtnosť	Počet ochorení a úmrtí na 100 obyv.	Obec, Štatistický úrad SR, Ústav zdravotníckych informácií a štatistiky
Vzdelanosť obyvateľov – VŠ, SŠ	Počet Podiel v %	Obec, Štatistický úrad SR
Objem investícií do skvalitnenia občianskej infraštruktúry obce	SKK, EUR	Obec
Spokojnosť obyvateľov s úrovňou materskej školy v obci	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Spokojnosť obyvateľov s úrovňou základných škôl v obci	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Spokojnosť obyvateľov s možnosťami športovania v obci	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Kultúrne podujatia v obci	Počet	Obec
Spokojnosť obyvateľov s kultúrnym životom v obci	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Význam neziskového sektora vo verejnom živote	Počet aktívnych mimovládnych organizácií v obci	Ministerstvo vnútra SR, Štatistický úrad SR
Ekonomická výkonnosť obce	Celkový obrat podnikov obrat / obyvateľ	Štatistický úrad SR, podnikateľské subjekty
Odvetvová štruktúra pracovných príležitostí	Podiel pracujúcich v terciárnom a sekundárnom sektore	Obec, podnikateľské subjekty, Štatistický úrad SR
Vytvorené pracovné miesta	Počet vytvorených pracovných miest za jeden rok	Obec, Štatistický úrad SR
Odchádzka za prácou	Počet obyvateľov odchádzajúcich za prácou % z ekonomicky aktívnych	Obec, Štatistický úrad SR
Predpoklady na cestovný ruch a rekreáciu	Počet lôžok	Obec
	Počet stoličiek	Podnikateľské subjekty
	Počet atrakcií	Obec, Podnikateľské subjekty
	Počet prenocovaní v ubytovacích zariadeniach	Obec, Podnikateľské subjekty
	Počet návštevníkov obce	Obec, Podnikateľské subjekty

Propagácia obce ako turisticky významné regionálne centrum	Počet a forma propagácií	Obec
Spokojnosť obyvateľov s úrovňou služieb v obci	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Spokojnosť obyvateľov s obcou ako miestom pre prácu	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Výška investícií do skvalitnenia technickej infraštruktúry obce	SKK, EUR	Obec
Spokojnosť obyvateľov s dopravnou infraštruktúrou obce	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Zníženie nehodovosti	Počet nehôd	Polícia SR
Úbytok poľnohospodárskej pôdy v katastri	Zmena plochy v ha	Výskumný ústav geodézie a kartografie v Bratislave, Správa katastra, obec
Verejný vodovod a kanalizácia	Podiel napojených domácností v %	Obec, Štatistický úrad SR
Kvalita bývania - veľkosť obytnej plochy	m ² na 1 obyvateľa	Obec, Štatistický úrad SR
Kvalita bývania - intenzita výstavby bytov	Počet postavených kolaudovaných bytov	Obec
Bezpečnosť obyvateľov – zaznamenané trestné činy	Počet	Polícia SR, obec
	Podiel na 1000 obyvateľov	
Spokojnosť obyvateľov s obcou ako miestom pre život	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Náročnosť na zdroje – spotreba elektriky, vody, plynu	Merná jednotka	Energetické podniky
	Merná jednotka/obyv.	
Využívanie obnoviteľných zdrojov energie	% celkovej spotreby	Energetické podniky
Produkcia odpadov podľa kategórií	Produkcia v t na obyv.	Obec
Recyklácia a druhotné využívanie odpadu	Podiel zhodnotenia v %	Obec
Emisie hlavných znečisťujúcich látok	kg, t podľa druhu	Úrad životného prostredia, obec
	Prepočet na obyvateľa	
Kvantita sídelnej zelene – plochy verejnej zelene a inej významnej zelene v intraviláne obce	ha	Obec
	Prepočet na obyvateľa	
Výskyt rizikových faktorov životného prostredia v území – skládky odpadov, devastované a poškodené plochy	ha, % plochy k.ú.	Obec
Spokojnosť obyvateľov so životným prostredím obce	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Existencia VZN pre ekonomickú, sociálnu a environmentálnu oblasť	Počet, popis	Obec
Podiel finančných prostriedkov na rozvoj obce	SKK, % rozpočtu	Obec
Environmentálna výchova na materskej škole a základných školách	Počet hodín vyučovania, prednášok	Obec, materská škola, základné školy
Príspevok občanov k práci miestnej samosprávy a verejnoprospešným aktivitám	Zoznam akcií	Obec
Záujem občanov o rozvoj obce a verejnoprospešné aktivity	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Informovanosť občanov o práci miestnej samosprávy a problémoch obce	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Spokojnosť obyvateľov s prácou miestnej samosprávy	% obyvateľov	Dotazníkový prieskum
Spokojnosť návštevníkov s obcou	% návštevníkov	Dotazníkový prieskum

G3. Fotodokumentácia

G4. Použité materiály pre spracovanie programového dokumentu

- Korec P. a kolektív (1997): Kraje a okresy Slovenska, Q111, Bratislava
- Lukniš a kol. (1972): Slovensko – Príroda, Obzor, Bratislava
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2003): Národný plán regionálneho rozvoja SR, Bratislava
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2007): Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007-2013, Bratislava
- Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky (2007): Národný strategický plán rozvoja vidieka pre obdobie 2007-2013, Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (2001): Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky, Bratislava
- Koncepcia štátnej bytovej politiky do roku 2010, Bratislava
- STRATÉGIA ROZVOJA KONKURENCIESCHOPNOSTI SLOVENSKA DO ROKU 2010 - *Lisabonská stratégia pre Slovensko*, Bratislava
- SAV Veda (1978): Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, Bratislava
- Slovenská akadémia vied, Slovenský úrad geodézie a kartografie (1980): Atlas SSR
- Štatistický úrad SR (2003): Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001
- Štatistický úrad SR – Krajská správa Trnava (2004, 2005, 2006): Bulletin 2005/1Q, Bulletin 2005/2Q, Bulletin 2004/1Q, Bulletin 2004/2Q, Bulletin 2005/3Q, Bulletin 2005/4Q, , Bulletin 2006/3Q, Bulletin 2006/4Q
- Ministerstvo pôdohospodárstva SR (2003): Plán rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2004-2006, Bratislava
- Správa o stave životného prostredia Trnavského kraja k roku 2002, SAŽP, Trnava, 2003
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja, Trnava, 2003
- Územný plán veľkého územného celku Trnavského kraja, Bratislava, 1997
- Územný plán veľkého územného celku Trnavský kraj – zmeny a doplnky r. 2003, Bratislava, 2004
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2003) Operačný program Základná infraštruktúra, Bratislava
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2003): SOP – Ľudské zdroje, Bratislava
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2003): SOP – Priemysel a služby, Bratislava
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2003): SOP – Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, Bratislava
- Mapa okresov SR – okres Dunajská Streda, mierka 1 : 50 000, vydal Úrad geodézie a kartografie a katastra SR, 1999
- Štatistický úrad SR (2003): Štatistický lexikón obcí SR 2002, Bratislava
- Štatistický úrad SR (1994): Štatistický lexikón obcí SR 1992, Bratislava
- VKÚ (2002): Podrobný autoatlas - Slovenská republika, 1:100 000, Harmanec
- VKÚ (2004): Rybárska mapa SR 1:250 000, Harmanec
- Ministerstvo životného prostredia SR (2001): Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR (2002): Atlas krajiny SR, Bratislava
- Štatistický úrad SR (2002): Štatistická ročenka regiónov SR, Bratislava
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2004): Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, Bratislava
- Ústav zdravotníckych informácií a štatistiky (2003): Health Statistics Yearbook of the Slovak Republic 2002, Bratislava
- Ústav informatiky a prognóz školstva (2005): Štatistická ročenka školstva 2005, Bratislava
- Okresný úrad v Dunajskej Strede (2002): Program odpadového hospodárstva okresu Dunajská Streda do roku 2005, Dun. Streda
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede (2008): Nezamestnanosť v obci Vydrany
- Operačný program Životné prostredie na roky 2007-2013, Bratislava
- Operačný program Doprava na roky 2007-2013, Bratislava
- Operačný program Informatizácia spoločnosti na roky 2007-2013, Bratislava
- Operačný program Výskum a vývoj na roky 2007-2013, Bratislava
- Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast na roky 2007-2013, Bratislava
- Operačný program Zdravotníctvo na roky 2007-2013, Bratislava
- Operačný program Vzdelávanie na roky 2007-2013, Bratislava
- Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia na roky 2007-2013, Bratislava
- Regionálny operačný program na roky 2007-2013, Bratislava
- Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika-Slovenská republika 2007-2013
- Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013
- Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Rakúska spolková republika 2007-2013

Návrh stratégie financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007-2013, Ministerstvo financií SR, Bratislava, 2007

Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010, schválená uznesením vlády SR č. 140/2005 a Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 – Akčné plány, schválené uznesením vlády SR č. 557/2005

Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR, schválená uznesením vlády SR č. 978/2001 a Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja v SR na roky 2005 – 2010, schválený uznesením vlády SR č. 574/2005

Kohézna politika na podporu rastu a zamestnanosti: Strategické usmernenia Spoločenstva na roky 2007 – 2013

www.upsvar.sk

www.statistics.sk

www.sazp.sk

www.sopsr.sk

www.uzis.sk

www.build.gov.sk

www.vydrany.sk

www.justice.gov.sk

Foto 1: Budova obecného úradu
a kultúrneho domu

Foto 2: Areál futbalového štadióna

Foto 3: Novostavané obecné nájomné byty

Foto 4: Bytový dom vo výstavbe

Foto 5: Panoráma centra obce

Foto 6: Panoráma detského ihriska

Foto 7: Panoráma obce z juhovýchodnej strany (zo susedného mesta Dunajská Streda)

Foto 8: Vstup do obce z južnej strany (od cesty II/572)

Foto 9: Panoráma budovy kostola reformovanej cirkvi

Foto 10: Oficiálna internetová stránka obce

